

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

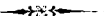
til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Viborg Kathedralskole

i Aaret 1887.

Viborg.

F. V. Backhausens Bog- & Stentrykkeri,
1887.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Viborg Kathedralskole

i Aaret 1887.

Viborg.

F. V. Backhausens Bog- & Stenrykkeri,
1887.

Indhold.

I.	Afslutningsprøver	Side 1.
II.	Disciplene	— 17.
III.	Arbejdets Ordning	— 29.
IV.	Aarets Arbejde	— 39.
V.	Understøttelsesmidler	— 65.
VI.	Samlinger	— 76.
VII.	Regnskabsvæsen	— 93.
VIII.	Bygninger og Løsøre	— 94.
IX.	Fra Rektoratets Brevmappe og Kopibog:	
	A. Ministerielle Bestemmelser	— 97.
	B. Et Brevskifte med Efterskrift om Gymnastikundervisningen	— 99.

I. Afslutningsprøver.

Ved Skrivelse af 23. Maj forrige Aar fra Prof. E. Holm kom Rektoratet til Kundskab om, at i det nævnte Aar Prof. Holm kom til paa Undervisningsinspektionens Vegne at ordne og lede Tilsynet ved Skolens Slutprøver. Ved Skrivelse af 31. s. M. meddelte Ministeriet Rektoratet et Skema for den skriftlige Del af Prøverne. Den 7. Juni modtog Rektoratet i 4 Aftryk et Skema over de kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler og Realskolerne i Jylland. Og den 13. s. M. modtoges fra Ministeriet en Pakke med Stileopgaverne. Af det sidst nævnte af de tvende modtagne Skemaer saaes det, at Prof. Holm selv vilde medvirke ved Bedømmelsen af Prøverne i Historie og Græsk med 6. Klasse og i Geografi med 4. Kl., medens paa Undervisningsinspektionens Vegne Dr. phil. Crone kom til at gjøre det i Naturlære med 6. Kl. og i Mathematik og Regning med 4. Kl., Docent Dr. Sundby i Fransk med 6. Kl., Ovrlr. Hoff i Dansk og Oldnordisk med 6. Kl., Ovrlr. Neergaard i Latin med 6 Kl., Ovrlr. Ankjær i Tysk med 6. Kl. og 4. Klasses Realafdeling, Ovrlr. Koch i Naturhistorie med 4. Kl. og Adj. Købke i Engelsk med 6. Kl. og 4. Klasses Realafdeling.

a. Afgangsprøve for studerende Disciple

af sproglig-historisk Retning.

Der indstillede sig følgende 14 Disciple af Skolens 6. Kl., som med Undtagelse af Nr. 3 alle i Aaret 1884 her ved Skolen havde bestaaet 4. Klasses Aarsprøve:

1. Axel Rasmus **Brostrøm**, Søn af Handelsgartner Crl. Jac. B. i Viborg, optagen i Skolens 1. Kl. d. 15. Avgust 1880, fyldt 17 Aar d. 14. Juli 1886;
2. Adolph Vilhelm **Christensen**, S. af Kbm. Theod. Chr. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg 1879, fyldt 19 Aar d. 31. Maj 1886;
3. Poul Moth Thestrup Engberg **Frantzen**, S. af Landbohøjskoleforstander Knud Fr. i Lumby ved Odense, 1885 i Odense Kathedralskole som Discipel bestaaet 4. Klasses Aarsprøve, opt. i 5. Kl. d. 1. April 1885 og med Ministeriets Tilladelse efter Aarsprøven samme Aar opflyttet i 6. Kl., fyldt 21 Aar d. 22. Decbr. 1885;
4. Georg Laurits **Götzsche**, S. af Sognepr. Chr. Crl. G. i Hygom og Hove Sgn. ved Lemvig, opt. i 4. Kl. d. 15. Avg. 1883, fyldt 18 Aar d. 28. Marts 1886;
5. Rolf **Hammer**, S. af Fabrikant Chr. H. i Silkeborg, opt. i 2. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 20 Aar d. 24. Decbr. 1885;
6. Boy Harro Henrik **Harrsen**, S. af Proprt. Hrr. Heinr. H. i Bjøstrup ved Herning, opt. i 3. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 18 Aar d. 18. Juli 1886;
7. Carl Emil **Hjort**, S. af afd. Herredsfuldmechtig A. M. B. Chr. H. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1879, fyldt 18 Aar d. 7. April 1886;

8. Peder Christensen **Kiærgaard**, S. af Gaardm. J. Chr. Chr. Kiærgaard paa Rørgaard i Smollerup Sogn ved Viborg, opt. i 2. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 21 Aar d. 19. Nvbr. 1885;
 9. Anders **Kristensen**, S. af Husm. Christen Madsen i Almtofte, Hørup Sogn v. Viborg, opt. i 3. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 22 Aar d. 15. Marts 1886;
 10. Volmer **Krohn**, S. af prakt. Læge Vlh. Tetens Kr. i Kalø Lægebolig ved Ebeltoft, opt. i 2. Kl. d. 16. Januar 1882, fyldt 19 Aar d. 13. Juni 1886;
 11. Jørgen **Møller**, S. af Kancelliraad, Sagfr. Laur. Euphem Jac. M. i Hammel ved Langaa, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1880, fyldt 18 Aar d. 6. Juli 1886;
 12. Carl Frederik **Petersen**, S. af Farver C. Fr. Rasm. Petersen i Vejle, opt. i 4. Kl. d. 15. Avg. 1883, fyldt 18 Aar d. 7. Decbr. 1885;
 13. Carl Jensen **Tølbøl**, S. af afd. Gaardm. Jens Sørensen T. i Skyum ved Thisted, opt. i 3. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 21 Aar d. 9. Juni 1886; og
 14. Hans Fredrik **Valeur**, S. af afd. Brygger i Aalborg, Ejer af Nørre Vosborg ved Holstebro Henr. Stampe V., opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1879, fyldt 18 Aar d. 1. Nvbr. 1885
- samt tre Privatister, nemlig:
15. Anders **Jensen**, Gaardejer i Voel ved Silkeborg, S. af Gaardejer Jens Andersen paa Strandkjær i Thyrssted Sogn ved Vejle, 1884 som Privatist bestaaet Prove i de 5 med 4. Klasses Aarsprøve afsluttede Fag ved Aarhus Kathedralskole og s. A. sammesteds Prove i latinsk Stil med mg÷; fyldt 32 Aar d. 9. Januar 1886;

16. **Jes Iversen**, S. af Gaardmand Jes I. i Sønder Ønlev, Jordkirk Sogn ved Aabenraa, 1882 her ved Skolen som Privatist bestaaet Prøve i de 5 Fag, 1883 ligeledes her ved Skolen Prøve i latinsk Stil med mg÷; fyldt 30 Aar d. 26. Marts 1886; og
17. **Henrik Peder Julius Pedersen**, S. af Skræder Henr. P. i Levring ved Viborg, 1883 her ved Skolen som Privatist bestaaet Prøve i de 5 Fag og 1884 ligeledes her ved Skolen Prøve i latinsk Stil med mg.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare:

i Dansk som fri Opgave: Den almindelige Værnepligts Betydning,

og over et kjendt Stof: Hvad giver Kristian den Andens Regjering særlig Betydning i Nordens Historie?

i Latin til Oversættelse paa Dansk:

Multi inveniuntur, qui ignem inferant urbibus, qui ea, quae per aliquot aetates tuta fuerant, prosternant, qui aequum arcibus aggrem attollant et muros in miram altitudinem eductos arctibus et machinis quatiant; multi sunt, qui ante se agant agmina et tergis hostium instent et ad ultimum mare perfusi caede gentium veniant. Sed hi quoque, ut vincerent hosteni, antea ipsi cupiditate victi sunt: nemo illis venientibus restitit, sed ne ipsi quidem ambitioni crudelitatisque restiterant; tunc, cum agere alios visi sunt, ipsi agebantur. Agebat Alexandrum furiosum aliena vastandi studium et ad ignota mittebat; an tu putas sanum, qui a Graeciae primum cladibus, in qua eruditus est, incipit? qui, quod cuique optimum est, eripit, Spartam servire jubet, Athenas tacere? Non contentus tot civitatum strage, quas aut vicerat Philippus aut emerat, alias alio loco projicit et toto orbe arma circumfert; nec subsistit usquam lassa ejus crudelitas, immanium ferarum modo, quae plus, quam postulat fames, mordent. Jam in unum regnum multa regna conjecit; jam Graeci Persaeque eundem timent; jam etiam a Darei imperio liberae gentes jugum ejus accipiunt: ita tamen

ultra terrae finem, Oceanum temptat, ipsi naturae vim parat. Ne Gnaeo quidem Pompejo externa ac domestica bella virtus aut ratio suadebat, sed insanus amor magnitudinis falsae; quid illum circa omnes orbis terrarum angulos traxit, nisi infinita cupido crescendi, cum sibi uni parum magnus videretur? Quid C. Caesarem in bella, sibi pariter ac rei publicae fatalia, immisit? nonne ambitio et immodica supra ceteros eminendi cupiditas? Unum ante se ferre non potuit, cum res publica supra se simul illum et Pompejum ferret. Quid? tu C. Marium, cum Jugurtham per Africae deserta sequeretur, cum Teutonos Cimbrosque concideret, tot pericula putas oppetisse virtutis jussu? Marius exercitus, Marii ambitio ducebat!

og i Fransk til Oversættelse paa Fransk:

Alle kjende den Periode af den franske Revolution, som man kalder Rædselsperioden. Den Lov, der saa at sige blev Rædselsperiodens Grundlov, var Loven af 17. September 1793, den saakaldte Lov om de mistænkte: alle, der vare mistænkte for hvad man kaldte „Uborgerlighed“ skulde ufortøvet arresteres. Fra dette Øjeblik af hørte Arrestationerne paa en Maade til Dagens Orden. Under disse Omstændigheder maatte Fængslerne snart ikke mere være tilstrækkelige. Der var mere end tredive saadanne under denne Frihedsæra, og man vilde have behøvet endnu tre Gange saa mange, for at de fængslede der kunde have den nødvendige Plads. Klostre, Kaserne, private Huse, selv Paladser bleve forvandlede til Fængsler. De, der boede i disse nyindrettede Fængsler, give et Billede, der ikke har noget synderlig skrækkeligt, af det Liv, som de førte der i de første Tider. Ved at offentliggjøre Loven om de mistænkte — siger en Forfatter i Dagbogen om sit Fængsel — sørgede man for at udsprede blandt Publikum, at de Personer, hvis Indespærring det offentlige Vel krævede, vilde blive behandlede med alle mulige Hensyn, og at deres Slægtninge og Venner frit vilde kunne besøge dem. De nød virkelig denne Frihed i de første Dage af deres Arrest, og enhver forsøgte, sikker paa at han ikke havde gjort sig skyldig i nogen lovstridig Handling, at glemme Tyranniet og Tyrannerne for at søge Fornøjelsen endog i Revolutionens Fængsler. Man spillede alle Slags Spil,

musicerede og levede højt, saa vidt som det var muligt; enhver indrettede sig kort sagt saaledes, at der blev den mindst mulige Tid tilovers for ham til at tænke over den sørgelige Stilling, hvori han var bragt.

Tallene skrives helt ud med Bogstaver. Grundlov—charte. den saakaldte — dit, e. mistænkt — suspect. Uborgerlighed — incivisme. høre til — être à. give — faire. Arrest — détention. leve højt — faire bonne chère. bringe — réduire.

I Bedømmelsen deltog foruden det tilstede værende Medlem af Undervisningsinspektionen og de fra denne sendte Meddomsmænd kun Lærere ved Skolen.

Udfaldet ses af den tilføjede Oversigt A, hvor for Skolens Disciples Vedkommende de Tal, der findes indskudte efter deres Navn, angive de Tal Points, hver især af dem i sin Tid ved 4. Klasses Aarsprøve havde opnaaet henholdsvis i samtlige Fag og i de 5 afsluttede, og for Privatisternes ligeledes ved et efter Navnet indskudt Tal angives, hvor mange Points de ved den for dem dertil svarende Prøve havde opnaaet.

b. Almindelig Forberedelsesprøve samt Aarsprøve for den stud. Afdeling af 4. Kl.

I 4. Klasse sad der 21 Disciple, af hvilke 4 vare Realdisciple; og blandt de studerende var der en, der hørte til den mathematisk-naturvidenskabelige Retning. Desuden havde der meldt sig 1 Privatist, som blot ønskede at underkaste sig Prøve i latinsk Stil. Hans Navn var:

Jens Peter Julius **Jensen**, født d. 18. Juli 1861, og han var Lærer ved Borgerskolen her i Viborg; i Aaret 1882 havde han bestaaet Skolelærerexamen med Karakter meget duelig, og det

A. Afgangsprøve for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning 1886.

	Dansk skr.		Dansk mundtl. og Oldnordisk	Fransk skr. og mdtl.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Latin		(Iræsk.	Naturlære.	Points.	Hoved- karakter.	
	Fri Opg.	Bnd. Opg.						skriftlig.	mundtlig med uden Forberedelse.					
Brostrøm. A. R. (66, 23 P.)	g+	mg ÷	mg	mg ÷	„	mg+	tg	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	g	78 ¹ / ₃	2. Karakter.
Christensen. A. V. (62, 28 P.)	g+	g+	g ÷	g	g+	„	mg+	g ÷	g+	g+	g	g	72 ² / ₃	2. Karakter.
Frantzen. Poul (71, 28 ² / ₃ P.)	mg	mg+	mg ÷	mg+	„	ug ÷	g+	mg+	mg	mg ÷	mg	g ÷	92 ² / ₃	1. Karakter.
Gøtzsche. G. L. (54, 15 P.)	mg ÷	g+	mg ÷	mg ÷	„	ug ÷	mg+	mg ÷	mg+	mg+	mg+	mg+	97 ¹ / ₃	1. Karakter.
Hammer. Rolf (65, 24 P.)	g ÷	mg	g	g	„	g+	ug ÷	g ÷	mg+	mg	mg ÷	g+	87	1. Karakter.
Harsen. B. H. H. (66, 33 P.)	g	g+	g ÷	g	ug ÷	„	mg ÷	g ÷	g+	g+	g ÷	mg+	74 ¹ / ₃	2. Karakter.
Hjort. Carl Emil (72, 30 P.)	mg ÷	mg	ug ÷	mg	„	mg+	mg ÷	g	mg+	mg+	mg ÷	mg	94 ¹ / ₃	1. Karakter.
Kiærgaard. P. C. (71, 32 P.)	g+	g	mg ÷	mg ÷	„	mg+	mg+	g	mg	g+	g+	mg+	88	1. Karakter.
Kristensen. A. (61, 30 P.)	g ÷	g ÷	mg	g ÷	„	g	tg ÷	g	mg ÷	g	g	g+	55 ² / ₃	3. Karakter.
Krohn. Volmer (70, 30 P.)	g+	mg ÷	g+	mg ÷	mg+	„	ug ÷	mg ÷	mg	g+	mg	ug ÷	93 ² / ₃	1. Karakter.
Møller. Jørgen (80, 38 P.)	g+	mg ÷	g	mg	„	mg	mg+	mg	ug ÷	ug ÷	mg ÷	mg+	95	1. Karakter.
Petersen C. T. (75, 37 P.)	g+	mg	mg	mg ÷	mg+	„	mg	g ÷	mg	mg ÷	mg	mg	91 ² / ₃	1. Karakter.
Tølbøl. C. J. (59, 28 P.)	g ÷	g	g+	mg ÷	mg	„	g ÷	g ÷	g	tg+	g ÷	mg+	67	2. Karakter.
Valeur. H. F. (55, 19 P.)	g ÷	g+	mg ÷	g+	„	mg	g	g	mg	mg ÷	mg	g+	82	2. Karakter.
Privatister:														
Iversen. Jes (, 36 P.)	g+	g ÷	tg	udebl	„	tg	u d e b l e v.			mdl+	udebl			
Jensen. Anders (, 37 ¹ / ₂ P.)	mg ÷	g	mg	tg+	mg	„	mg	ug ÷	ug ÷	mg+	mg	mg ÷	87	1. Karakter.
Pedersen H. P. J. (, 37 P.)	g	mg	mg ÷	mg	mg+	„	g	g+	mg	g+	mg ÷	mg+	88	1. Karakter.

følgende Aar her ved Skolen en Tillægsprøve i 2 Sprog med Karaktererne mg+ og ug÷; og en, som ønskede at underkaste sig almindelig Forberedelsesprøve, nemlig:

Henrik Christian **Christiansen**, S. af Plantør Poul Chr. paa Guldborglands Plantørbolig i Dollerup Sogn, født d. 12. Februar 1871.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare for alle Klassens Disciple:

i Dansk: En Skildring af Naturforholdene og Dyrelivet i de store Slettelande i Sydamerika.

i Arithmetik:

1. A kjøber i England 125 Yards Klæde á $9\frac{1}{5}$ sh. Ved Salget beregner han sig 25 pro Cent Fordel. Istedendfor Penge modtager han af B 1075 Flasker Vin, som denne har indkjøbt i Frankrig for 1 fr. 20 cent. Flasken. Hvor mange pro Cents Fordel har B beregnet sig?

$$\frac{1 \text{ sh.}}{1 \text{ fr.}} = \frac{5}{4}$$

2. I Ligningen

$$\log.(3x + 5)^2 + \log.(2x - 5)^2 = 4,$$

betyder log. Logarithmer i Brigg's System. Find x og prøv Rigtigheden af de fundne reelle Rødder.

3. Efter at Nævneren i Brøken i følgende Udtryk

$$\sqrt{\frac{x^3 - 2x^2 + 4x - 12}{3x^2 - 15x + 18}}$$

er opløst i Faktorer, skrives det under den simplest mulige Form samt beregnes uden Logarithmer med en Nøjagtighed af $\frac{1}{81}$ for $x = 8$.

og i Geometri:

1. Omkredsen af en retvinklet, ligebenet Trekant er given lig p. Siderne beregnes og Trekanten konstrueres.

2. En Cirkelbue AB er 60° . Radius CA og Tangenten til B skjære hinanden i D. Tangenten til A skjærer BD i E. Find Forholdet imellem Trekanterne CBD og EAD.

3. Den ptolemæiske Sætning fremsættes og bevises. Dernæst anvendes den til at finde Korden til Buen 3a af

Korderne til Buerne 2a og a, idet a har en vilkaarlig Gradstørrelse. Til Exempel findes Korden til 108° af dem til 36° og 72°. Den sidste er $\frac{r}{2} \sqrt{10 - 2\sqrt{5}}$

for de studerende Disciple samt den vedkommende Privatist

i Latin til Oversættelse paa Latin:

Historien viser tit, hvor utaknemmelige Menneskene ere, og Oldtidens Folk vare ikke mindre utaknemmelige end Kongerne. Vi kjende alle baade Lycurgs og Solons Navne. Hvem af os véd ikke, at Sparta aldrig har frembragt en større eller for Staten nyttigere Mand end Lycurg? Hans Fortjenester vare saa store, at Oraklet i Delphi engang svarede ham, at det ikke vidste, om han var en Gud eller et Menneske. Men hverken hans Sæders Renhed eller hans Kjærlighed til Fædrelandet eller hans Loves Visdom forhindrede Spartanerne fra at glemme hans Dyder, og efter at han længe havde været plaget ved Rænker, blev han drevet i Landflygtighed. Solon var ikke lykkeligere i Athen. Han havde gavnnet sit Fædreland baade hjemme og i Krig. Salamis var bleven gjenerobret ved hans Tapperhed, og hans udmærkede Love havde ført Enighed tilbage i Staten, saa at ingen syntes værdig til større Ros og Kjærlighed end han; men dog blev ogsaa han tvungen til at leve i Landflygtighed, og det faldt ikke engang i hans Lod at blive begravet i det Fædreland, som han havde elsket saa højt.

Oldtiden antiquitas. — frembringer gigno. — Renhed integritas. — plage udtrykkes ved petere. — Rænker insidiæ. — gjenerobre recuperare. — falde i ens Lod udtrykkes ved contingere.

og for Realdisciplene samt den vedkommende Privatist i Engelsk til Oversættelse paa Dansk:

John Kitto, an English author, became deaf by a fall from a high place, when he was a boy, twelve years old. The accident happened on his father's birthday; and the preceding evening an old man had lent John a book, for which the boy had long been worrying him, and with the contents of which he was most eager to become acquainted. On the fatal day John's father, who was a mason, was

slating the roof of a house, and the boy was assisting him. John had been carrying a load of slates up a ladder to the house-top, and was in the act of stepping from the ladder to the roof, when he lost his footing, and fell from a height of about thirty five feet. He was taken up senseless, and he remained so for about a fortnight. When he awoke one morning to consciousness, it was as from a night of sleep. He saw that it was at least two hours later than his usual time of rising, and wondered that he had been suffered to sleep so long. He attempted to spring up in bed, and was astonished to find that he could not even move. He was very slow in learning that his hearing was entirely gone. The truth was revealed to him in consequence of his inquiring for the book, which had so much interested him. He asked his friends to give him this book, and was answered by signs which he could not comprehend. „Why do you not speak?“ he cried; „pray let me have the book.“ This seemed to create some confusion; but at length some one hit upon the happy expedient of writing upon a slate, that the book had been reclaimed by its owner, and that the boy could not in his weak state be allowed to read. „But,“ said John, „why do you write to me? why not speak? Speak, speak.“ Those who stood around the bed exchanged significant looks, and the writer soon displayed upon his slate the awful words: „You are deaf.“

Deaf, döv. Worry, plage. Mason, Murer. Slate, belægge med Skifer; Skifer, Tavle. Consciousness, Bevidsthed. Reveal, aabenbare. Expedient, Udvej. Reclaim, fordre tilbage. Significant, betydningsfuld.
og i praktisk Regning:

1. En Kapital paa 36000 Kr. staar paa Rente og Renten Rente, det første Aar til 4 pro Cent og i hvert følgende Aar til $\frac{1}{2}$ pro Cent mere end det foregaaende indtil Slutningen af fjerde Aar. En anden Kapital paa 54000 Kr. staar i et Handelsforetagende, hvor der i det første Aar vindes 8 pro Cent, det andet $6\frac{1}{2}$, det tredie $10\frac{1}{4}$ pro Cent, hvilket Udbytte hvert Aar lægges til Kapitalen. Hvor mange pro Cent vindes eller tabes paa den sidste Kapital i det fjerde Aar, naar Forholdet imellem de to Kapitaler ved Slutningen af det fjerde Aar er det omvendte af det, det var fra Begyndelsen af?

2. I M's Testamente er bestemt, at hans Efterlædskaber skulle deles imellem A, B og C saaledes, at A faar dobbelt saa meget som B, og denne dobbelt saa meget som C. M's Ejendomme ere:

1) en Gaard paa Landet, vurderet til 180000 Kr., men hvis virkelige Værdi kun er 85 pro Cent heraf;

2) en Vandmølle, hvis Værdi forholder sig til Gaardens som 4 til 9;

3) en Skov, der aarlig indbringer 7200 Kr. (regnet som Rente af en Kapital, der giver $4\frac{1}{2}$ pro Cent).

Naar A overtager Gaarden, B Møllen, C Skoven, hvor meget maa da afgives til de andre af den, som faar mere, end Testamentet bestemmer?

I Bedømmelsen deltog foruden det tilstede værende Medlem af Undervisningsinspektionen og de af denne sendte Meddomsmænd for Naturlærens Vedkommende Hr. Kaptejn N. Jensen.

Udfaldet ses af de tilføjede Oversigter B 1 og 2.

Den almindelige Forberedelsesprøve bestodes altsaa foruden af Privatisten af tre af de Realdisciple, der sad i Klassen, nemlig:

1. Jens Christian Emarius **Christiansen**, Søn af Skovfoged Jacob Dorthenius Chr. i Krat-huset ved Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 15 Aar d. 17. Marts 1886;
2. Jesper Johan Christian **Jespersen**, Søn af Murmester Anton J. i Gammel-Asmild ved Viborg, fyldt 17 Aar d. 3. Oktbr. 1885; og
3. Frederik **Schade**, Søn af Kjøbmand og Konsul August Hagbarth Sch. i Nykjøbing paa Mors, fyldt 15 Aar d. 17. Febr. 1886.

Desuden opnaaede samtlige de i Klassen siddende studerende Disciple, der gjenne-gik Prøven helt til Ende, det Tal Points (33), der er sat som Vilkaar for, at de kan opnaa Rettigheder jevn-sides med dem, der har bestaaet den almindelige For-

B I. Aarsprøve for studerende Disciple af 4. Klasse i Sommeren 1886.

	Retning.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin skr. og mdtl.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Arithmetik.	Geometri.	Græsk.	Naturlære.	Points		Udfald.
													tilsammen.	i afsluttede Fag.	
Bang. Johannes . .	spr.-hist.	g	mg+	mg+	mg÷	ug	mg÷	ug÷	mg÷	ug÷	mg	"	75 $\frac{1}{3}$	35 $\frac{1}{3}$	Best.
Dige. Helmuth . . .	spr.-hist.	g+	g+	mg÷	tg	tg+	g÷	g+	tg+	tg	g÷	"	38 $\frac{1}{3}$	18 $\frac{1}{3}$	Best.
Hammer. Olaf	spr.-hist.	mg÷	g+	g	tg+	g	mg	g+	g	tg÷	g+	"	48 $\frac{1}{3}$	21 $\frac{2}{3}$	Best.
Hansen. Johan Peter	spr.-hist.	mg÷	g+	mg	g	mg+	g÷	mg	g	g	g÷	"	60 $\frac{2}{3}$	26 $\frac{1}{3}$	Best.
Hansen. Jørgen . . .	spr.-hist.	mg	mg+	mg	mg÷	mg+	mg	mg	g+	ug÷	mg	"	75 $\frac{2}{3}$	34 $\frac{2}{3}$	Best.
Hedemann. Oscar .	spr.-hist.	g	udebl	tg+	mdl+	udebl.	tg+	mdl+	tg	g	tg	"			Ikke best.
Jacobsen. Jacob . .	spr.-hist.	g	mg+	mg	g+	g+	mdl	tg+	g	g	mg	"	48 $\frac{2}{3}$	12 $\frac{2}{3}$	Best.
Jensen. Peder	spr.-hist.	mg	ug	ug÷	mg	ug	ug	mg÷	mdl+	mdl+	ug	"	58 $\frac{1}{3}$	13 $\frac{2}{3}$	Best.
Johansen. Christian	spr.-hist.	mg	ug	ug	ug÷	mg	tg	ug÷	ug	ug	mg+	"	77 $\frac{1}{3}$	32 $\frac{2}{3}$	Best.
Lefolii. Regner . . .	spr.-hist.	mg÷	mg	mg	g	mg	g÷	g	g+	g	tg+	"	59	26 $\frac{1}{3}$	Best.

B 2. Almindelig Forberedelsesprøve i Sommeren 1886.

	Dansk		Engelsk skr. og mdtl.	Tysk	Fransk	Historie.	Geografi	Naturhistorie.	Naturlære	Geometri skr. og mdtl.	Regning.	Arithmetik skr. og mdtl.	Orden med de skr. Arbejder.	Points.	Udfald.
	skriftlig.	mundlig.													
Christiansen J. C. Emarius	mg	mg+	mg+	g+	mg	mg	g	g	g+	mdl	g+	tg	mg+	85 ² / ₃	Best.
Halberg. Olaf C. C.	udebl.	tg+	g	mg÷	g÷	udebl.	tg÷	slet+	udebl.	tg÷	mdl÷	mdl	mg÷		Ikke best.
Jespersen. Jesper J. C. . . .	mg÷	g	mg	mg	g	g÷	g+	mdl+	g+	g+	ug	g	mg	85	Best.
Schade. Frederik	mg÷	mg÷	mg+	ug÷	mg	mg	g+	tg÷	ug÷	mg÷	g	g÷	mg+	95 ² / ₃	Best.
Privatist:															
Christiansen. Henrik C. . . .	g+	g+	g÷	mg÷	"	g	mg	mg	tg	tg+	tg	g÷	mg÷	69 ² / ₃	Best.

beredelsesprøve; og iblandt disse var der en, der vilde nøjes med at have opnaaet disse Rettigheder og ikke vilde fortsætte sin Skolegang videre, nemlig: Theodor Emil Falgreen **Schaefer**, Søn af Gasværksbestyrer Ludv. Ferdn. Sch. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 17 Aar d. 19. Januar 1886;

og en, der maatte forlade Skolen, fordi han her ikke kunde gaa videre i mathematisk-naturvidenskabelig Retning, nemlig:

Jens Olesen **Overgaard**, Søn af afd. Gaardejer Ole Overgaard Pedersen i Sundby Sogn paa Mors, opt. i 2. Kl. 15. Avg. 1883, fyldt 17 Aar d. 1. Aug. 1885.

c. Latinprøve for Farmaceuter

er, siden Beretningen sluttedes i forrige Aars Indbydelsesskrift, her ved Skolen bleven afholdt med 6 Examinander, nemlig:

1. en af de første Dage af Juli Maaned f. A. med Discipelen Emil Sønderby **Wulff** fra Viborg Svaneapotek;
2. d. 27. Oktober s. A. med Henrik Emil **Vorbeck**, Søn af Fotograf A. H. Vorbeck i Holstebro, f. d. 26. Decbr. 1870, bestaaet alm. Frbrdlspr. ved Holstebro Realskl. i Juli f. A. og
3. Frederik Ludvig **Knudsen**, Søn af Avlsbruger O. Kn. i Thisted, f. d. 19. Oktbr. 1869, bestaaet alm. Frbrdlspr. ved Thisted Realskl. i Sommeren f. A.;
4. d. 16. Nvbr. f. A. med Jesper Heegaard **Kjærgaard**, Søn af Kbm. N. C. K. i Thisted, f. d. 22. Decbr. 1870; og

5. d. 2. Decbr. f. A. med Daniel Chr. Mth. **Rørbye**, Discipel i Kathedralskolens 3. Realkl.; og med

6. Ludvig **Balle**, ligeledes i 2. Realkl.

De to første opgav at have læst Forchhammers og de fire andre Mikkelsens Læsebog, desuden 1 af Evtropius 3., 4. og af 5. Bog de 6 første Kapitler; 2 de 33 første Kapitler af Cæsars Gallerkrig; 3 af Evtropius 5., 6. og af 7. Bog de 12 første Kapitler; 4 af Evtropius fra 2. Kap. i 1. Bog til 11. Kap. i 2. Bog, begge medregnede; og 5 og 6 af Listovs Udgave af Kornelius Nepos Themistokles, Aristides, Pausanias og de 7 første Kapitler af Epaminondas. Overhørelsen udførtes hver Gang af Rektor Lefolii med Tilkaldelse som Meddommer af en af Skolens Latinlærere, for Wulffs Vedkommende Adj. Olsen og for de andre fems Adj. Ramsgaard; og Examinanderne 1, 2 og 5 tilkjendtes Karakteren $g\div$, 4 $g+$, 3 mg og 6 $ug\div$, saa at de i Henhold til den kgl. Anordning af 30. Avg. 1881 om en almindelig Forberedelsesprøve § 7 i Forbindelse med Ministeriets Skrivelse af 28. Septbr. s. A. til Rektoratet for Aarhus Kathedralskole Stykke 1 erklæredes for at have **bestaaet** Prøven.

a. Halvaarsprøvens mundtlige Del holdtes fra Mandagen d. 31. Januar til Fredagen d. 4. Februar, begge Dage medregnede, medens de skriftlige Prøvearbejder vare blevne udførte til passende Tider i de nærmest forudgaaende fjorten Dage. Den skriftlige Prøve omfattede samtlige vedkommende Fag; men af Hensyn til Tiden maatte i alle Klasser med Undtagelse af 6. og 4. enkelte Fag forbigaaes ved den mundtlige Prøve. Rektoren deltog i Bedømmelsen af samtlige skriftlige Arbejder med Undtagelse af de matematiske og i forskjellige Fag i saa mange af de mundtlige Prøver, som det var muligt for ham at overvære, medens ellers

Bedømmelsen udførtes af en Lærer til foruden den vedkommende Faglærer, der besørgede Overhøringen.

b Optagelsesprøven over de Disciple, der vare meldte til at gaa over fra Forberedelsesskolen til Kathedralskolen, blev afholdt saaledes, at den udgjorde en Del af den samlede Aarsprøve for begge Skoler, idet i hvert Fag vedkommende Lærer i Kathedralskolens 1. Klasse i Forening med Faglæreren i Forberedelsesskolens øverste Klasse udførte Bedømmelsen, og den endelige Afgjørelse om Optagelsen blev truffen ved Lærermødet efter Afslutningen af den hele Aarsprøve. Over de andre Disciple, der vare meldte til Indtrædelse enten i Forberedelsesskolen eller i Kathedralskolen, holdtes Optagelsesprøven paa sædvanlig Maade Mandagen d. 6. Juli, saaledes at hver Discipel i hvert Fag blev prøvet af den Lærer, der i Aarets Løb havde undervist i Faget i den Klasse, der var nærmest under den, han var indmeldt til, kun til Frbkl. a af denne Klasses egen Lærer.

c Offentlig Prøve i Sang blev paa Grund af Læreren langvarige Sygdom ikke afholdt for Skoleaaret 18⁸⁵/₈₆.

d. Offentlig Prøve i Gymnastik for Skoleaaret 18⁸⁶/₈₇ afholdtes med 6 og 5. Kl. Onsdagen d. 4. Maj d. A. fra Kl. 12—2. Prøven bedømtes af Klassernes Faglærer i Forbindelse med Skolens anden Lærer i Faget, Kaptejn Weldingh, og Premierløjtnant Larsen, idet der paa Grundlag af en Karakter, Læreren forud havde givet hver Discipel for hans Flid og Fremgang i Faget Aaret igjennem, efter et rimeligt Hensyn til Prøvens Udfald, for ham bestemtes en Karakter, der er indført i Examensprotokollen ved den sidst afholdte Halvaarsprøve og vil blive meddelt Hjemmet. Med de andre Klasser og Forberedelsesskolen vil der paa samme Maade blive afholdt Prøve, naar Gymnastikundervisningen skal sluttes for at afløses af Svømning.

e. I Dans fremstilledes Kathedralskolens Disciple offentlig Mandagen d. 28. og Tirsdagen d. 29. Marts Kl. 7¹/₂—9¹/₂, første Dag 2. og 4. Hold (Begynderne), og anden Dag 1. og 3. Hold (de videre komme).

II. Disciplene.

Da Meddelelsen sluttedes i forrige Aars Indbydelsesskrift d. 25. April f. A., talte Kathedralskolen

og Forberedelsesskolen tilsammen 142 Disciple, hvoraf der i den førstnævnte sad 111 og i Forberedelsesskolen 31 Disciple, hvis Fordeling efter Klasse, Fag og Retning saaes af en tilføjet Oversigt. Derefter udtraadte d. 22. Juni af 3. stud. Kl. Ole Hald, hvis Moder skulde flytte til Kjøbenhavn, og d. 5. Juli af 4. Klasses Realafdeling Olaf Halberg. Efter overstaaet Slutprøve udtraadte, som tidligere meddelt, af Kathedralskolens 6. Kl. 14 og af dens 4. Kl. de tre Disciple, der havde bestaaet den almindelige Forberedelsesprøve, samt den ovenfor omtalte ene studerende Discipel, der maatte andensteds hen for at kunne komme videre i math.-naturv. Retning. Jens Overgaard, som her var erklæret moden til at opflyttes til 5. Kl.; fremdeles overførtes efter Aarsprøven fra Forberedelsesskolen til Kathedralskolen 11 Disciple, og endelig udmeldtes før Begyndelsen af det nye Skoleaar af 5. Kl. den oven omtalte Theodor Schaefer, der vilde uddanne sig til Officer. af 3. Realkl. Christian Christensen og af Frbdlskl. b Alfred Munch, begge for andensteds at faa den Undervisning, hver især af dem endnu kunde antages at trænge til.

Saaledes tiltraadtes det ny Skoleaar af begge Skoler tilsammen med i alt 119 af deres gamle Disciple, og af Kathedralskolen med 89, af Forberedelsesskolen med 19, hver af sine. Foruden de oven omtalte 11 Disciple, som fra Forberedelsesskolen optoges i Kathedralskolen, blev der i denne optaget 11 og i Forberedelsesskolen 12 ny Disciple, saa at begge Skoler tilsammen aabnede indeværende Skoleaar med 142 Disciple, hvoraf der i Kathedralskolen sad 111 og i Forberedelsesskolen 31 Disciple.

Tre Dage efter Skoleaarets Begyndelse optoges.

der i 2. stud. Kl. en ældre Discipel, som atter udtraadte d. 9. September. Ellers er der i Løbet af Skoleaaret hidtil i Kathedralskolen optaget 1 Discipel og i Forberedelsesskolen ligeledes 1 Discipel. Derimod har Kathedralskolen ved Døden mistet en Discipel af 6. Kl., nemlig Theodor Carstensen; en heftig Tyfusfeber gjorde Ende paa hans Liv d. 11. Januar d. A. Morgenen efter gav Rektoren efter Morgensangen den samlede Skole Meddelelse derom omtrent ved følgende Ord: „Jeg har en Ting at meddele eder. En af de Disciple er gaaet bort, som Skolen til Sommer skulde have afsluttet sin Gjerning med, og som vi havde et sikkert Haab om, vilde forlade den paa saadan en Maade, at han selv vilde have Gavn og Ære deraf, og vi andre Glæde. Theodor Carstensen er død igaar Aftes Kl. 5 af en voldsom Tyfus. Jeg mindes ikke nogen Tid under hans Skolegang, da han ikke fuldt ud har brugt de Kræfter, han havde, til det Arbejde, Skolen maatte kræve af ham. Han er et lysende Vidnesbyrd om, hvad trofast Arbejde og utrættelig Flid kan drive det til selv uden fremragende Evner. Og jeg mindes heller ikke nogen Tid under hans Skolegang, da der er blevet ført Klage over hans Maade at være paa under hans daglige Færd imellem os. Gid enhver af os, naar vi skal gaa bort, baade gamle og unge, maa kunne faa et lignende Eftermæle. Det har vi selv bedst af“. Desuden udtraadte d. 10. Novbr. f. A. af 2. stud. Kl. Kristian Kalkar, hvis Fader havde faaet et Præstekald i Nærheden af Roskilde, og d. 19. s. M. af 2. Realkl. Johannes Kiildsen, som skulde til Landvæsenet. Ved Udgangen af forrige Aar udtraadte af Forberedelsesklasse b Cecilius Henriksen og af a

Ernst Bache, for at de kunde faa den videre fornødne Undervisning paa anden Maade. Ved Udgangen af Marts Maaned udtraadte af 3. Rlkl. Carl Frøde for at komme til Søs, og Carl Holst for at komme til Landvæsenet, af 2. stud. Kl. Hans Adolf Andersen, for at han kunde føres videre andensteds, og af 1. Kls. Realafdeling Rasmus Møller for at faa en videre Uddannelse, der var bestemtere beregnet paa hans fremtidige Bestemmelse at skulle overtage den Kradsuldmølle, hans Moder for Tiden driver. Den 16. April udtraadte af 3. stud. Kl. Erik Bech, hvis Fader var bleven forflyttet til Kjøbenhavn, og endelig d. 21. s. M. af 4. Klasses stud. Afdeling Carl Bech, som dels ved en Øjensygdом, dels af Hensyn til sin Alder fandt sig nødsaget til at gaa over i en anden Stilling; han skulde til Boghandelen.

Saaledes tælle begge Skolerne nu d. 7. Maj 1887 tilsammen 136 Disciple, hvoraf der i Kathedralskolen sidde 106 og i Forberedelsesskolen 30 Disciple. Deres Fordeling efter Klasse, Fag og Retning ses af nedenstaaende Oversigt.

Sondringen mellem to Afdelinger af Realdisciple har sin Grund i den ved Anordningen af 30. Avg. 1881 om den almindelige Forberedelsesexamen § 2 og 3 (Indbydelsesskrift for 1882 Sd. 84 og 85) truffne Bestemmelse, hvorefter kun de Disciple, der agte at indstille sig til Adgangsexamen i Mathematik ved den polytekniske Lærestalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for Skovbrugselever, behøve at bestaa Prøve i 3 levende Sprog, medens de øvrige foruden Engelsk kun skulle underkaste sig Prøve i et af de to levende Sprog Fransk eller Tysk efter frit Valg. Hidtil

har her ved Skolen alle vedkommende Disciple valgt Tysk.

Skole.	Klasse.	Studerende			Realdisciple			I alt
		spr.- hist.	math.- naturv.	til- samm	med 2 levende Sprog.	med 3	til- samm.	
Kathedralskolens.	6	15	"	15	"	"	"	15Dspl.
	5	18	"	18	"	"	"	18 —
	4	18	"	18	2	3	5	23 —
	3 st.	9	"	9	"	"	"	9 —
	3 Rl.	"	"	"	1	6	7	7 —
	2 st.	"	"	8	"	"	"	8 —
	2 Rl.	"	"	"	1	5	6	6 —
	1	"	"	13	"	4	4	17 —
	til- samm.	60	"	81	4	18	22	103Dspl.
Forbrøds- skolen.	b	"	"	"	"	"	"	18Dspl.
	a	"	"	"	"	"	"	12 —
	til- samm	"	"	"	"	"	"	30Dspl.
	i alt	60	"	81	4	18	22	133Dspl

Ligesom Kathedralskolens Disciple i Aarets Løb i de blandede Klasser i de Timer, hele Klassen har været samlet i, har siddet imellem hinanden efter Bogstavrækken, uden Hensyn til, om de har været Realdisciple eller studerende, saaledes stilles de ogsaa i efterfølgende Oversigt mellem hinanden, medens for 4. og 1. Klasses Vedkommende ved enhver især et let forstaaeligt Mærke angiver hans Retning. Ved alle Disciple angives Faderens Stilling og Bopæl, for saa vidt denne ikke er i Viborg; ved de ny optagne, efter Ministeriets Forskrift i Rundskrivelse af 9. Aug. 1871, tillige enhveres Fødselsdag og Fødselsaar.

Kathedralskolens 6. Klasse.

1. Andersen. Søren (Ejer af Kølbygaard i Hundstrup Sogn, Hillerslev Hrd., Thisted Amt). — 2. Andersen. Viggo (Partklr.) — 3. Brill. Anders (Gaardejer i Tørring Sogn, Vrads Hrd., Aarhus Amt). — 4. Hoff. Villiam (Landinsp., Godsforvalter). — 5. Holst. Olaf (Fabrikant). — 6. Jensen. Hother (Bogtrykker i Skive). — 7. Jensen. Christian Peder (Husm. i Ørre Sogn, Hammerum Hrd.) — 8. Jensen. Jens Kristian (Gaardm. i Øster Ølby, Hjerm Hrd., Ringkjøbing Amt). — 9. Krohn. Helge (prakt. Læge paa Kalø, Bregnet Sogn, Øster Lisbjerg Hrd., Randers Amt). — 10. Petersen. Anton Marius (Gaardejer i Taarup, Auning Sogn, Sønderhald Hrd., Randers Amt). — 11. Pedersen. Chr. Kirk (Gaardm. [Kirkegaard] i Harboøre, Vandfuld Hrd., Ringkjøbing Amt). — 12. Pedersen. Peder Andersen (Ejer af Thorum Præstegaard i Thorum Sogn, Nørre Hrd. i Salling). — 13. Ring. Volmer (Læge i Skive). — 14. Steenstrup. Harald (Pprrtr. paa Kvistgaard i Vejrum Sogn, Hjerm. Hrd., Ringkjøbing Amt). — 15. Thranum. Carl (Kbm.).

5. Klasse.

1. Bang. Johannes (Overlærer ved Skolen). — 2. Dige. Helmuth (Kbm. og Konsul i Skive). — 3. Hammer. Olaf (Sognepr. for Rimsø og Kastbjerg Sogne i Nørre Hrd., Randers Amt). — 4. Hansen. Johan Peter (Avlsbruger). — 5. Hansen. Jørgen (Arbejdsmand i Horne paa Fyn, Fostersøn af Asylmoder Frøk. Kofoed i Viborg). — 6. Iversen. Carl (Husm. i Bjallerbæk, Tjørring Sogn, Hammerum Hrd.). — 7. Jensen. Peder [Overgaard] (Gaardmand

i Mollerup, Ørum Sogn, Sønderlyng Hrd., Viborg Amt).*) — 8. Johansen. Christian (Avlsmand). — 9. Johansen. Peter Pinholdt (Skomager i Hjerm, Ringkjøbing Amt). — 10. Knudsen. Josef Christian, f. d. 7. April 1871, S. af Partikulier i Thisted Daniel Josef Kn. — 11. Lauritsen. Jørgen Peter, f. d. 20. Febr. 1869, S. af Husm. Christen Møller L. i Maabjerg ved Holstebro. — 12. Lefolii. Regner (Rektor). — 13. Lund. Jens (Husmand og Snedker i Taarup, Taarup Sogn, Middelsom Hrd., Viborg Amt). — 14. Madsen. Mads (Husmand paa Hinge Mark, Hinge Sogn, Lysgaard Hrd., Viborg Amt). — 15. Møller. Christian (Gaardmand og Sognefgd. paa Overlund Mark ved Viborg). — 16. Petersen. Christian Elith, f. d. 3. Septbr. 1870, S. af Snedkermester Niels Christian P. i Holstebro. — 17. Rendtorff. Theodor (paa Vindum-Overgaard, Vindum Sogn, Middelsom

*) Af den tidligere meddelte Oversigt over Udfaldet af 4. Klasses Aarsprøve vil man kunne se den mærkelige Forskjel, der for denne Discipels Vedkommende var paa Prøvens Udfald i Mathematik og i de andre Fag. I Henhold dertil og af Hensyn til hans Alder (han er født d. 16. Juli 1867) troede Rektoren ikke at burde undlade at opfordre ham til at indgaa til Ministeriet med en Ansøgning om, at han maatte blive opflyttet til 5. Kl. uden at hindres derved, at han i de afsluttede Fag kun havde naaet $13\frac{2}{3}$ Points, men pegede saa i sin Paategning af Ansøgningen hen til den Mulighed, at det som Betingelse for, at han i Aar skulle kunne flyttes op til 6. Kl., blev paalagt ham i Aar sammen med 4. Kl. at underkaste sig en fornyet Prøve i Mathematik og bestaa den med et vist Mindstemaal af Points. Og deri indvilgede saa Ministeriet, idet det ved Skrivelse af 17. Juli f. A. satte det omtalte Mindstemaal til „Karakterer til en Værdi tilsammen af i det mindste 2 tg“.

Herred, Viborg Amt.) — 18. Schaefer. Viggo (Gasværksbestyrer).

4. Klasse.

a 1. Bendix. Frederik (Kbm.). — 2. Bruhn. Asger (Borgmester). — 3. Christensen. Carl (Gaardejer i Vellef Sogn, Houlbjerg Hrd., Viborg Amt). — 4. Christensen. Carl Christian (Gaardejer i Hindbjerg, Levring Sogn. Lysgaard Hrd.). — 5. Esmann. Holger (Prokurator og Direktør for Kreditforen. for jydsk Landejendomsbesiddere). — 6. Faber. Valdemar (Herredsfoged). — 7. Friis. Aage (Sognepræst i Skyum, Hassing Hrd. i Thy). — 8. Glud. Ejnar (Prokurator i Højbjerg, Lysgaard Hrd.). — 9. Hede-mann. Oscar (Propr. paa Østergaard i Aasted S., Harre Hrd. i Salling). — 10. Herskind. Alfred (Prptr. paa Ørslevkloster i Fjends Hrd.). — 11. Hoff. Ejnar, Broder til Nr. 4 i 6. Kl. — 12. Jacobsen. Jacob (Gaardejer i Ulkjær, Sindbjerg S., Nørvang Hrd., Vejle Amt) — 13. Løgstrup. Elof (Kæremager). — 14. Mulvad. Carl (Fuldmægtig). — 15. Munch. Peter (Landmand). — 16. Rahbek. Ove (Premierløjtnant. ved Sparkjær Station). — 17. Severinsen. Peder (Husmand og Snedker paa Thorsø Mark i Voldby Sogn, Nørre Hrd., Randers Amt). — 18. Sixhøj. Christian (Kontorist). — *Alle sproglig-historisk.*

b. 1. Bache. Vlh. (Jærnvejsdriftsinspektør); 2 Spr. — 2. Brostrøm. Rasmus (Handelsgartner) 3 Spr. — 3. Jørgensen. Gustav (entled. Sgnpr., Fosterson af Ovr. Dr. Bang); 3 Spr. — 4. Munch. Valdemar, Br. til Nr. 15 i 4. Kl. a.; 3 Spr. — 5. Sørensen Degn. Andreas (Hattemager); 2 Spr.

studerende Klasse

1. Andersen (Stubkjær). Niels, f. a 17. Novbr. 1867, S. af Gaardmand Anders A., kaldet St., paa Østermark, Favsing S., Hjerm Hrd., Ringkjøbing Amt, ved Struer. — 2. Bruun. Christian (Fabrikant paa Søndermølle, Asmild Sogn ved Viborg). — 3. Dahl. Ejnar (Sognepr. i Sejerslev Sogn, Nørre Hrd. paa Mors). — 4. Glud. Vilhelm, Br. til Nr. 8 i 4. Kl. a.) — 5. Hoff. Sigurd, Br. til Nr. 4 i 6. Kl. — 6. Kiærgaard. Christian (Gaardm. i Nørhaa, Hundborg Hrd. i Thy). — 7. Krarup. Ove (Ingeniør, Ejer af Hvollig i Borris Sogn, Bølling Hrd., Ringkjøbing Amt). — 8. Melskens. Ivar (Overlæge). — 9. Steenstrup. Johannes, Br. til Nr. 14 i 6. Kl.

3 Realklasse.

1. Bang. Christian Anton Siegumfeldt, f. d. 1. Januar 1872, S. af forhenv. Stationsforvalter, Snedker Fredrik Christian B. i Højbjerg, Lysgaard Hrd., Viborg Amt). — 2. Bruhn. Helge, Br. til Nr. 2 i 4. Kl. a. — 3. Bunde. Mathias (Løjtnant, Gaardejer og Kjøbmand i Hestbæk, Alstrup S., Gislum Hrd., Aalborg Amt) — 4. Lassen. Johannes (Kbm.). — 5. Rørbye. Daniel (prakt Læge, Vihøj, Breum S., Salling). — 6. Svane. Waldemar, f. d. 14. Januar 1873, S. af Oberstløjtnant Frederik Waldemar Sv. — 7. Weldingh. Valdemar (Kaptejn af Fodfolket).
Alle 3 Sprog, undtagen Nr. 1.

2. studerende Klasse.

1. Andersen. Jacob, Br. til Nr. 1 i 6. Kl. — 2. Bunde. Johannes, Br. til Nr. 3. i 3 Rlkl. — 3. Dahl. Thorvald Carl Viggo, f. d. 21. April 1873, S. af

Sognepr. J. H. Dahl i Sejerslev S., Nørre Hrd. paa Mors; Br. til Nr. 3 i 3. stud. Kl. — 4. Halberg. Johan (Kbm.). — 5. Nielsen. Viggo (Oversergent). — 6. Preisler. Benjamin (Kbmd.). — 7. Ramsgaard. Christian (Adjunkt). — 8. Rørbye. Johan Martin, f. d. 11. Januar 1874, S. af prakt. Læge August Theodor Andreas R. i Vihøj Lægebolig, Breum S. i Salling; Br. til Nr. 5 i 3. Rlkl.

2. Realklasse.

1. Andersen. Anders Christian (Kbm.); 3 *Sprog.* — 2. Balle. Ludv. (Ejer af Spøttrup i Rødning S., Rødning Hrd. i Salling); 3 *Sprog.* — 3. Daae. Alb. Christian (Avlsbr.); 2 *Sprog.* — 4. Hansted. Søren (Overbanemester); 3 *Sprog.* — 5. Philipsen. Valdemar (Kartefabrikant); 3 *Sprog.*; — 6. Siersted. Hans (Kbm.); 3 *Sprog.*

1. Klasse.

1. Andersen. Christian Frederik Nørgaard, f. d. 24. Juli 1874, S. af Hans Andreas Rudolf A., Ejer af Kølbygaard i Hundstrup S., Hillerslev Hrd. i Thy; Br. til Nr. 1 i 2. stud. Kl. og Nr. 1 i 6. Kl.; *stud.* — 2. Angelo. Aage Rørby, f. d. 10. Januar 1875, S. af Redaktør Sophus Hammond A.; *stud.* — 3. Brostrøm. Carl Leth, Br. til Nr. 2 i 4. Kl. b.; *Rl. 3 Sprog.* — 4. Bruhn. Vagn, f. d. 8. Novbr. 1873, S. af Byfoged og Borgmester i Viborg Frederik Christian B.; Br. til Nr. 2 i 3. Rlkl. og Nr. 2 i 4. Kl. a.; *stud.* — 5. Ditzel. Valdemar Alfred, f. d. 11. Juni 1874, S. af Handskemager Thorvald Heinr. D.; *Rl. 3 Sprog.* — 6. Glarbo. Christian Erik Nielsen, f. d. 23. Febr. 1875, S. af Sognepr. Ole Nielsen G.; *stud.* — 7. Hansen. Herluf Mølmark, f. d. 25. April

1874 S., af Overretsass. Frants Emil H.; *stud.* — 8. Jansen. Johan Henrik, f. d. 29. Maj 1874, S. af Herredsfoged Niels Peter J. i Vestervig; *stud.* — 9. Knorr. Julius Christian Gulev, f. d. 23. Marts 1871, Søn af Christian Ernst Ferdinand K. i Fiskbæk, Nørlyng Hrd., Viborg Amt; *stud.* — 10. Lassen. Peter; Br. til Nr. 4 i 3. Rlkl; *Rl. 3 Sprog.* — 11. Madsen. Christian Fredrik. f. d. 3. Juni 1874, S. af K. M. S. Hjermind; *stud.* — 12. Nørholm. Sophus Emil, f. d. 9. Febr. 1875, S. af Urmager Jørgen Vilhelm Severin N.; *Rl. 3 Sprog.* — 13. Preisler. Otto Holger, f. d. 21. Juli 1874, S. af Gjæstgiver Otto Jacob Christian P.; *stud.* — 14. Rendtorff. Christian Theodor Ejnar, f. d. 11. Oktbr. 1874, S. af Forpagter Gustav Franz Heinrich R. paa Himmestrup i Lee S., Middelsom Hrd., Viborg Amt; *stud.* — 15. Thomsen. Johannes Thomas, f. d. 21. Nvbr. 1874, S. af Bogholder ved Kreditforeng. for jydsk Landejendomsbsdr. Lauritz T.; *stud.* — 16. Vater. Poul (Kbm.); *stud.* — 17. Zeuthen. Frederik Bagger, f. d. 15. Maj 1874, S. af Stiftsprovst Frederik Z.; *stud.*

Forberedelsesklasse b.

1. Andersen Adolph (Stiffader Handelsagent Olvig). — 2. Andersen. Carl (Rebsluger). — 3. Brandt. Martinus (Kbm.). — 4. Frost. Laurits (Kbm.). — 5. Gregersen. Thorvald (Oversergent). — 6. Høgh. Adolf (Bager). — 7. Jensen. Jens Christian (Foster-søn af Portør Lauritsen). — 8. Kiildsen. Kield (Ejer af Lynderup Gaard, Ulbjerg S., Rinds Hrd., Viborg Amt). — 9. Lind. Valdemar (Fuldmægtig). — 10. Markussen. Otto (Mægler). — 11. Meldal.

Alfred (Kantor). — 12. Nielsen. Hans Jørgen Holger, f. d. 18. Marts 1873. S. af Telegrafbestyrer Andreas Franziscus N. — 13. Philipseu. Holger (Mekanikus). — 14. Rasmussen. Holger (Sagfører og Kasserer ved Kreditforeningen). — 15. Romlund. Christian (Kbm.). — 16. Thierry. James Gaston Augustin Einar Rudolph Vilhelm Chlodevig, f. d. 17. Septbr. 1876, S. af Distriktslæge August Adolph Jean Nicolaj F. i Videbæk, Vorgod S., Bølling Hrd., Ringkjøbing Amt ved Herning. — 17. Thranum. Schak (Gaardejer ved Viborg). — 18. Wohnsen. Karl (afd. Prokurator).

Forberedelsesklasse a.

1. Angelo. Henry Rørbye, f. d. 3. Juli 1876, S. af Redaktør Sophus Hammond A.; Br. til Nr. 2 i 1. Kl. — 2. Ditzel. Thorvald August, f. d. 31. Juli 1876, S. af Handskemager Thorvald Heinrich D.; Br. til Nr. 5 i 1. Kl. — 3. Foersom. Ove Striegler, f. d. 2. Jan. 1877, S. af Apotheker James Henry F. — 4. Gregersen. Alfred Theodor Valdemar, f. d. 17. Oktbr. 1876, S. af Oversergent Jens Severin G.; Br. til Nr. 5 i Frbrdlskl. b. — 5. Gronemann. Carl Peter Julius, f. d. 8. Sptbr. 1876, S. af Kbm. Rasmus Christian G. — 6. Lund. Jens Christian, f. d. 11. Maj 1876, S. af Sergent Jensenius L. — 7. Paludan. Hother Avgust, f. d. 1. Avg. 1876, S. af Bygmester Hother Avgust P. — 8. Philipsen. Alfred Johannes, f. d. 28. Nvbr. 1875, S. af Kartefabrikant Ernst P. — 9. Preisler. Bertel, f. d. 7. April 1876, S. af Snedkermester Frederik Christian P. — 10. Rasmussen. Karl Viktor Bohn, f. d. 15. Marts 1877. S. af Sagfører og Kasserer ved Kreditforeningen

for jydsk Landejendomsbesiddere Nikolaj Theodor R.; Br. til Nr. 14 i Frbrdskl. b. — 11. Trap. Jens Peder, f. d. 28. Decbr. 1876, S. af Løjtnant og Ingeniørassistent ved Jærnevejen Vilhelm T. — 12. Vater. Christian (Kbm.); Br. til Nr. 16 i 1. Kl.

III. Arbejdets Ordning.

Under 23. Juli f. A. gav Ministeriet sit Minde til, at den for indeværende Skoleaar 18⁸⁶/₈₇ af Rektoratet foreslaaede Fag- og Timefordeling maatte lægges til Grund for Aarets Undervisning.

Derefter har for Kathedralskolens Vedkommende Arbejdet i indeværende Skoleaar været fordelt mellem Lærerne paa saadan Maade, at

Rektor Lefolii har haft Dansk med 6.,	
5., 3. stud. og Rlkl. og 1. Klasse samt	
en Del af Latinundervisningen med	
6. og 5. Kl. med ialt	17 Timer.
Ovrlr. Bahnson Religion med alle Kl.	
samt Fransk med 3. stud. og Rlkl.	
og med 1. Kl.	23 —
Ovrlr. Dr. Bang Græsk med 5. og 4.	
Kl., en Del af Latinundervisningen	
med 6. og 5. Kl. og Fransk med 6.,	
5., 4., 2. stud. og 2. Rlkl.	35 —
Adj. Ramsgaard Tysk med alle Kl.	
og Latin med 3. Kl.	22 —
Adj. Petersen Mathematik med 5., 4.	
stud., med Undtagelse af 1 Time med	
Realafdelingen, og 2. stud. og Rlkl.,	
Naturlære med 6. og 5. Kl. og Gymna-	
stik med 6., 5. og 4. Kl.	33 —

Adj. Møller Matematik med 4. Kl.s Realafdeling i 1 Time, 3. stud., 3. Rlkl. og 1. Kl., Naturlære med 4. og 3. Kl. og Skrivning og Tegning med alle vedkommende Klasser	29	—
Adj. Giersing Græsk med 6. Kl. og Engelsk og Oldnordisk med alle ved- kommende Klasser	30	—
Adj. Thorsen Dansk med 4., til Dels 3. Rlkl., 2. stud. og 2. Rlkl.; Latin med 4. og 2. Kl. og Græsk med 3. Kl.	27	—
Adj. Olsen Historie med alle Kl. og Latin med 1. Kl.	29	—
Timelærer Kand. Lindstrøm Natur- historie og Geografi med alle ved- kommende Klasser	19	—
Timelærer Kaptejn af Fodfolket Wel- dingh Gymnastik med 3., 2. og 1. Kl.	12	—
Timelærer Overhornblæser Zorn Sang med alle Kl.	6	—

hvorefter der er blevet givet i alt ugntl. 282 Timer.

I 6. og 5. Kl. har Latinundervisningen været saaledes fordelt mellem Rektor Lefolii og Overlærer Dr. Bang, at den først nævnte i begge Klasser har besørget Øvelserne i skriftlig Oversættelse samt i mundtlig Oversættelse uden Forberedelse, og Dr. Bang det øvrige.

Med 4. Kl.s Realafdeling har Adj. Møller i den ham der tillagte Time haft geometrisk Tegning, medens Adj. Petersen, som ellers har besørget Matematikundervisningen med Klassen, har brugt Afdelingens anden særlige Time til Regning.

I 3. Kl. har Undervisningen i Dansk været

saaledes fordelt mellem de to vedkommende Lærere, at Adj. Thorsen har besørget den ene Time med Realkl., som har været bestemt til Forfatterlæsning, men Rektor Lefolii i sine 3 Timer har arbejdet med begge Klassens Afdelinger samlede.

I 2. Kl. har Adj. Thorsen i 1 Time haft begge Afdelingerne samlede til Stil.

I Tysk er der i 5. Kl. forlangt Undervisning af 4 Disciple; og i 6. Kl. er der 11 af Kl.s nuværende Disciple, der har faaet Undervisning deri.

I Forberedelsesskolen blev Lærer Bigum som Lærer i Religion ved Skoleaarets Begyndelse afløst af residerende Kapellan ved Domkirken Keiding; derefter har Arbejdet været fordelt mellem følgende Lærere. saaledes at

Rektor Lefolii af den danske Undervisning har med begge Klasser i Fællesskab besørget ugentlig	1	Time.
Adj. Ramsgaard Tysk med begge Kl.	9	Timer.
— Møller Regning med begge Kl. .	6	—
— Thorsen, med Undtagelse af den ovennævnte Time, Dansk m. begge Kl.	8	—
Adj. Petersen Gymnastik m. begge Kl.	4	—
Timelærer Kand. Lindstrøm Naturhistorie og Geografi med begge Kl. og Fransk med b	11	—
Residerende Kapellan ved Domkirken Keiding Religion med begge Kl. . .	4	—
Intendant Lillie Historie m. begge Kl.	6	—
Overhornblæser Zorn Sang m. begge Kl.	1	—
Oversergeant Nielsen Skrivning med begge Kl.	5	—

	Kathedralskolen.										Forbrdlsk.												
	6	5	4		3 std.		3	2	2	1		I alt Lærer-timer	b	a.	I alt Lærer-timer.								
			spr.	math.	RI.	spr.	math.	RI.	std.	RI	std.	RI											
Dansk	3	2		2	1			3	1	(3)	1	1	1	3	18	3	1	5	9				
Oldnordisk	1	2		"				"		"	"	"	"	3	"	"	"	"					
Latin	8	8		8	"			"	7	"	7	"	6	"	44	"	"	"					
Græsk	6	6	5		"	5	"	"	"	"	"	"	"	"	22	"	"	"					
Tysk	(2)	(2)		2	1			1	"	"	2	2	"	2	15	5	"	4	9				
Fransk	3	3		2				3			3	3		4	24	4	"		4				
Engelsk	2	2	"	"	4			"	2		4	5	"	4	21	"	"	"	"				
Religion	1	1		1				2	2	2	2	2	"	2	13	2	2	2	4				
Historie	3	3		2	3			2	2	3	3	3		2	23	3	3	3	6				
Geografi	"	"		1				1	1	2	2	2		2	9	2	2	2	4				
Naturhistorie	"	"		2				1	1	2	2	2		2	10	2	1		3				
Mathem. og Regn.	"	1		5	2			5	2	5	6	6		5	37		4	2	6				
Naturlære	3	2	"		2			"	2	"	"	"		"	9			"	"				
Skrivning	"	"	"	"	1			"	"	1	1	1		2	3	"	3	2	5				
Frihaandstegning	"	"	"	"	1			"	"	2	2	2	"	2	4	"	2		2				
Sang	2	2		2				2	2	2	2	2	"	2	6		1		1				
Gymnastik	5	5		4				4	4	4	4	4		4	21		4		4				
	37	37	5	10	21	5	10	5	31	"	5	31	36	1	36	6	30	6	282	21	15	21	57

og Sergeant Sørensen Tegning med
 begge Kl. 2 Timer.

saa at Tallet paa ugentlige Lærertimer
 har været i alt 57 Timer.

Ved Undervisningen i Dansk har Rektor Lefolii i sin ene Time øvet Disciplene i at lære og frem-sige danske Vers udenad, hvorhos han ogsaa har gennemset Skolens skriftlige Arbejder.

Hvorledes i begge Skoler Undervisningstiden har været fordelt imellem Fagene, ses af foran-staaende Oversigt.

I Skrivning, Frihaandstegning, Sang og Gym-nastik har enten til Dels eller i alle Fagets Timer flere Klasser eller Klasseafdelinger haft Undervis-ning sammen.

Ved Undervisningen i Gymnastik og Svømning har Kathedralskolens Lærere haft Hjælp af de mili-tære Gymnastiklærere, Sergeanterne Honoré og Brüggmann, saa at disse to Lærere hver har haft 17 Timer ugentlig; i Hugning desuden af den militære Gymnastiklærer Sergeant Werner, som har haft 2 Timer ugentlig; og ved Øvelserne i Rif-felskydning af Sergeant Honoré, som i Regnskabs-aaret 1885—86 i alt har haft 45 Timer, alle Timer mod en Godtgjørelse af fuld Extratimebetaling. I Forberedelsesskolen har Læreren i de to først nævnte Fag haft Hjælp af oven nævnte Sergeant Honoré.

Under 18. Februar 1885 indgik Rektoratet til Ministeriet med en Indstilling, der med enkelte For-bigaaelser lød som følger:

Rektoratet har faaet Aaledning til at henlede Ministe-riets Opmærksomhed paa tvende Midler til Skoleungdom-mens legemlige Udvikling, som jeg maatte antage det for

særdeles heldigt, om Ungdommen i den mig betroede Skole kunde faa Lejlighed til at benytte, og dertil knytte en Indstilling om Bevilling af de fornødne Pengemidler; og jeg har saa meget des lettere ved at tage denne Anledning til Følge, som det efter min paa Erfaring støttede Overbevisning netop er af særdeles stor Vigtighed for den Ungdom, der fortrinsvis søger til Viborg Kathedralskole, nemlig det vestlige Jyllands, om den ved forøget legemlig Bevægelse maaske ogsaa kunde erhverve sig større Livlighed i aandelig Bevægelse og i sin hele Maade at være paa. Enhver fra Kjøbenhavn eller fra østjydske Skoler hidsendt Examenskommissær faar, i det mindste den første Gang han her overværer Afgangs- eller Forberedelsesprøven, men ofte ogsaa hver senere Gang han gjør det, sin Taalmodighed sat stærkt paa Prøve ved den overordentlig store Langsomhed eller, rent ud sagt, Sendrægtighed, hvormed Svarene falde, selv fra de dygtigste af Examinanderne. Og jeg kan ikke tro andet, end at ethvert Middel, der kunde hjælpe Skolens Ungdom til forøget Herredømme over sit Legeme og større Bevægelighed i dette, ogsaa vilde øve en tilsvarende Virkning paa den aandelige Bevægelse hos den.

Saa gaar da min Indstilling først ud paa Indførelsen af Dauseundervisning her ved Skolen. Der har nemlig i Aar mødt mig et Tilfælde, der, saa vidt jeg mindes, ikke nogen Sinde før er forekommet for mig i de mer end halvhundrede Aar, hvori jeg nu først som Discipel og siden som Lærer har staaet i Forhold til en lærd Skole; der har ikke kunnet holdes noget Skolebal her ved Skolen; jeg har maattet anse det for rigtigst at nægte mit Samtykke dertil; et Bal, hvortil der af 155 Disciple — thi saa mange er der for Tiden i Kathedralskolen og Forberedesskolen tilsammen; i Kathedralskolen alene er der 122 — kun vilde tegne sig 37 — særlig af Kathedralskolen 29 —, altsaa ikke engang en Fjerdedel, vilde jo kun meget uegentlig kunne kaldes et Skolebal. Og Grunden hertil har vel for en Del været Hensynet til Bekostningen; en Del af de udenbys Disciple, for hvem dette Hensyn ikke har været afgjørende, har heller villet bruge de dem tilstaaede Penge og den efter Skoleballet følgende fri Lørdag i Forbindelse med Søndagen til et Besøg i Hjemmet, en Udsigt, disse da maatte finde sig i at se sig afskaarne fra, idet med Skoleballet ogsaa natur-

ligvis den paafølgende fri Lørdag faldt bort; men en meget stor Del kan ikke danse, i det mindste ikke saaledes, at de tør driste sig til at optræde som Dansere her i Byen; „hjemme paa Landet er det en anden Sag“, sagde man i øverste Klasse ved en Samtale derom. Paa Spørgsmaalet, om det vilde blive modtaget med Tilfredshed, hvis Skolen gav Adgang til Danseundervisning, fik jeg til Svar et livligt og fuldtonende Ja; og Tilfredsheden ved den aabnede Udsigt svækkedes ikke, da jeg bemærkede, at de ved en saadan Undervisning vilde komme til at danse uden Damer, den ene Discipel med den anden. Dette Spørgsmaal er det da, jeg ved det saaledes meddelte Forhold har faaet Anledning til at bære frem for Ministeriet: Kan Cathedral-skolen ikke give sine Disciple Lejlighed til at faa Undervisning i Dans? Til Begrundelse af, at jeg holder det for Umagen værd at rejse dette Spørgsmaal, behøver jeg ikke yderligere at pege hen paa den legemlige Udvikling, der er en Frugt af Danseundervisningen. Men jeg kan ikke undlade at fremhæve Vigtigheden af, at de unge ikke i deres Liv nu eller senere ved Mangel paa Dansefærdighed komme til at føle sig udelukkede fra selskabeligt Samliv og Omgang med jevnaldrende Kvinder og altid mere eller mindre henviste til kun at søge sammen med andre Ungersvende, hvorved der som bekjendt saa godt som altid fremkaldes en Tone, der ikke kan kaldes god. Og det falder i Virkeligheden ikke let her at faa Børnene underviste i Dans; den Undervisning heri, der om Vinteren tilbydes af Underofficerer, kan ikke altid agtes for tilfredsstillende; og den, der for kortere Tidsrum om Sommeren tilbydes af Dansere fra Kjøbenhavn, er dels meget kostbar, dels volder den i det kortere Tidsrum, hvori den varer, men da gives flere Gange om Ugen, let for megen Forsømmelse af Arbejdet til Skolen. Langt heldigere vilde det være, hvis Undervisningen kunde finde Sted igjennem et længere Tidsrum af Vinteren, en eller højst to Aftener om Ugen. Men Skolen burde ikke lade sig nøje med blot at tilbyde Disciplene Undervisningen mod særlig Betaling af hver Deltager; da vilde Foranstaltningen ikke komme til at gjøre den tilsigtede Nytte; thi der vilde da ikke kunne stilles den Fordring til Disciplene, at de skulde deltage. Og der er for Tiden netop Lejlighed til at faa en god Lærer i Faget, som alt staar i Forhold til Skolen,

idet en yngre Mand, Reserveintendant Lillie, som arbejder som Lærer ved Forberedelsesskolen, tidligere i Kjøbenhavn har gennemgaaet en fyldigere Danseundervisning hos en der meget anset og stærkt benyttet Lærer i Faget, Krigsassessor, forhenværende Gymnastiklærer Paul Petersen, og nu, da jeg talte til ham om Sagen, for mig har udtalt, at saa fremt han blev betroet denne Undervisning ved Kathedralskolen, saa vilde han, inden han skulde tage fat paa den, paa egen Bekostning tage et kortere Kursus hos samme Lærer. Denne unge Mand er da villig til at overtage den paagjældende Undervisning for almindelig Extratimebetaling 1 Krone, og den fornødne Musik vilde kunne faas for 75 Øre Timen. — (Derefter blev der givet et Overslag over den hele Udgift, Sagen vilde medføre, som ansloges til 550 Kr. aarlig). Men saa fremt Skolen maatte anvende saa stort et Beløb paa denne Sag, maatte Deltagelsen i Undervisningen formentlig, som alt antydtes, gjøres til en tvungen Sag for alle dens Disciple, i det mindste for saa vidt ikke Helbredshensyn gjorde den utilraadelig, og de heller ikke for Rektoratet godtgjorde, at de paa anden Maade erhvervede den tilsigtede Færdighed.

Det andet Punkt af min Indstilling er foranlediget ved, at en Roforening, der har bestaaet her i Byen i nogle Aar, har tilbudt at overlade til Skolen den gode og vel vedligeholdte sex Aarers Kaprobaad, den er i Besiddelse af, tilligemed det til denne Baads Opbevaring byggede Brædeskur, som den efter vedkommende Ejers Tilladelse uden Godtgjørelse har staaende paa en Plads ved Søen, der tilhører Aasmild Kloster, begge Dele tilsammen for 300 Kr., hvad der ikke engang er Halvdelen af det Beløb, de staa Foreningen i. Kunde Skolen sættes i Stand til at tage imod dette Tilbud, vilde der kunne aabnes dens ældste Disciple Lejlighed til at faa en sund Bevægelse og gavnlig Øvelse. Men Roiningen maatte da altid foregaa under en Lærers Ledelse, og to af Skolens nuværende Lærere, Adjunkterne Petersen og Giersing, som begge er Medlemmer af Roforeningen, er ogsaa villige til at paatage sig denne Gjerning. Blev Disciplene da delte i forskellige Hold, og foretoges Øvelserne halvtredie Maaned igjennem før Sommerferien og en eller halvanden Maaned efter denne, hver Søndag i halvanden Time, hver Gang under én Lærers Ledelse, vilde

efter almindelig Timebetaling dertil medgaa 144 Kr. aarlig (Ved et Overslag over den aarlige Udgift ansloges denne til 200 Kr.). Men ogsaa her maatte den Bekostning, Skolen kom til at gjøre, have til Følge, at det ved denne Øvelse lige saa vel som ved enhver anden Legemsøvelse blev en tvungen Sag for alle de Disciple af de ældste Klasser at deltage deri, som den selv maatte anse for kraftig udviklede nok dertil, for saa vidt ikke Helbredshensyn maatte gjøre deres Deltagelse utilraadelig.

Hvad jeg altsaa efter hele den her givne Forklaring tillader mig at andrage hos Ministeriet paa, er dels Bevilgning af en Udgift af 300 Kr. en Gang for alle strax at anvende til Kjøb af den omhandlede Baad med tilhørende Skur samt indtil 200 Kr. aarlig saa vel til dennes Vedligeholdelse som til Godtgjørelse til Lærere for Ledelsen af Roøvelserne, som skulde tage deres Begyndelse nu til Foraaret, dels Bevilgning af 550 Kr. aarlig til Dansenundervisning for samtlige Kathedralskolens Disciple, saa at den kunde tage sin Begyndelse til førstkommende 1. Oktbr.

Endelig skal jeg, efter at jeg saaledes har faaet fremsat og, saa godt jeg kan, begrundet min Indstilling, ikke undlade til yderligere Støtte for den at henpege paa den Vigtighed, det har, at Disciplene efter Indførelsen af den samlede Skoletid faa Lejlighed til paa en gavnlige Maade at udfylde en Del af den store samlede Fritid, de har, saa at min Indstilling maa finde en kraftig Støtte i en Del af de Hensyn, der har gjort det tilraadeligt ved en anden lærd Skole at gjøre et Forsøg med Indførelsen af Undervisning og Øvelse i Haandgjerning og Haandværk. Mødens jeg ikke kan andet end agte ethvert Skridt, der kan gjøres i denne Retning, for særdeles tjenligt og med Glæde vilde være med til at gjøre et Forsøg dermed ogsaa ved den mig betroede Skole, saafremt jeg blot kunde se nogen Udsigt til at tilvejebringe de dertil fornødne Husrum, nærer jeg saa meget des større Haab om, at Ministeriet vil være gunstig stemt for Foranstaltninger, der for en Del har samme Formaal, men dels ikke kræve noget særegent Husrum, dels kan iværksættes blot ved Hjælp af Skolens ny Gymnastikhus.

Derefter blev det ved Stiftsøvrighedens Meddelelse af 6te April f. A. til Skolens Forstander-

skab om de Beløb, der paa de bevægelige Konti stod til Raadighed for Regnskabsaaaret 1886—87, tilkjendegivet, at der af Konto 3 kunde anvendes en Sum af 750 Kr. til Undervisning i Dans og Roning, og at der af det paa Konto 6c (Inventariet) opførte Beløb kunde bruges 300 Kr. til Indkjøb af Kaprobaaden. Som Følge heraf blev denne kjøbt, og Øvelserne begyndte i Forsommeren ifjor. Men et Uheld, hvorved en Storm kom til at kaste Baaden op paa Land, voldte en vidtløftigere Istandsættelse, saa at Øvelserne blev afbrudte, straks efter at de var begyndte, og ikke kunde optages igjen før efter Sommerferien. Hvad Danseundervisningen angaar, da viste det sig, at Mangelen af Damer vilde volde, at flere Disciple vilde benytte sig af den Omstændighed, at de alt paa egen Bekostning havde erhvervet sig tilstrækkelig Færdighed, til at unddrage sig for Deltagelse i den Undervisning, Skolen tilbød; derfor tillod Rektoratet Læreren at lade Damer komme med i Skolens Timer, saa at den Betaling, de derfor maatte give ham, blev en Forøgelse i hans Indtægt. Og fra Begyndelsen af Oktober Maaned f. A. har da Undervisningen med Intendant Lillie til Lærer gaaet sin Gang de 6 Vintermaaneder igjennem fire Aftener om Ugen, indtil den ved Slutningen af Marts Maaned endtes med den ovenfor omtalte offentlige Fremstilling.

Den 25. Avgust f. A. modtog Rektoratet fra Ministeriet et Telegram saa lydende: „Anses det nødvendigt paa Grund af Varmen, bemyndiges Hr. Rektor til at indskrænke Skoletiden“. Samme Dag samledes da Lærerne ved Undervisningens

Ophør Kl. 2 og vedtog ved Stemme flerhed ikke at afkorte den egentlige Skoletid men, i Betragtning af at Varmen rimeligvis følte mere trykkende om Eftermiddagen i Hjemmene, saa vidt mulig at lette Hjemmearbejdet, ved foreløbig at opgive Stile og mindre nødvendige Lektier.

Under 9. Marts d. A. meddelte Ministeriet, at Hans Majestæt Kongen allernaadigst havde udnævnt Adjunkt her ved Skolen Cand. philol. Ramsgaard til Overlærer ligeledes her ved Skolen fra d. 19. August d. A. at regne; og under 16. April, at det samme Dag havde konstitueret Cand. phil. K. K. Lindstrøm som Lærer ved Skolen ligeledes fra 19. August d. A. at regne.

IV. Aarets Arbejde.

(Beretningen sluttet d. 12. Maj 1887.)

I Henhold til Loven af 1. April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler i Danmark giver Viborg Kathedralskole for studerende Disciple i de fire nederste Klasser Undervisning i begge Retninger, saavel den sproglig-historiske som den mathematisk-naturvidenskabelige, men i de to øverste kun i sproglig-historisk Retning. Efter samme Lovs § 3 er Undervisningen beregnet paa, „at et fuldstændigt Skolekursus gjennemgaas i en Alder fra det fyldte 12. Aar til det fyldte 18. Aar. Optagelsen i Skolens nederste Klasse kan dog ske med det fyldte 11. Aar. Ingen kan optages i en højere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20. Aar. Undtagelser fra disse Regler kan Skolens Rektor bevilge“. Og i en under 9. Avg. s. A. fra Ministeriet til Rektoratet udsendt Rundskrivelse hedder det: „Skolernes Rektorer ville selv erkjende Nødvendigheden af at bruge den dem ved Lovens § 3 givne

Bemyndigelse til at dispensere fra Aldersbestemmelserne om Disciplenes Optagelse i Skolen med Varsomhed“. Efter samme Lovs § 5 i Forbindelse med Ministeriets Bestemmelse i en under 9. Avg. 1871 udsendt Bekjendtgjørelse om Karaktergivningingen giver den ved Udgangen af 4. Klasse afholdte Aarsprøve, naar den er bestaaet medmindst 33 Points som samlet Talværdi af alle Karakterer, samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagprøver som den ved kgl. Anordning af 30. Avgust 1881 indførte almindelige Forberedelsesprøve. Men desuden er der i Henhold til en Bekjendtgjørelse fra Ministeriet af 25. September 1871 ved Skolen ordnet en Realundervisning, der føres gennem de 4 nederste Klasser og ved Udgangen af 4. Klasse afsluttes med den oven nævnte almindelige Forberedelsesprøve, saaledes at de, der bestaa denne efter at have underkastet sig Prøve i de tre levende Sprog: Engelsk, Fransk og Tysk, derved vinde Ret til at indstille sig til Adgangsprøven i Mathematik ved den polytekniske Lærestanstalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for Skovbrugselever, hvorimod de, der ville indstille sig til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Landinspektørelever, Dyr læger, Landbrugselever og Havebrugselever eller til juridisk Examen for ustuderede, Tandlægeexamen eller farmaceutisk Examen, kun behøve at underkaste sig Prøve i to levende Sprog, nemlig Engelsk og efter eget Valg enten Fransk eller Tysk, medens der dog som Forudsætning for den sidst nævnte af de oven omtalte Prøver tillige kræves bestaaet en særlig Prøve i Latin, hvortil der, til Indøvelse af Sproglærens Hovedsætninger, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindeligste Ordforraad, kræves ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere samt saa meget, som svarer til 16 Sider i en Teubnersk Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Kornelius Nepos, Justinus eller Evtropius; men Disciple, der har bestaaet 4. Klasses Aarsprøve med godt i Latin, ere fritagne for denne Prøve.

Til Vejledning ved Forberedelsen til at indtræde i Kathedralskolen aftrykkes her, af den til Gjennemførelse af Loven af 1. April 1871 under 5. Avgust s. A. udkomne Anordning, den 1. Paragraf med de ved Anordningen af 16. Juni 1882 fastslaaede Ændringer og Tillæg:

Forinden nogen kan optages som Discipel i en lærd Skoles 1. (nederste) Klasse, har han at underkaste sig en Prøve, ved hvilken der fordres:

1. i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kjendskab til det vigtigste af Grammatiken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegneues Brug nedskreven Gjengivelse af et 2 Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tysk: det vigtigste af Formlæren og mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie: Oversigt over Danmarks Historie i samme Udstrækning som opgives til 4. Klasses Hovedexamen;

6. i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7. i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver, som dem der pleje at henføres under Regula de Tri.

Ved Optagelsesprøven til Forberedelsesskolens (nederste) Klasse a, hvorved Disciplene i Reglen maa have fyldt deres 10. Aar, kræves:

1. i Dansk: Sikkerhed i Oplæsning samt en Diktatstil uden væsentlige Fejl i Bogstavering;

2. i Historie: Danmarks Historie til 1523 i en Udførelighed svarende til Klaussens lille Lærebog;

3. i Geografi: et Skelet efter Erslev Nr. 5 og

4. i Regning: de fire Regningsarter i benævnte og ubenævnte Tal.

Ved Skrivelse af 10. Juni f. A. meddelte Ministeriet sit Bifald til, at der fra Begyndelsen af Skoleaaret 18⁸⁶/₈₇ til Brug i neden nævnte Klasser og derefter efterhaanden opad indførtes følgende Lærebøger, nemlig:

i 1. Kl. isteden for Erslevs Geografi Nr. 2 Granzows Geografi Nr. 2;

i 2. Kl. isteden for Erslevs Botanik Strøms Planterigets Naturhistorie, „saafremt denne Lærebog antages at indeholde det fornødne Undervisningsstof, i modsat Fald Vaupells Botanik ved Grønlund nyeste Udgave“;

og i 5. Kl. Thriges mindre Lærebog i Nordens Historie istedenfor samme Forfatters ældre større Lærebog, hvortil Ministeriet knyttede den Bemærkning, at „det havde forudsat, at der ved Strøms „Planterigets Naturhistorie“ sigtes til den senest af Overlærer Strøm besørgede Udgave“, og efter skriftlig Raadførelse med Forfatteren indførtes da: V. Strøm. Kortfattet Plantelære til Skolebrug, 1885.

Dansk. Forbrdlskl. a. (Adj. Thorsen 5 T., desuden Rektor Lefolii 1 Tm. sammen med b.) Oplæsning (med Korlæsning) efter Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“, 1. Saml.; Øvelser i Skriftlæsning. Hver Uge 2 korte Stile, for det meste Gjenfortælling, hidtil i alt 38 Gjenfortællingsstile, 18 Gange Diktat. De første Begreber af Sproglæren ere forklarede og indøvede ved Analyse paa Grundlag af Lefoliis kortf. Sproglære, 2. Udg. Efter Lefoliis „Fortællende Digte for yngre Børn“ er der lært Vers udenad, hver Uge 20—30 Linier, hidtil i alt 8 forskellige Digte. — Forbrdlskl. b. (Adj. Thorsen 3 Tmr., desuden Rektor Lefolii 1 Tm. sammen med a) Som Læsebog er benyttet Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“, 1. Sml. Det vigtigste af Sproglæren er blevet gennemgaaet og indøvet ved Ana-

lyse paa Grundlag af Lefoliis kortf. Sprogl., 2. Udg. Af og til Skriftlæsning. Ugentlig 2 Stile, mest Gjenfortælling, hidtil i alt 31 Gjenfortællingsstile og 29 Diktatstile. Vers ere lærte udenad, i Aarets sidste Halvdel sammen med a., hidtil i alt 9 forskellige Digte. — 1. Kl. (Rektor Lefolii 3 Tmr.) Til Oplæsning og Analyse er brugt Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“, 2. Sml. Efter sammes Fortællende Digte for yngre Børn“ er der lært Digte udenad, hidtil i alt 8. Mundtlig Fremsigelse af Stykker i ubunden Stil har Disciplene haft Øvelse i, idet de jævnlig har fortalt udvalgte Stykker af Lefoliis „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold.“ Paa Grundlag af sammes „Kortfattet Sproglære“, 2. Udg., ere de vigtigere Stykker af Sproglæren dels blevet gennemgaaede mundtlig, dels blevet indøvede ved Analyse. Hver Uge er der skrevet 1 Stil, altid hjemme og altid Gjenfortælling, efter i Begyndelsen kortere, siden længere (indtil et Par trykte Sider i smaat Oktav), saa godt som rent fortællende Stykker, imod Enden af Aaret med Indblanding af enkelte korte klare Skildringer, forud meddelte paa Skolen, i Begyndelsen som oftest 2 Gange, tilsidst næsten altid kun en Gang, hidtil i alt 31 Stile, deriblandt de 24 sidste udarbejdede efter Jomsvikingerne Saga. — 2. stud. og R1kl. (Adj. Thorsen 2 Tmr. med hver Kl., hvoraf 1 med begge Klasser samlede). Hver Uge en længere Gjenfortællingsstil, hidtil i alt 28. Det vigtigste af Sproglæren er blevet gennemgaaet ved Analyse paa Grundlag af Lefoliis Bog. Efter Lefoliis „Fortællende Digte for ældre Børn“ ere nogle Digte lærte udenad, hidtil i alt 8. Af sammes „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold“ ere enkelte Stykker efter at

være gennemlæste hjemme blevet gjenfortalte af Disciplene paa Skolen. En Del af Tregders græske Mythologi er gennemgaaet (med Forevisning af Billeder). — 3. stud. og Realkl. (Rkt. Lefolii 3 Tmr., desuden Adj. Thorsen 1 Tm. med Realisterne). Med Forbigaaelse af hver 4. Uge er der skrevet 1 Stil hver Uge, hidtil i alt 24, dels Gjenfortælling af større historiske Stykker, dels Gjengivelse enten af Fortællingen i et forelæst fortællende Digt eller af meddelte udførligere Skildringer eller Beskrivelser, dels Fremstillinger hentede fra, hvad der er læst i andre Skolefag, eller fra Disciplenes egen Erfaringskreds, dels selvstændige Skildringer af Gjenstande eller Forhold fra Hverdagslivet, kun ganske sjældent selvstændig Udvikling af et let Ordsprog eller et lignende Emne. Af Lefoliis „Fortællende Digte for ældre Børn“ er der lært Digte udenad, hidtil i alt 11. Af sammes „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold“ er nogle enkelte Stykker oplæste af eller for Klassen, og Indholdet derefter for en Del brugt som Emne for mundtlig Udvikling af Læreren. Ellers er læst Lefoliis Gjenfortælling af Hravnel Freysgodes Saga samt Hertzes Svend Dyrings Hus. I den særlige ugentlige Time med 3. Realkl. er Dele af Lefoliis Sprog-lære blevet gennemgaaede med dertil knyttet Analyse. I Aarets Løb er bl. a. læst Oehlenschlägers Vaulundurs og Ørvarodds Sagaer. Mod Slutningen af Aaret agtes læst noget Svensk. — 4. Kl. (Adj. Thorsen 2 Tmr., desuden 1 Tm. med Realafdl.). Der er til Dato gennemgaaet følgende Digtterværker: Holbergs Jeppe paa Bjærgen og Den politiske Kandestøber, Wessels Kjærlighed uden Strømper, Oehlenschlägers Aladdin og Erik og Abel,

Poul Møllers En Students Eventyr og Hejbergs Elverhøj. Desuden er læst det meste af Hammerichs Ewald med Prøver af dennes Digtning samt en Del af Holbergs Selvbiografi i „Trende Epistler“ (udg. af J. Levin). To Stile hver Maaned, hidtil i alt 16. I Realafdelingens særlige Time er Dele af Winkel-Horns Litteraturhistorie gennemgaaede; desuden Oplæsning af forskjellige til Dels mindre Digte, Analyse. — 5. Kl. (Rkt. Lefolii 2 Tmr.) Hveranden Uge er der skrevet 1 Stil, hidtil i alt 15, af almindelig udviklende eller skildrende Indhold, over Emner hentede fra andre Skolefag eller fra de almindelige Livsforhold i den udvortes eller sjælelige Verden. I en af Skoleaarets første Timer meddeltes samtlige Opgaver for alle Aarets Stile, og Disciplene blev opfordrede til ud af de meddelte Opgaver at udsøge sig hver sin, som han vilde behandle i en udførligere Afhandling med Benyttelse af overkommelige Hjælpemidler; af de 18 Disciple fulgte 12 denne Opfordring og fik saa vidt mulig Hjælpemidler anviste og udlaante af Skolens og Rektor Lefoliis Bogsamlinger, og af de Opgaver, der saaledes var valgte som Emner for „Afhandling“, sattes ingen til Aflevering før efter Nyaar. Litteraturhistorien har i Aar omfattet Tiden indtil Holbergs Tidsalder og er læst efter Winkel-Horns Bog; til yderligere Oplysning derved er benyttet og til Dels oplæst Svend Grundtvigs Foredrag over den oldnordiske heroiske Digtning, A. D. Jørgensens Afhandling om Saxe Absalons Klerk og om Kjømpevisens Benyttelse af historiske Personer, af Troels Lunds Skizzer S. 205 fl. Foruden større og mindre Stykker af Edda, Kongespejlet og Kædmon samt enkelte gamle Folkeviser og Digte af andre om-

handlede Forfattere, som er læste, agtes endnu læst et Stykke af Holberg. I Begyndelsen af Aaret blev efter Lefoliis „Sproglærens Grundbegreber“ Stedordenes Betydning og Stilling i Sproget gennemgaaet og udviklet. — 6. Kl. (Rkt. Lefolii 3 Tmr.) Med Stilene er fulgt samme Fremgangsmaade som i 5. Kl.; hidtil er der skrevet i alt 16; kun 2 af 16 Disciple i Klassen har indladt sig paa at skrive en udførligere „Afhandling“, og af dem døde den ene ved Nyaarstid. Af Litteraturhistorien er som særligt Afsnit læst om den sidste Fjerdedel af det 18. Aarhundrede, navnlig efter L. Schrøders Bog om Evald og Baggesen, Kr. Arentzens Levnedsskildring af Baggesen og Fr. Nyegaards af Thomas Thaarup, og efter Winkel-Horns Bog Tiden efter Holberg; til Oplysning er oplæst N. M. Petersens almindelige Karakteristik af Oplysningens Tidsalder, Hostrups Foredrag om Ewald og om Oehlenschläger, om Romantikerne vedkommende Afsnit af Rich. Petersens „Henrik Steffens“ samt et Brudstykke af Hauchs Afhandlinger om Oehlenschlägers tidligste Lyrik (Afhandlinger. Ny Række Kbh. 1869, S. 65—70). Af Digtværker er foruden spredte mindre Digte af forskjellige Forfattere samt et Udvalg af Sejdels Visebog oplæst Holbergs Erasmus Montanus og Don Raundo de Colibrados, Tullins En Majidag, Wessels Kjærlighed uden Strømper, Oehlenschlägers Sct. Hansaften-Spil og Dina, J. L. Hejbergs En Sjæl efter Døden, Paludan-Müllers Benedikt af Nurcia og Abels Død og Grundtvigs Vagn Aagesen og Paaskelilien m. m.

Oldnordisk. (Adj. Giersing). 5. Kl. (2 Tmr.) Wimmers Læsebog S. 1—26, 41—44, 55—60, 63—73, 114—21. Wimmers Formlære. — 6. Kl. (1 Tm.)

Samme Bog S. 53—63, 114—21 og Hoff & Hoffory: Oldisl. Læsest. I & II, S. 1—9. Wimmers Forml.

Latin. 1. Kl. stud. Afdl. (A dj. Olsen 6 Tmr.) Mikkelsens Læsebog. Bøjningslæren efter Madvig. Læsebogens syntaktiske Regler ere lærte. De danske Stykker ere benyttede til Stil. Mod Slutningen af Aaret er Formlæren indøvet ved lette dikterede Exempler til Oversættelse paa Latin. — 2. stud. Kl. (A dj. Thorsen 7 Tmr.) Cornelius Nepos i Udvalg ved Listov S. 6—34. Bøjningslærens og Ord-føjningslærens 1. Afsnit samt en Del af de vigtigste Regler af 2. Afsnit efter Madvig. 2 Stile ugentlig dels hjemme dels paa Skolen, hidtil i alt 50. — 3. stud. Kl. (A dj. Ramsgaard 7 Tmr.) Cæsar de bello Gallico II, Ciceros 1. Tale mod Catilina. Af Ovids Metamorfofer efter Blochs Udvalg Toget til Troja. Madvigs Sproglære. Stile dels hjemme og dels paa Skolen efter Iversens Stiløvelser, hidtil i alt 100. — 4. Kl. stud. Afdl. (Adj. Thorsen 8 Tmr.) Cicero pro Rosc. Am., Cæsar de bello Gall. V, Livius II, 1—32 og af Ovids Metam. efter Blochs Udvalg: Verdensaldrene, Deukalion, Ocyrrhoe, Battus, Europa, Kadmus, Aktæon, Kadmusses Forvandling, Pyramus og Thisbe. Det vigtigste af Madvigs Sproglære. Der er hidtil skrevet i alt 75 Stile, dels hjemme, dels paa Skolen. — 5. Kl. (Rkt. Lefolii 3 Tmr., Ovrl. Dr. Bang 5 Tmr.) Skriftlig er der med Rkt. Lefolii efter Henrichsens Opgaver hver Uge udført 1 Oversættelse, hidtil i alt 29, samt, uden at Klassen har forberedt sig, læst 5. Bog af Cæsars Gallerkrig og Ciceros Tale for Sex. Roscius; desuden agtes læst noget af Ovids Forvandlinger. Med Dr. Bang er læst Ciceros Tale for Milo, Livius 6. Bog og 9. Bog, 1—12,, Virgils Æneide 9. Bog, Horatses Oder

II 18, 19, III 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 18, 19, 21, 24, 27, 30; IV 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 14 og *carmen sæculare*. Madvigs Syntax 1. Afsnit. — 6. Kl. (Rkt. Lefolii 3 Tmr., Ovrlr. Dr. Bang 5 Tmr.) Skriftlig er der med Rkt. Lefolii efter Henrichsens Opgaver hver Uge skrevet en Oversættelse, hidtil i alt 28, samt uden Forberedelse læst Ciceros Tale for Sextus Roscius, Terentses *Andria* og 1. Bog af Ciceros tuskulanske *Undersøgelser*. Med Dr. Bang er læst Ciceros 1. og 2. philippiske Tale, Senekas *consolatio ad Marciam*, Tacituses *Annaler* 15. Bog. Vergils *Æneide* 8. Bog. Horatses *Breve* I 1, 3, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 19 og II 1—3. Af Madvigs *carmina selecta* Tibull 1—2, Properts 1, 2, 3, 7, 9, 10, 11, 12, Ovid 2, 8, 9. Det vigtigste af Thomsens *Antikviteter* og Tregders *Litteraturhistorie*.

Græsk. 3. stud Kl. (Adj. Thorsen 5 Tmr.) Bergs Forskole til Verberne paa mi. Xenofons *Anabasis* I cap. 4, 11—19 og cap. 5—6 (i Schenkls *Chrestomathie*, Udg. af 1885, S. 5—16). Bergs *Formlære*. — 4. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 5 Tmr.) Xenofons *Anabasis* III, 2 og IV, (efter Schenkls *Chrestomathie* S. 51—95, Udg. af 1885). Homers *Odyse* 9. Bog. Bergs *Formlære*. Tregders *Mythologi*. — 5. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 6 Tmr.) Homers *Iliade* 1, 2, 1—454, 3, 4, 5, 1—459. Xenofons *Memorabilia* I, 1, 1—20; 2, 1—18, 49—55, 62—64; 4. (Schenkls *Chrestomathie* S. 210—227). Herodot 1, 1—214 (56,_s [Steins Udg.] — 58 og 182—203 ere oversprungne) Bergs *Formlære*, Tregders *Mythologi* med Forevisning af Billeder efter Müllers og Wieselers *Denkmåler der alten Kunst*. — 6 Kl. (Adj. Giering 6 Tmr.) Homers *Odyse* 11. 12. og 7. Bog V. 260 til Enden. Herodots 8. Bog Kap. 66 ud og 9. Bog.

Platos Apologi. Repeteret det i 5. Kl. læste. Bergs Formlære, de vigtigste Regler af Syntaxen, Tregders Mythologi, og det vigtigste af Christensens Antikvitetet og Tregders Litteraturhistorie.

Tysk. (Adj. Ramsgaard, Frbrdlskl. a 4, b 5, 3. stud. Kl. og 3. Rlkl. hver 1 og hver af de andre Klasser 2 Tmr., Realisterne i 4. Kl. 1 særskilt Tm. om Ugen). Forbrdlskl. a. Kaper og Simonsens Læsebog for de første Begyndere S. 1—44. Det allernødvendigste af Bøjningslæren efter Kaper. — Forbrdlskl. b. Samme Bog S. 1—106 med Undtagelse af Fortællingerne 36, 39, 40, 41 og 44. Det vigtigste af Bøjningslæren efter Kaper. — 1. Kl. Kapers Læsebog for Mellemlasserne S. 1—64. Uden Forberedelse er læst af J. und W. Grimms Kinder- und Hausmärchen 136 Sider. Bøjningslæren efter Kaper. — 2. stud. Kl. Samme Bog S. 56—124. Uden Forberedelse 137 Sider af Hauffs Märchen. Bøjningslæren efter Kaper. — 2. Realkl. Samme Bog S. 56—135. Uden Forberedelse 100 Sider af Hauffs Märchen. Sproglæren efter Kaper. — 3. stud. Kl. Samme Bog S. 167—242. Uden Forberedelse 130 Sider af Hauffs Märchen. Ordføjningslæren efter Kaper. — 3. Realkl. Samme Bog S. 167—242. Uden Forberedelse 88 Sider af Hauffs Märchen. Ordføjningslæren efter Kaper. — 4. Kl. Med Forberedelse er læst Gottfried Keller: Die arme Baronin og Theodor Storm: Psyche, samt 80 Sider af Kellers Mustersammlung deutscher Gedichte; uden Forberedelse: Paul Heyse: L'Arrabiata, Wilhelm Jensen: Magister Timotheus, Hans Hopfen: Trudels Ball og Reinhold Cronheim: Fähnrichsgeschichten. Maanedslæsning: W. Hauff: Das Bild des Kaisers og Lewin Schücking: Die drei Freier. Realisterne

have i den særskilte Time læst Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 146—252. Sproglæren efter Kaper. — 5. Kl. (4 Discpl.) Dels med, dels uden Forberedelse er læst Goethe: Torqvato Tasso, Schiller: Die Jungfrau von Orleans. Lenau: Die Albigenser og en Del af Otfrid Mylius: Die Türken vor Wien. Maanedslæsning: Schiller: Der dreiszigjährige Krieg. Sproglæren efter Kaper. — 6. Kl. (12 Discpl.) Dels med, dels uden Forberedelse er læst Goethe: Faust I, Schiller: Kabale und Liebe. Lenau: Faust, Beer: Struensee og en Del af Otfrid Mylius: Die Türken vor Wien. Maanedslæsning: Archenholz: Der siebenjährige Krieg. Sproglæren efter Kaper.

Fransk. Frbrdlskl. b. (Timelr. Kand. Lindstrøm 4 Tmr.) Jungs Elementarbog S. 1—85, de franske Stykker, og S. 103—111; den regelmæssige Formlære efter samme Bog. — 1. Kl. (Ovrlr. Bahnson 4 Tmr.) Af Jungs franske Læsebog for Begyndere er læst forfra til Side 62. Efter Pios Sproglære det vigtigste af Formlæren. — 2. Rlkl. (Ovrlr. Dr. Bang 3 Tmr.) Jungs Læsebog for Begyndere S. 74—111. Jungs Læsebog for Mellemklasser S. 1—35. Pios Formlære. Gloser efter Pios Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren. — 2. stud. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 3 Tmr.) Samme Læsebøger henholdsvis S. 74—111 og S. 1—44. Formlære og Gloser som 2. Realkl. Michelsens Stiløvelser, 1. Afdl. S. 1—21 er gennemgaaet dels mundtlig, dels ved Stil en Gang ugentlig, hidtil i alt 24 Stile. — 3. Rlkl. (Ovrlr. Bahnson 2 Tmr.) Af Jungs Læsebog for Mellemklasserne er læst fra Side 44—134. Pios Formlære er gjenlæst. — 3. stud. Kl. (Ovrlr. Bahnson 2 Tmr.) Af Jungs Læsebog for Mellemklasserne er læst fra S. 24—126.

Formlæren gjenlæst efter Pio. Ugentlig 1 Stil, hidtil i alt 33. — 4. Kl. (Ovrl. Dr. Bang 2 Tmr.) Borrings Etud. litt. S. 65—108. Erckmann-Chatrion: Histoire d'un conscrit de 1813 in Auszügen herausgegeben von Bandow til S. 99. Pios Formlære og af hans Syntax § 1—21. Gloser efter Pios Ordsamling. Stil 1 Gang ugentlig efter Michelsens Stiløvelser 1. Afsnit, hidtil i alt 27. — 5. Kl. (Ovrl. Dr. Bang 3 Tmr.) Borrings Etud. litt. S. 65—86, 150—79, 195—214. Cherbuliez: L'idée de Jean Têterol S. 1—250. Pios Syntax. Gloser efter Pios Ordsamling. Stil 3 Gange ugentlig, dels efter Giedes dels efter Michelsens Stiløvelser 2. Afsnit, som ogsaa har været benyttet til mundtlig Stil; hidtil i alt 87 Stile. — 6. Kl. (Ovrl. Dr. Bang 3 Tmr.) Borrings Etud. litt. S. 295—369. Molière: L'avare. Corneille: Le Cid. Chateaubriand: Itinéraire de Paris à Jerusalem in Auszügen herausgeg. von Ritter I. Hjemmelæsning af Souvestre: Au coin du feu og 3 franske Noveller udgivne af Michelsen. Pios Sproglære. Stil 3 Gange ugentlig efter Giedes Stiløvelser, hidtil i alt 81 Stile.

Engelsk. (Adj. Giersing 1. Rlkl. 4 Tmr.) Løkkes engelske Læsebog for Begyndere S. 1—126; S. 1—37 fra Dansk; de forekommende uregelm. Verber ere lærte. — 2. Rlkl. (5 Tmr.) Samme Bog S. 1—37 fra Dansk. Marryats The Settlers in Canada S. 66—280. Rosings Formlære. — 3. Rlkl. (4 Tmr.) Listovs Læsest. 2. S. 3—85, 98—103, 118—61. Boysens Digte S. 1—28; udenad S. 1—5 og King Christian. Waddys Samtaleøvelser S. 1—21. I Reglen en Version i hver Uge efter Hansen og Magnussens Opgaver, hidtil i alt 29. I Hjemmelæsning Marryats The Mission S. 1—185. Enkelte

Gange kursorisk Læsning. Rosings Formlære. — 4. Realkl. (4 Tmr.) Listovs Læsest. 2. S. 3—85, 118—55, 184—204; Boysens Digte S. 29—59; enkelte Digte ere lærte udenad. I Reglen en Version hver Uge, hidtil i alt 29. Kursorisk er læst The children of the New Forest S. 1—83. I Hjemmelæsning Tautphoeus, The Initials I & II. Rosings Formlære. — 5. Kl. (2 Tmr.) (14 Discpl.) Løkkes Læsebog for Mlmkl. S. 1—8, 15—23, 29—39, 175—209. I Hjemmelæsning Marryats The Mission S. 1—27. Rosings Formlære. — 6 Kl. (2 Tmr.) (3 Discpl.) Løkkes Læsebog for Mlmkl. S. 1—8, 29—36, 40—74, 88—146, 156—69, 175—209. I Hjemmelæsning Tautphoeus, The Initials I & II. Kursorisk Marryats The Mission S. 102—155. Rosings Formlære.

Religion. (Frbrdlskl. resid. Kapellan Keiding, Kthdrlskl. Ovrl. Bahnson, 6., 5. og 4. Kl. hver 1 Tm., ellers hver Kl. 2 Tmr.) Frbrdlskl. a. Af Christen Møllers Lærebog i Bibelhistorien den gamle Pagt, Salmer. — Frbrdlskl. b. Af Balslevs Bibelhistorie den ny Pagt og af Katekism. de 10 Bud, Salmer. — 1. Kl. Balslevs Katek. fra „Troen“ til 3. Troesartikel. Assenses Bibelhist. forfra til Salomon. — 2. Realkl. Balslevs Katek. fra 3. Troesartikel til Alterets Sakramente. Assenses Bibelhist. fra 6. Afsnit til Side 119. — 2. stud. Kl. Ligesom 2. Realkl. — 3. Realkl. Det meste af Balslevs Katek. er repeteret. I Bibelhist. fra Side 119 til Enden, og en Del af det gamle Test.'s Historie repeteret. — 3. stud. Kl. Ligesom 3. Realkl. Med disse Klasser er læst forskjellige Stykker af det nye Test. — 4. Kl. Af Mathæus-Evangeliet er læst Kap. 1—13. Reformationens Historie til 1530 og Reform.'s Indførelse i Danmark er fortalt. — 5. Kl.

Johannes Evang. fra Kap. 1—13. Pavedømmets Udviklingshistorie og den katholske Kirkes Hovedlærdomme i deres Forskjel fra den evang. Kirkes. — 6 Kl. Joh. Evang. fra Kap. 14 til Enden. Kirkes Grundlæggelse og dens Historie til Konstantin den St. er fortalt. Den moderne Vantro er fremstillet og imødegaaet.

Historie. (Frbrdlskl. Intendant Lillie, Kathrskl. Adjunkt Olsen; 4. stud. Kl., 3. stud., 3. Realkl. og 1. Kl. 2 Tmr., de øvrige hver 3). Frbrdlskl. a. Efter Brickas Nordens Historie til den nordiske Syvaarskrig. — Frbrdlskl. b. Efter samme Bog til Slutningen, og det tidligere gjenlæst. — 1. Kl. Oldtiden efter Blochs Lærebog for Realskoler. — 2. Realkl. og stud. Kl. Efter samme Bog Middelalderen, samt efter samme Bogs 2. Del den nyere Tid til 1660. — 3. Realkl. og stud. Kl. Efter samme Bogs 2. Del den nyere Tid fra 1660 (Nordens Historie fra 1523) til Februarrevolutionen. — 4. Kl. stud. Afdlg. Gjenlæst Middelalderen, den nyere og nyeste Tid (med Forbigaaelse af Nordens Historie) efter samme Bøger, samt af Oldtiden læst Afsnittet fra Perserkrigene til Philip af Macedonien efter Thrige. — 4. Kl. Realafdlg. Gjenlæst hele Historien efter Blochs Lærebog for Realskoler. — 5. Kl. Oldtidens Historie og Nordens Historie til 1660 efter Thriges Lærebøger. — 6. Kl. Nordens Historie fra 1660 til Enden efter Thriges Lærebog. Det hele Pensum (af Oldtidens Historie dog kun Roms Historie) gjenlæst efter samme Lærebøger af Bloch og Thrige med Benyttelse af Thriges Oversigt over Verdenshist.

Geografi. (Timelr. Kand. Lindstrøm 3. stud.

Kl., 3. Realkl. og 4. Kl. hver 1 Tm., ellers hver vedkommende Kl. 2 Tmr.) Frbrdlskl. a. Granzows Geografi Nr. 3, Evropa til Spanien. — Frbrdlskl. b. Erslevs Geografi Nr. 4, hele Bogen læst og gjennlæst. — 1. Kl. Granzows Geografi Nr. 2. Evropa til Italien. — 2. Realkl. og stud. Kl. Erslevs Geografi Nr. 2. Fra Schweiz til Amerika. — 3. Realkl. og stud. Kl. Samme Bog: Afrika, Amerika og Avstralien samt den almindelige Del; den astronomiske og matematiske Del udvidet ved mundtlig Gjennemgang. — 4. Kl. Samme Bog gjennlæst.

Naturhistorie. (Timelr. Kand. Lindstrøm Frbrdlskl. a, 3. Realkl. og 3. stud. K., hver 1 Tm., ellers hver vedkommende Kl. 2 Tmr.) Frbrdlskl. a. Feddersens „100 Dyr“; Pattedyr, Fugle, Krybdyr og Padder. — Frbrdlskl. b. Sammes „Naturens Bog“: Hvirveldyrene. — 1. Kl. Sammes „Dyrerigets Naturhistorie“: Pattedyr, Leddyr og Bløddyr. — 2. Realkl. og stud. Kl. Strøms kortfattet Plante-lære forfra til Plantens Liv; Linnées System indøvet. — 3. Realkl. og stud. Kl. Erslevs Botanik; den alm. Del. Feddersens „Dyrerigets Naturhistorie“: Pattedyr. — 4. Kl. Samme Bøger helt gjennlæste; desuden læst Dyrerigets alm. Del. Med 3. Realkl., 3. stud. Kl. og 4 Kl. er der foretaget botaniske Exkursioner.

Regning og Matematik. Frbrdlskl. a. (Adj. Møller 6 Tmr., hvoraf 4 samtidig med b). Regning med hele Tal efter Meiers Regnebog I. — Frbrdlskl. b. (Adj. Møller 4 Tmr. samtidig med a). Brøkre-gning efter Meiers Regnebog II til Decimalbrøk. — 1. Kl. (Adj. Møller 5 Tmr.) Møllers Læren om Rumstørrelser. Steens Arithmetik S. 1—21.

Sammes matematiske Opgaver Nr. 1—105. Brøkregning efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser og Meiers Regnebog II. — 2. Realkl. (Adj. Petersen 6 Tmr). Steens Arithmetik S. 26 og ud til Tillæg. Sammes matematiske Opgaver fra alm. Bemærkning F og ud til „Blandede Opgaver“. Steens Algebra S. 1—30. Petersens Geometri S. 1—36. Meiers Regnebog II til Sd. 76. Hjemmeopgaver 1 Gang om Ugen. — 2. stud. Kl. (Adj. Petersen 6 Tmr.). Steens Arithmetik Side 26 og ud til Tillæg. Sammes matematiske Opgaver fra alm. Bemærkning F og ud til „blandede Opgaver“. Steens Algebra S. 1—30. Petersens Geometri S. 1—38. Meiers Regnebog II til S. 76. Hjemmeopgaver 1 Gang om Ugen. — 3. Realkl. (Adj. Møller 7 Tmr.) Steens Algebra S. 19—100. Petersens Geometri S. 45 til Enden. 1 Time om Ugen er anvendt til praktisk Regning og 1 til geometrisk Tegning. — 3 stud. Kl. (Adj. Møller 5 Tmr.) Steens Algebra S. 19—100. Petersens Geometri S. 45 til Enden. — 4. Kl. (Adj. Petersen 5 Tmr., Realafdl. desuden 1 Tm.) Gjenlæst Steens Algebra og de vigtigste Afsnit af Steens Arithmetik med tilhørende Opgaver. Gjenlæst Petersens Geometri og Afsnit af Møllers Læren om Rumstørrelser. Hjemmeopgaver 1 Gang om Ugen. Regning paa Skolen 1 Time om Ugen. Realafdl. har i dens særlige Time haft Regning, og i en anden særlig Time under Adj. Møller geometrisk Tegning.

Naturlære. 3. Realkl. (Adj. Møller 2 Tmr.) Lorenzes kortfattede Naturlære S. 1—32 og S. 74 til Enden. — 4. Kl. Realafdl. og math.-naturv. stud. (Adj. Møller 2 Tmr). Samme Bog S. 33—49 og Gjenlæsning af det ifjor i 3. Kl. læste. — 5. Kl.

(Adj. Petersen 3 Tmr.) Schmidts Naturlære forfra til Magnetisme. Bevægelse til Lyden. Jørgensens Astronomi forfra til 2. Kap.. — 6. Kl. (Adj. Petersen 3 Tmr.) Schmidts Naturlære, Bevægelseslære, Galvanisme og gjenlæst hele Bogen til Lyden. Jørgensens Astronomi.

Tegning. Frbrdlskl. a og b (Serg. Sørensen 2 Tmr.) Petersens og Janniches Tegnebøger: a I og II, b III og IV. — Kthdrsl. (Adj. Møller). 1. Kl. Realafdl., 2. og 3. Realkl. (hver 2 Tmr.) 4. Kl. Realafdl. (1 Tm.) Konturtegning efter Hetsches og Petersens Fortegninger. I 3. Realkl. har 2 Discpl. tegnet efter Klodser, i 4. Kl.'s Realafdl. har 2 tegnet efter Klodser, 1 Projektionstegning.

Skrivning. Frbrdlskl. a og b (Oversergeant P. Nielsen 3 Tmr., a desuden 2 Timer særskilt). Efter Forskrift dels enkelte Bogstaver, dels Sammenskrift, saaledes at i Reglen alle Disciple i hver Klasse har fulgts ad; af og til er Taktskrivning bleven anvendt; mod Slutningen af Skoleaaret har en Del Disciple i b skrevet af efter en trykt Bog. — 1.—4. Kl. (Adj. Møller; 1. Kl. 2 Tmr., 2. stud. og Rlkl., 3. Rlkl. og 4. Kl.'s Realafdeling, hver 1 Tm.) Saa snart en Discipel har tilegnet sig en nogenlunde sikker og ordentlig Haandskrift, bruger han ikke mere Forskrift men skriver af efter en dansk Bog; der indøves og kræves da blot en tydelig og ordentlig Haandskrift, men Disciplene holdes ikke til at udføre hvert enkelt Bogstav i én eneste for alle gyldig Form; dog tager Skolen selvfølgelig ikke mod enhver som helst Form af Bogstaverne.

Sang. (Overhornbl. Zorn). Forberedelsesskolens (nu i Tallet) 30 Disciple har altid alle været med i den ene Time ugentlig, hvori Under-

visningen er bleven given, og er blevet øvede i enstemmig Sang af Skolens Morgensange, fædrelandske og Folkesange; 8 af de 30 savne efter Lærerens Skjøn alligevel Forudsætningen for virkelig at kunne komme til at synge. I Kathedralskolen er af samme Grund 45 Disciple udelukkede fra Undervisningen, og hos 21 andre er for Tiden Stemmen i Overgang. Ved Undervisningen har Hensynet til Tallet og de Stuer, der staa til Raadighed, gjort det til en Nødvendighed at dele samtlige deltagende Disciple i 5 Hold, saa at 6. og 5. Kl. (11 Discpl.), 4. Kl. (5 Discpl.), 3. stud. Kl. (4 Discpl.), 3. Rlkl. og 2. stud. og Rlkl. (11 Discpl.) og 1. Kl. (13 Discpl.) har haft hvert Hold 1 Time ugentlig; og en 6. Time er bleven brugt til Sammensang, som i Aar næsten altid er bleven udført trestemmig (Sopran, Alt og Bas), kun for et Par Sanges Vedkommende firstemmig. Ved Øvelserne er foruden Skolens Morgensange bleven brugt et Udvalg af Melodier hentede fra Sannes og Mortensens Samlinger. Ved enstemmig Sang af Folke- og Fædrelandssange er B. go og Nørregaards Sangbog bleven brugt.

Gymnastik. Frbrdlskl. a og b (4 Tmr. ugentlig under Adj. Petersen med Bistand af Gymnastikl. i Hæren, Sergeant Honoré). Af Skolens 30 Disciple er 2 af Helbredshensyn udelukkede fra Øvelserne. — Kathedralskolen. Af Skolens 103 Disciple er til Stadighed 11 udelukkede af Helbredshensyn; de øvrige 92 ere ved Øvelserne delte i 5 Hold, nemlig 1. Kl. med 15 Discpl., 2. Kl. med 13 Discpl. og 3. Kl. med 14 Discpl. under Kapt. af Fodfolket Weldingh; 4. Kl. med 22 Discpl. og 5. og 6. med 28 Discpl. under Adj. Petersen, begge med Bistand af 2 Gymnastiklærere fra Hæren, Ser-

geanterne Honoré og Brüggmann; Adj. Petersen i de to ugentlige Huggetimer med øverste Hold tillige med Bistand af en tredje Gymnastiklærer fra Hæren, Sergeant Werner. Hvert Hold har paa Ugens almindelige Skoledage haft 4 Timer ugentlig; desuden har der til det ældste Hold været lagt en 5. Time til Huggeøvelser Søndag Morgen, saaledes at Deltagelsen i den har været en frivillig Sag for begge Klassernes Disciple; af 6. Kl. har kun 3 Disciple, nemlig Jens Chr. Jensen, Chr. P. Jensen og Harald Steenstrup stadig, desuden Villiam Hoff i Regelen, benyttet sig af den saaledes givne Lejlighed til udvidet Øvelse og forøget Udvikling af de legemlige Kræfter, og foruden disse af og til kun et Par andre; af 5. Kl. har Johannes Bang, Johan Peter Hansen, Jørgen Hansen, Carl Iversen, Peter Pinholt Johansen, Jørgen Lauritsen, Regner Lefolii, Jens Lund og Elith Petersen regelmæssig mødt, de øvrige af og til med Undtagelse af Helmuth Dige, Olaf Hammer, Peter Jensen, Christian Møller og Theodor Rendtorff, hvilke fem Disciple aldrig eller saa godt som aldrig har givet Møde; og af 4. Kl. har nogle enkelte faaet og benyttet Lærerens Tilladelse til at deltage. Undervisningen er bleven afbrudt ved Svømmeøvelserne, men ikke ved Skydeøvelserne og i den sidste Vinter heller ikke som Følge af Kulde. Den er i Henhold til Ministeriets Cirkulære af 31. Maj 1883 bleven ledet efter den af Kaptejn af Fodfolket J. Amsinck udarbejdede Lærebog i Gymnastik.

Svømning. Undervisningen begyndte ifjor Sommer først otte Dage før Udgangen af Juni Maaned og foretoges under Ledelse af de samme Lærere og med samme Bistand som ved Gymnastikundervis-

ningen, indtil Aarsprøven gjorde det umuligt at foretage nogen regelmæssig Undervisning hver Dag; fra den Tid af var i de vedkommende Timer Sergeant Honoré altid tilstede paa Flaaden, saa at de Disciple, der ikke var til Prøve paa Skolen, kunde komme til at svømme under hans Tilsyn. Efter Sommerferien foretoges Øvelserne regelmæssig indtil noget ind i September Maaned; derefter blev det overladt til Disciplene selv at vælge, om de vilde deltage i Gymnastikundervisningen eller i Svømmeøvelserne, indtil disse rent ophørte med Lørdagen d. 18. September; derimod fortsattes Eftermiddagssvømningen endnu i nogen Tid, saa længe der indfandt sig Deltagere, men altsaa paa Disciplenes eller Hjemmets eget Ansvar. Thi efter Indstilling fra Rektoratet bemyndigede Ministeriet ved Skriv. af 28. Maj Forstanderskabet til for Sommeren at udbetale almindelig Extratimebetaling til hver af de to Gymnastikassistenter ved Skolen for indtil 7 Timer ugentlig (efter Rektors Attest) for Tilsyn med Skolens Disciple ved Svømmeøvelser en Time hver Eftermiddag. Til denne Eftermiddagssvømning fik saa alle de af Kathedralskolens Disciple Adgang, der ikke havde haft Undervisning i Faget i de dertil henlagte Formiddagstimer; den fandt i Svømmetiden Sted hver Eftermiddag, ogsaa om Søndagen, dog med Undtagelse af den største Del af Sommerferien, da det viste sig, at der i denne Tid var alt for faa Deltagere hver Dag; og da Tiden ellers viste sig tilstrækkelig, fik Disciplene af begge Klasser i Forberedelsesskolen Lov til at deltage deri paa de Dage, da de ikke havde Undervisning i Faget om Formiddagen. Efter at Begynderne forud har faaet Tagene indøvede i

Svømmemaskinen i Skolens Gymnastikhus, svømmer enhver med Svømmetornister paa, indtil han uden dette kan svømme 200 Alen i slap Sele; kan han dette, bliver han Frisvømmer. Ved Undervisningens Ophør 1886 var af Forberedelsesskolens daværende 31 Disciple 2 udelukkede fra Øvelserne af Helbredshensyn og 2 Frisvømmere; af Kathedralskolens 111 Disciple var 7 udelukkede, og 67 vare Frisvømmere, og af disse var igjen 10 „Distancesvømmere“, i det de, under Ledsagelse af den til Flaaden hørende Baad med Lærere i, svømmende havde tilbagelagt en Strækning af 1200 Alen, nemlig Disciplene Viggo Andersen, Olaf Holst, Jens Chr. Jensen, Kirk Pedersen og Carl Thraunum af 6. Kl., Jhns. Bang og Theod. Rendtoiff af 5. Kl., Asger Bruhn og Oscar Hedemann af 4. Kl. og Helge Bruhn af 3. Realkl.

Roøvelser begyndte d. 26. Maj f. A. under Ledelse af Adjunkterne Petersen og Giersing med 24 Disciple af 5. og 4. Klasse, delte i 4 Hold, saa at Meningen var, at saa fremt Vejret tillod det, hver Dag et eller om mulig to Hold skulde have hvert en Times Øvelse. Men efter to Dages Forløb drev i en Storm Baaden paa Land og beskadigedes, saa at den maatte underkastes en temmelig vidtloftig Istandsættelse. Derved, saa vel som ved Afgangs- og Aarsproven, blev det en Umulighed at faa Øvelserne i Gang igjen for Sommerferien. Efter denne optoges de paa ny og fortsattes med Undtagelse af de Dage, da der fandt Skydeøvelser Sted, saa vidt muligt hver Eftermiddag med de samme Deltagere, nu af 6., 5. og 4. Klasse, som der havde været med ved Begyndelsen, indtil Udgangen af Oktober Maaned, saa at der i alt blev foretaget 30 Roture.

Dans. Undervisningen i Kathedralskolen har fundet Sted fra 7. Oktober til Udgangen af Marts og er ledet af Intendant Lillie. Af Skolens 110 Disciple deltog 92; Resten vare fritagne, for den overvejende Del paa Grund af Helbredshensyn og nogle faa, fordi de ved Erklæring fra Hjemmet havde godtgjort, at de vare i Bnsiddelse af tilstrækkelig Færdighed. Disciplene vare inddelte i 4 Afdelinger efter deres Uddannelsestrin og Alder; 1. og 2. Afdeling sammensatte af de øverste og 3. og 4. af de laveste Klasser. Samtlige Afdelinger ere underviste 2 Timer om Ugen, 2. Afdeling desuden 1 Time egentlig fra Undervisningens Begyndelse til Jul. Undervisningen har omfattet, med alle Afdelinger: Trinøvelser, Polonæse, Polka, Rheinländer Polka, Galopade, Mazurka, Vals, Tyroler Vals, Varsoviana, Francæse, Klapfinale, Les Lanciers, La Tempête samt forskjellige Kotillons Ture; med 1. og 3. Afdeling desuden Hopsa, Tyroler Hopsa, Dansk Kvadrille og Menuet. I 1. Afdeling er tillige øvet 5. Tur af Julekvadrillen, og 3. og 4. Afdeling har haft Trinøvelser, sammensatte i en Trinskole, der for 3. Afdelings Vedkommende er bibragt Eleverne i større Udstrækning. Disciplene have vist Lyst og Interesse for Undervisningen ligesom de alle have gjort synlige Fremskridt, naturligvis i større eller mindre Grad efter deres Anlæg.

Skydning. De to øverste Klasser samt 4. Kl.'s Realdisciple (Adj. Petersen med Bistand af Sergeant Honoré). I Aaret 1886 holdtes Øvelserne i Riffelskydning fra 11. Maj; og der foretoges 6 Skydeture før Sommerferien og 9 efter denne. Der blev skudt til den Skive, Skytteforeningerne brugte indtil Udgangen af 1872, en aflang Firkant med 3

Grader; efter de gjældende Bestemmelser fik hver Dspl. hver Gang 5 Skud, som alle gjordes med Remingtonbøssen med Benyttelse af Centralantændelsespatronen. Under 15. Juli indsendtes til Ministeriet den nedenstaaende, befalede Beretning om **Udfaldet af Skydeøvelserne i Skoleaaret 1885—86**. Og ved Afslutningen af Forsommerens Øvelser holdtes Onsdagen d. 19. Maj **Præmieskydning**, hvis Udfald ses af vedføjede Oversigt. I den nuværende 6. Klasse er der to Disciple, hvis Øjnes Beskaffenhed gjør det til en Umulighed for dem at deltage i Øvelserne.

Udfaldet af Skydeøvelserne i Skoleaaret 1885—86.

	Afstand i Alen.	Tal af			Sum.
		Skud.	Træffere.	Points	
6. Klasse .	100	175	174	593	767; 99,43 pCt.
5. og 4. Rkl.	100	245	242	797	1039; 98,77 —
6. Klasse .	200	295	262	742	1004; 88,81 —
5. og 4. Rkl.	200	795	669	1826	2495; 84,15 —
6. Klasse .	300	535	418	1074	1492; 78,13 —
5. og 4. Rkl.	300	455	354	892	1246; 77,08 —
	Sumaf	2500	2119	5924	8043; Kv. 3,217 84,76%

Alle Skud udførtes i frit Anlæg. Præmiernes Værdi var paa 300 Alens Afstand 12 og 8 Kr. og paa 200 Alens 6 og 4 Kr. Disse Beløb brugtes efter Præmietagernes Ønske for Peder Kjærgaards Vedkommende til Indkjøb af en Kuffert, for Jesper Jespersens som Bidrag til Købet af en Havelok, for Chr. P. Jensens til Købet af en Regnskjerm samt Forchhammers Vejledning til Italiensk og for Hother Jensens til Købet af Strindbergs „Den røde Stue“.

Udfaldet af Præmieskydningen i Skoleaaret 1886.

Disciplenes Navn og Klasse	Afstand i Alen.	Skud.					Sum af Af- stand maalt i Tommer	Sum	Præmie.
		1	2	3	4	5			
6. Kl. Axel Brostrøm .	300	3	3	0	0	0	34 ³ / ₄	6	
" Vilh. Christensen	300	0	2	2	3	2	74 ³ / ₄	9	
" Poul Frantzen . .	300	3	2	3	4	2	73 ³ / ₄	14	
" Georg Götzsche .	300	0	2	0	3	2	70 ³ / ₄	7	
" Rolf Hammer . .	300	2	2	3	0	2	99 ³ / ₄	9	
" Harro Harrsen . .	300	3	3	3	2	2	61 ¹ / ₂	13	
" Carl Emil Hjort .	300	0	2	0	0	0	23	2	
" Peder Kiærsgaard	300	3	4	3	3	3	46 ¹ / ₂	16	1ste
" A Kristensen . . .	300	3	4	3	2	2	73 ¹ / ₄	14	
" Volmer Krohn . . .	300	2	3	2	3	2	93 ¹ / ₄	12	
" Jørgen Møller . . .	300	2	3	2	0	0	81 ¹ / ₂	7	
" Carl Petersen . . .	300	0	2	2	2	2	101 ¹ / ₂	8	
" Hans Valeur	300	2	0	2	2	3	111 ¹ / ₂	9	
5. Kl. Søren Andersen .	200	0	2	3	0	2	60 ¹ / ₄	7	
" Viggo Andersen . .	200	2	3	3	2	2	102 ¹ / ₂	12	
" Anders Brill	200	2	2	3	2	2	103 ³ / ₄	11	
" Theod. Carstensen	200	2	2	2	3	2	100 ¹ / ₄	11	
" William Hoff	200	0	2	3	2	2	74 ³ / ₄	9	
" Olaf Holst	200	0	0	2	2	2	76 ¹ / ₂	6	
" Carl Iversen	200	3	2	3	4	3	60 ³ / ₄	15	
" Hother Jensen . . .	200	4	4	3	3	3	44 ¹ / ₂	17	2den
" Jens Chr. Jensen	200	4	4	3	2	4	45 ³ / ₄	17	
" Chr. Ped. Jensen	200	4	4	3	3	4	46 ¹ / ₂	18	1ste
" Peder Johansen . .	200	0	3	3	3	0	34 ¹ / ₄	9	
" Helge Krohn	200	2	2	2	4	2	100	12	
" Kirk-Pedersen . . .	200	4	3	3	4	3	47 ¹ / ₂	17	
" Anton Pedersen . .	200	0	2	0	2	0	57	4	
" Harald Steenstrup	200	3	4	3	4	2	44	16	
" Carl Thranum	200	0	4	0	4	3	24 ¹ / ₂	11	
4 Rkl. Chr. Christiansen	200	2	3	0	3	0	64 ¹ / ₄	8	
" Olaf Halberg	200	2	2	2	2	2	104 ¹ / ₄	10	
" Jesper Jespersen	300	4	2	3	3	4	60	16	2den
" Frederik Schade . .	200	3	2	3	2	2	69	12	

Til den forstaaende **Afgangsprøve for stud. Discpl. af sproglig-hist Rtnng.** indstille sig de 15 Discpl. i 6. Kl., som **til Overhøring** opgive

i **Oldnordisk** af Wimmers Læsebog Sd. 53—63 og 114—21 og af Hoff & Hofforys Læsestykker I og II Sd. 1—9;

i **Engelsk** af Løkkes Læseb. for Mlmkl. Sd. 1—8, 29—36, 40—74, 88—146, 156—169 og 175—209;

i **Latin** af Cicero den 1. filippiske Tale og af 4. Bog af Talerne mod Verres Kap. 33—51; Senekas *consolatio ad Marciam*; af 3. Bog af Livius Kap. 6—37 og 44—48; af 15. Bog af Tacituses Aarbøger Kap. 48—74; 7. Bog af Vergils Æneide; af 2. Bog af Horatses Breve 1. og 2. Brev; af Madvigs *carmina selecta* Tibull. 1. og 2.; Properts 7 og 12; Ovid. 2, 8 og 9 og af Horatses Oder I, 2, 3., 4., 7., 9., 10., 15., 18., 21., 22., 27., 28., 29., 33., 37., 38., II, 1., 3., 7., 13., 14., 18., 19., III, 1., 3., 5., 7., 8., 9., 11., 13., 14., 16., 19., 21., 22., 26., 29., 30., IV, 2., 3., 5., 6., 7., 8. og 11

og i **Græsk** Homers Odysse 3—7 og 11—12; Herodot VIII, 66—144 og IX: Isokrateses Areopagitikos, Platos Apologi og af Xenofons Memorab. I. 1, 1—20; 2, 1—18; 4, 9—55; 62—64; 4; II, 1, 21—34; 3; III, 5 (Schenkls Chrestomathie Sd. 191—221).

Til **4. Klasses Aarsprøve** opgives i **Latin** til **Overhøring** Cic. *pro Sex. Rose.* 1—30; Cæsar *bell. gall.* V, 1—30, Liv. II, 1—16 og af Ovids *Metam.* Verdensaldrene, Devkalion, Battus, Evropa og Pyramus og Thisbe.

Til **almindelig Forberedelsesprøve** opgives til **Overhøring**

i **Engelsk** Listovs Læsestykker II, Sd. 3—85, 118—55

og 184—204 samt af Boysens Digte Sd. 29—59; i **Tysk** af Kapers Læseb. for Mellemkl. Sd. 146—252 og Gottfried Kellers Die arme Baronin. og i **Fransk** Borrings Étud. littér. Sd. 65—108, samt Erckmann-Chatrion: Hist. d'un conscrit de 1813 im Ausszuge herausg. von Bandow S. 6—86.

Onsdagen d. 20. April d. A. overværede Sanginspektøren Kantor Sanne Undervisningen i Sang i Kathedralskolen.

V. Understøttelsesmidler.

Skolepengene er i Forberedelseskolen for en Discipel, foruden 5 Kr. i Indskrivningspenge, 9 Kr. maa-nedlig, for anden Broder 7 Kr. og for tredje 5 Kr.; i Kathedralskolen for en Discipel i 5. eller 6. Klasse 144 Kr. aarlig, i de øvrige Klasser 120 Kr., for anden Broder henholdsvis 115 Kr. 20 Ø. eller 96 Kr. og for 3. Broder 86 Kr. 40 Øre eller 72 Kr. De betales fjerdingaarsvis forud; og det er paalagt Rektoratet at formene den Discipel Adgang til Skolen, for hvem de ikke ere betalte før Fjerdingaarets Udgang. For Juli Fjerdingaar opkræves de i 2 Halvparter, først for de 6 Uger fra 1. Juli til 14. Avgust og siden, ved Begyndelsen af det ny Skoleaar, for den anden Halvpart. For Disciple, der udtræde efter Aarsprøven før Begyndelsen af det ny Skoleaar, betales kun for Juli Maaned; og saa fremt Afgangsprøven sluttet før denne Maaned's Indgang, betale de afgaaende Disciple slet ikke for dette Fjerdingaar. Desuden er ved Indtrædelsen i Skolen at betale Indskrivningspenge med 10 Kr. for hver Discipel; og denne Ydelse eftergives kun for Disciple, der tidligere har betalt disse Indskrivningspenge enten til Skolen selv eller til en anden offentlig lærd Skole. Fremdeles maa enhver Discipel, der som studerende har gennemgaaet Afgangsprøven, løse et Vidnesbyrd om dennes Udfald, som tilstaaes ham gratis, saa fremt han i det sidste Skoleaar har nydt fri Undervis-

ning eller anden offentlig Understøttelse, men ellers maa betales med 20 Kroner til Skolens Kasse. Og de samme Betalingsvilkaar gjælde for enhver Discipel, der ellers forlader Skolen og ønsker at faa et Vidnesbyrd med fra denne. Men ingen Rektor maa i den Skole, han bestyrer, optage nogen Discipel, der kommer fra en anden offentlig Skole, uden at forlange et Vidnesbyrd af ham fra denne Skole. For at Disciple af mathematisk-naturvidenskabelig Retning, der forlade Skolen her efter overstaaet Aarsprøve for 4. Kl. og derefter gaa videre i en anden, derpaa beregnet lærd Skole, ikke skal betale Vidnesbyrd to Gange, er Forholdet ordnet saaledes, at enhver Discipel, der forlader 4. Klasse, for saa vidt han ikke nyder et af Skolens Beneficier eller Stipendier, altid betaler 20 Kr. for Vidnesbyrddet, medens han paa Begjæring gratis kan faa meddelt Attest om hans Modenhed til Opflyttelse i 5. Kl., men saa ved Udgangen af 5. eller 6. Kl. faar Afgangsbeviset gratis. Ethvert Examensvidnesbyrd skal udfærdiges paa stemplet Papir til Taxt 1 Krone.

A. Offentlige Stipendier og fri Undervisning.

Den Understøttelse, der hører til den ved Overskriften betegnede Art, tilstaaes kun efter Ansøgning hvortil Rektoratet udleverer Blanketter til Udfyldning; en saadan Blanket maa da begjæres før Skoleaarets Udgang; og den afgives i udfyldt Tilstand til Rektoratet samtidig med Undervisningens Begyndelse i det ny Skoleaar eller i alt Fald inden Udgangen af Avgust Maaned; ingen kan gjøre Regning paa at blive indstillet, dersom Ansøgningen ham vedrørende kommer senere. Men naar en Discipel en Gang har faaet et Stipendium eller fri Undervisning, behøver der for hans Vedkommende ikke at indgives ny Ansøgning om fremtidig eller forøget Understøttelse, med mindre saadant udtrykkelig bliver forlangt. Ministeriet træffer Afgjørelse om Understøttelsesmidlernes Anvendelse og Fordeling; Indstilling gjøres af Rektoratet efter Samraad

med Skolens Lærere i et i dette Øjemed afholdt Lærermøde; foruden Trang er det en uundværlig Forudsætning for Opnaaelsen af en Understøttelse af denne Art, at vedkommende Discipel baade i Aarets Løb har udført sit Arbejde til Skolen paa en tilfredsstillende Maade og har gjenngaet Aarsprøven saaledes, at han i det mindste har faaet **godt** til Hovedkarakter. Skolens Realdisciple har kun Adgang til fri Undervisning, men kan ikke faa Stipendium.

Da det kun er et begrænset Antal, en Sjettedel af Skolens Disciple, der kan faa fri Undervisning, og det er en almindelig Vedtægt, at denne Understøttelse kun tilstaaes, efter at en Discipel har været et Aar i Skolen, bliver Ministeriet ved særlig Bevilling paa Finansloven sat i Stand til hvert Aar ekstraordinært at tilstaa enkelte begavede Disciple fri Undervisning strax ved deres Indtrædelse i en af de offentlige lærde Skoler. Men det er kun saadanne Disciple, der kan komme i Betragtning ved denne Lejlighed, om hvilke det maa anses for afgjort, at de ikke vilde være blevne indmeldte i Skolen, naar de ikke havde haft Udsigt til at faa denne Understøttelse strax ved deres Indtrædelse i den. Derfor maa Rektoratet altid strax ved en Discipels Indmeldelse have Meddelelse derom, naar det paa tænkes at søge saadan Understøttelse for ham.

Af de oplagte Stipendier udbetales den ene Tredjedel til vedkommende ved hans Afgang fra Skolen efter bestaaet Afgangsprøve; men saa fremt han ikke lader sig indskrive som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet før Begyndelsen af det næste akademiske Semester, bliver det saaledes udbetalte Beløb at betale tilbage til Skolen. Af de

øvrige to Tredjedele udbetales i Reglen den ene Halvdel ved Udløbet af det første Semester, efter at vedkommende er bleven indskreven ved Universitetet, den anden ved Udløbet af det andet Semester; Examensbevis, akademisk Borgerbrev samt Flidsattest forevises da for Oplagspengenes Eforus, og mod en Anvisning fra denne udbetales Beløbet fra Universitetskvæsturen; (Smlgn. Lindes Meddelelser om Universitetet 1849—56 S. 868—69 og 1857—63 S. 605).

For Stipendieaaret 1. Oktbr. 1886 til 30. Sptbr. 1887 blev ved Skrivelse af 2. Oktbr. 1886 fra Ministeriet til Skolens Forstanderskab Fordelingen fastsat, som følger:

1. Højeste Stipendium 100 Kr. helt at oplægge samt fri Undervisning tilstodes Christian Johansen, Jens Lund, Jørgen Hansen, Peder Jensen, Mads Madsen og Christian Sixhøj.

2. Mellemoste Stipendium 70 Kr. helt at oplægge samt fri Undervisning tilstodes Christian Peder Jensen (fra 19. Avg. f. A. at regne), Villiam Hoff, Johan Peter Hansen, Peder Munch og Peder Severinsen (fra 19. Avg. f. A. at regne) samt Johannes Bang, der som Lærersøn har fri Undervisning extraordinært.

3. Laveste Stipendium 40 Kr. helt at oplægge samt fri Undervisning tilstodes Viggo Nielsen.

4. Fri Undervisning tilstodes Theodor Carstensen, som døde kort efter Nyaar; Peter Pinholt Johansen, Carl Iversen og Erik Bech, som nu er udtraadt af Skolen, samt extraordinært (som Lærersønner) Regner Lefolii, Christian Ramsgaard og (som Fostersøn af en Lærer) Gustav Jørgensen.

5. Undervisning for halv Betaling til-

stodes Viggo Schaefer, Valdemar Munch, Christian Bruun og Søren Hansted.

6. Mellemsste Stipendium 70 Kr. at udbetale som Hjælp til Skolepenge tilstodes Jens Chr. Jensen og Einar Dahl.

7. Laveste Stipendium 40 Kr. at udbetale som Hjælp til Skolepenge tilstodes Ove Rahbek og Christian Kalkar, som siden er bleven overført til Roskilde Kathedralskole, hvor han saa har nydt den Del af Stipendiet, der ikke var blevet ham udbetalt her.

Endvidere meddelte Ministeriet ved Skrivelse af 4. Oktbr. f. A. Forstanderskabet, at det havde tilstaaet Disciplene Christian Madsen og Julius Knorr hver en af de ved Budgettet for Finantsaaret 1886—87 bevilgede extraordinære Fripladser for Skoleaaret 1886—87.

B. Det Nissenske Legat.

Dette Legat har kun studerende Disciple Adgang til at understøttes af. Efter Fundatsens Bestemmelse træffes Afgjørelsen om dets Anvendelse hvert Aar i Begyndelsen af December Maaned ved et Læremøde; stemmeberettigede er foruden Rektor alle ved Skolen fast ansatte eller konstituerede Overlærere og Adjunkter. Om den Understøttelse, der uddeles til Disciple, behøver der ikke at indgives Ansøgning, medens det dog er en Selvfølge, at der ikke tilstaaes nogen, om hvem det ikke forud vides, at han vil modtage Understøttelse. Men da Renterne af Oplagspengene tillige med de hjemfaldne Oplagspenge skal anvendes som Understøttelse i de første Universitetsaar for Studenter, der er dimitterede fra Skolen, maa de Studenter, der

ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, inden Begyndelsen af December Maaned derom til Rektoratet indgive skriftlig Begjæring med udførlige Oplysninger om deres Stilling og Angivelse af, hvad de maatte tjene ved Undervisning. Det er vedtaget, i Reglen ikke at tilstaa nogen denne Understøttelse efter Forløbet af det 3. Universitetsaar.

For Aaret 1886 blev Legatet ved Lærermødet d. 1. December f. A. uddelt, som følger:

1. Som „Understøttelse for trængende Disciple, der opføre sig godt“, uddeltes de $\frac{1}{3}$ af Grundfondens Renter indtil 11. December 1886 til Beløb 810 Kr. 60 Øre til 29 af Skolens Disciple saaledes, at 6 Disciple fik hver 60 Kr. 10 Ø., nemlig Peter Pinholt Johansen, Carl Iversen, Christian Johansen, Jens Lund, Jørgen Hansen og Theodor Rendtorff, og 15 Disciple hver 30 Kr., nemlig Christian Peder Jensen, Villiam Hoff, Theodor Carstensen (død kort efter Nyaar), Kirk Pedersen, Johannes Bang, Peder Jensen, Mads Madsen, Jørgen Peter Hansen, Peter Munch, Christian Sixhøj, Peder Severinsen, Einar Hoff, Ove Rahbek, Christian Bruun og Erik Bech.

2. Som „Vidnesbyrd om Paaskjønnelse af Flid og Opmuntring til Anstrængelse fremdeles“ blev den øvrige $\frac{1}{3}$ til Beløb 202 Kr. 65 Øre tillagt 14 af Skolens Disciple saaledes, at 7 fik hver 14 Kr. 48 Øre, nemlig Søren Andersen, Peder Andersen Pedersen, Carl Thranum, Anders Brill, Olaf Holst, Aage Friis og Carl Christensen, og 7 andre hver 14 Kr. 47 Øre, nemlig Carl Christian Christensen, Einar Dahl, Ivar Melskens, Johannes Steenstrup, Ove Krarup, Johan Halberg og Christian Ramsgaard. — At den tilstaaede „Understøttelse“ tillige var at betragte som „Vidnesbyrd om Lærernes Tilfredshed

med Fliden og Opmuntring for den følgende Tid“, vedtoges det blandt de under 1 nævnte at tilkjendegive Theodor Carstensen, Christian Johansen, Jens Lund, Johannes Bang, Peder Jensen, Mads Madsen, Peter Munch, Christian Sixhøj og Christian Bruun.

Af alle de under 1 og 2 uddelte Beløb blev Halvdelen, for Carl Christian Christensen, Einar Dahl og Ivar Melskens den mindre Halvdel udbetalt, Resten oplagt.

3. Renterne af Oplagspengene for Aaret fra 11. Decbr. 1885 til 11. Decbr. 1886 til Beløb 53 Kr. 34 Øre tillige med hjemfaldne Oplagspenge efter en udtraadt Discipel, nl. Theodor Schaefer 15 Kr., i alt 68 Kr. 34 Øre tilstodes den fra Skolen dimitterede Student Anders Graakjær (fra 1884).

C. Det grevelige Moltkeske Legat

er efter Fundatsen bestemt til Understøttelse for Embedsmænds Sønner, som gaa i Skole eller paa anden Maade nyde Undervisning, uden at Bestemmelse til Studering er en nødvendig Forudsætning for at kunne faa det. Viborg Kathedralskole er tillagt 2 Portioner deraf, hver paa 80 Kr. aarlig, som udbetales gennem Rektoratet til 11. Juni og 11. December Termin, hver Gang med Halvdelen. Retten til at afgjøre, hvem der skal nyde disse to Portioner, tilkommer Lehnsbesidderen af Grevskabet Bregentved.

I Aaret 1886 har det været tilstaaet Disciplene Johannes Bang og Asger Bruhn.

D. Det Jessenske Legat

er efter Fundatsen bestemt til Understøttelse for 3 „af de dueligste og bedste fattige“ studerende Disciple i Viborg Kathedralskole, som „skal nyde det

fra den Tid af, da de kom i den 5. Lektie, indtil deres Triennium ved Akademiet, om de der saa længe opholde sig, er udløbet“; dog har Slægtninge af Rektor Jessen og hans Enke, D. C. født Ostenfeld, som stiftede Legatet den 5. Maj 1792, Fortrinsret, enten de saa gaa i Viborg Kathedralskole eller søge en anden Skole, saaledes at ingen udenfor de to Slægter da har Adgang til at nyde det. Stiftets Biskop og Stiftsprovst tage Bestemmelse om Uddelingen. Foruden Renterne af den oprindelige Kapital, „det større Jessenske Legat“, uddeles tillige et mindre, Renterne af en „Oplagskapital“.

For Aaret 1886 er i Juni Termin f. A. „det større Legat“ udbetalt til Ove Krarup her i Skolen i 2. Klasse og Jul. Gr. Ostenfeld fra Randers lærde Skole, til hver med 36 Kr. 29 Øre, begge 1. Gang; „det mindre“ til Christian Bang og Carl Emil Hjort, begge den Gang endnu Disciple her i Skolen, med 18 Kr. 6 Øre til hver.

E. Det Mallingske Legat

er efter Fundatsen bestemt til hvert Aar at tildeles „den mest værdige og trængende iblandt dem, der i dette Aar ere dimitterede fra Viborg Kathedralskole og indskriberede ved Universitetet“. Skolens Rektorat skal derfor hvert Aar tillige med Meldingen om den afholdte Afgangsprøve indsende „en Forklaring over enhvers Trang og sædelige Forhold tilligemed Oplysning, om Dimittenden har oppebaaret Beneficier ved Skolen og da hvilke“, samt om Afgangsprøvens Udfald for ham. Konsistorium ved Københavns Universitet tager Bestemmelse om Le-

gatets Anvendelse; men dette maa ikke tildeles nogen, som ikke i Skolen har været Stipendiat eller Gratist, og som ikke ved Afgangsprøven har erholdt mindst 2. Karakter.

Ifølge Meddelelse fra Legatets Eforus, med Prof. Reisz, til Skolens Rektorat er for Aaret 1886 Legatet tilstaaet Student Carl Emil Hjort. Dets Beløb er, saa vidt vides, 164 Kr. 84 Øre, hvoraf i Følge Fundatsen den ene Halvdel udbetales i November samme Aar, som vedkommende er afgaaet fra Skolen, og den anden Halvdel i det følgende Aars April Maaned.

F. Det Juelske Legat

uddeles i 3 eller 5 Aar til 2 studerende ved Universitetet, fornemmelig fra Viborg eller og fra Aalborg Kathedralskole. Et Medlem af den Juelske Familie, for Tiden Kmhr. Baron Niels Juel til Lundbæk ved Nibe, er Patron for Legatet; til ham indgives i Løbet af Skoletiden Ansøgning om Optagelse paa Listen over dem, der skal nyde det.

I Aaret 1886 er det udbetalt til Student her fra Jacob Peter Bang 2. Gang og til Student fra Aalborg Johannes Gad 3. Gang med 75 Kr. 16 Øre til hver.

G. Læge Frederik Foghs Legat.

Under 5. Februar tilskrev de Herrer Kancelliraad Bagger og Sagfører Busch i Skanderborg Skolens Forstanderskab og meddelte som executores testamenti i Boet efter afdøde Læge Frederik Fogh i Skanderborg, at denne i sit Testament havde tillagt Skolen et Legat paa 5000 Kr., hvoraf Renterne skulde uddeles til to flittige, begavede og uformuende Disciple; og under 8. Juni s. A. stadfæstedede

Kongen den for Legatet oprettede Fundats. Derefter skal den aarlige Rente af Legatets Kapital, regnet fra 11. December 1885, i to lige store Dele tildeles to flittige, begavede og uformuende Disciple til Hjælp til deres Underhold i Skoletiden, lige meget enten de ere i nogen af Skolens studerende eller Realafdelinger, hver Discipel for et Tidsrum af højest 3 Aar, og udbetales med Halvdelen hver 11. Juni eller 11. December, sidste Gang ved den 11. Juni eller 11. December, der falder nærmest forud for vedkommende Discipels Afgang fra Skolen. Afgjørelsen om, hvilken Discipel en ledig Legatportion bliver at tillægge, fattes i et Lærermøde; og dersom Mindretallet mener at have Grund til at anke over en af Flertallet saaledes truffen Afgjørelse, skal Stiftsøvrigheden som Skolens Eforus afgive Kjendelse i Sagen, hvorved det da skal have Forblivende.

Ved Lærermødet d. 23. Juni f. A. blev Renterne fra 11. December 1885 til 11. Juni f. A. uddelte til de to studerende Disciple Viggo Nielsen og Kristian Kalkar; og ved et andet Lærermøde d. 1. December f. A. blev Renterne fra 11. Juni til 11. December s. A. tillagte Realdisciplen Valdemar Munch og den studerende Discipel Viggo Nielsen, saa at hver Discipel hver Gang fik 50 Kr.

Den Mand, der saaledes har indskrevet sit Navn blandt vor Skoles Velgjørere, var (efter et af hans Moder under Eds Tilbud afgivet Vidnesbyrd, under 18. Marts 1823 tilført Viborg Domsogns Ministerialbog, hvor det ved en Uefterrettelighed af vedkommende Kirkebetjent ikke i rette Tid var blevet indført) født d. 8. September 1812 her i Viborg, hvor hans Fader, Kancelliraad Søren Fogh var Overrets-

prokurator og, saavidt vides, ejede Stedet Nr. 32 i Mogensgade (Matrikelnr. 80). Hans Moder Marthe (ikke som opført i Skolens Indskrivningsprotokol Anania) var en Datter af Professor og Rektor Hansen i Ribe og hans Hustru Jakobine, Datter af Biskop Tetens her i Viborg og altsaa Moster til de Zahrtmannske Søskende, hvoraf nu kun Etatsraad, førværende Fysikus paa Bornholm C. V. Zahrtmann er i Live. I Oktober Maaned 1822 optoges han i Viborg Kathedralskoles 1. Klasse, 1832 dimitteredes han fra Skolen og fik til Examen artium laudabilis, tog Aaret efter anden Examen med 2 laud. præceberis, 4 lauder og 3 haud ill. og 1838 om Efteraaret den kombinerede medicinske Examen med laud. Efter at han en kort Tid havde været Amanuensis hos daværende Distriktslæge Grill i Skanderborg, praktiserede han først en kort Tid i Hals og flyttede derpaa i 1839 til den først nævnte By, hvor han levede som praktiserende Læge til sin Død, medens hans Moder bestyrede Huset for ham, indtil hun døde for en halv Snes Aar siden. I den By, hvor han saaledes kom til at virke mer end firti Aar, har han efterladt sig et godt Eftermæle som en dygtig og afholdt Læge, der nød stor Tillid saa vel i Byen selv som i dens Omegn. Hans Samtidige give ham det Vidnesbyrd, at han i sin Skoletid og i Studenterdagene var en brav Fyr og god Kammerat; og hans Venner i den By, han levede og virkede i, mindes ham som en ærlig og hæderlig Karakter, der i sine yngre Aar ved sin Livlighed og Elskværdighed var en søgt Selskabsmand, men senere levede meget stille og da hængedes en Del i sin Gjerning ved et ængsteligt Hensyn til sit Helbred, medens han alligevel hele Tiden bevarede en

usvækket Deltagelse for Videnskab, Kunst og alle en humannt dannet Mands Interesser.

VI. Samlinger.

A. Bogsamlingen.

(Sluttet d. 5. Maj 1887.)

Fagsondringen slutter sig til den i 1874 udkomne Fortegnelse over hele Samlingen, saaledes at Løbenumrene henviser til de tilsvarende Afdelinger i denne. Ved Fortsættelser er Titelen saa vidt mulig afkortet; Mærket *slut.* eller *afs.* efter en Titel betegner, at Værket er sluttet eller afsagt. Hvor Aarhundredet ikke angives, er det 18—; hvor Trykkestedet ikke angives, er det Kjøbenhavn. Hvad der er sendt fra Ministeriet, betegnes ved et —*m.* efter Titelen; hvad der er modtaget fra Forfattere eller Forlæggere, ligeledes ved —*f.*, —*frf.* eller —*frl.*; andre Gaver ved —*g.*, for saa vidt *Giverens* Navn ikke meddeles. — Efter den afdøde Sognepræst Carl Hansen i Skamby paa Fyen har hans Datter til Skolens Bogsamling skjenket en Del haandskrevne Oversættelser til græske og latinske Forfattere, som han havde udført og efterladt sig, og som nu findes under Afdeling 321 Nr. 7—17.

I. Encyklopædi og blandede Skrifter.

2. Unvrstjubilæets danske Samf. Skrifter udg. af —. 27—35. 86—87.
3. Tidsskr. Nord. . . . utg. af Letterstedtska fören. 86, 2—8; 87, 1—2. Stockh. Tilskueren. Mndsskrft. for Littrtr. osv. Udg. af N. Neergaard. 86, 3—12; 87, 1—3.

II. Historie og Geografi.

12. Falkenberg, Chr. Kal., udg. af P. G. Lydiche. 87.
16. Geschichte. Allgem. . . . hrsg. v. W. Oncken 38—50. Brl. 81—82.
- Gjør. M. Stykker af en hist. Læsebog. Prg. Krstn. Grts. 85.

- (16). **Langl, J.** Bilder zur Geschichte. Wien 85, 2—10. — *slut.*
Sand, Fr Fortegnelse ov. Aarstal i V. A. Blochs Læreb. f. Realsklr. Randers 87. — *fif.*
19. **Andersson, Hild.** Aristophanes. Ett Stycke grek. Kulturhist. Prg. Wexjø 86.
24. Bilderbogen. Münchener. Bilder aus dem Alterthume. Bl. 23 (798).
26. **Ussing, J. L.** Tiryns og de der fundne Ruiners Betydn. for Forstaaelsen af Homer. Prg. Kbh. Univ. Kng's. Fdslsfest. 86.
27. **Dahlman, A.** De signis milit. Rom. Prg. Upsl. allm. lärov. 86.
28. **Philippson, M.** Westeuropa im Zeitalter von Philipp II, Elis. u. Heinr. IV. — 16. Allg. Gesch. hrsg. v. W. Oncken.
29. Bilderbogen. Münchener. Die Welt in Bildern. Bl. 37, 39 (812, 887), 38 (831), 40 (906).
Gundersen, B. Udtog af d. polit. Geogr. med Indln. om Ethnogr. Nærmest til Brug for Realgymn. 2. Udg. Krstnia. 86. — *frl.*
Thrige, S. B. Læreb. i Geogr. 4. Udg. Kbh. 86. — *frl.*
30. **Andree, R.** Allgm. Handatlas. 2. Aufl. 2—9. Leipzig 86—87.
Kiepert, R. Polit. Wandkarte v. Span. u. Port. Brl. 86.
Kiepert, H. Pol. Wandk. v. Austral. Bearb. v. R. Kiepert. Brl. 86.
Kiepert, H. Pol. Wandk. v. Nordam. Bearb. v. R. Kiepert. 3. Aufl. Brl. 86.
Kiepert, H. Pol. Wandk. v. Südram. Bearb. v. R. Kiepert. 3. Aufl. Brl. 86.
33. **Bille, Steen.** Beretn. om Corv. Galatheas Rejse omkr. Jorden i 1845—47. 2. forkort. Udg. ved W. v. Rosen. Bnd. 1—2. 53.
Drachmann, H. Rejsebilleder. 82.
34. **Nielsson, O.** Danmarks uppträäd. i den sv. Tronföljarefrågan 1739—43. III. (fortsat). Prg. Malmö 86.

36. Saml. af Kongens Rettertingsdomme. Udg. af V. A. Secher. 8. 86. — *m.*
Kancelliets Brevb. vedr. Danm.'s indre Forh. 1551—55 ved C. F. Bricka. 2. Halvd. 86. — *m.*
Magazin, Danske. Rkk. 4, 6, 4; 5, 1, 1. 86—87.
Monum. hist. dan. udg. af H. Rørdam. II, 2, 2. 86.
37. **Barfod, F.** Danm.'s Hist. fra 1319—1536. 10—12.
Langsted, Ad. Billeder af Fædrelandets Hist. Til Brug ved d. element. Histundervisn. 2. Udg. 87. — *ful.*
39. **Ermoldus Nigellus's** Digt om Kong Haralds Daab i metrisk Ovr. af Hans Olrik. 86.
40. **Holm, E.** Danm.-Norges indre Hist. under Enevælden fra 1660 til 1720. II, 2. 86. — *slut.*
48. **Koch, L.** Kong Chr. VI's Hist. 86.
50. **Holm, E.** Nogle Hovedtræk af Trykkefrihedstidens Hist. 1770—73. Prg. Kbh. Univ. Ref. 85.
53. **Hammerich, Fr.** Den slesvigske Treaarskrig. Hadersl. 52.
Thorsøe, Al. Kong Frederik VII's Regering. 28—32. 86—87.
55. Lexikon. Dansk biogr., tillige omf. Norge 1537—1814. Udg. af C. F. Bricka, 1. 87.
56. **Wulff, D. H.** Jens **Bang**, Kbm. i Aalb. 3—4. 86. — *slut.*
Linderberg, F. Statsmin. A. P. **Bernstorff**. Kold. 86.
Birkedal, V. En Livs-Førelse. I—II. Odn. 63—64.
Bournonville, Aug. Mit Theaterliv I. 48. 2: Theaterliv og Erindr. 65. 3,1: Theatercrisen og Ball. 77. 3,2: Erindr. og Tidsbill. 77. 3,3: Rejseminder, Reflex. og biogr. Skizzer. 78.
Graae, G. F. A. 48 og 64. Efterl. Dagbogsoptegn. 86.
Bondesen, N. W. T. Minde om N. F. S. **Grundtvigs** Præstegjern. i Aaret 1821. 74.
Anderssen, O. Ludv. **Holberg**, et Foredrag. Prg. Krstn. Andrs. 85.

- (56) Richter. Tale ved Mindefest for Ludv. Holberg. Prg. Thrndh. 85.
 Holm, J. A. L. Fr. Ad. Greve af Holstein. En biogr. Fremst. 44.
 Nørregaard, J. B. S. Ingemanns Digterstilling og Digterværd. 86.
 Schwanenflügel, H. Ingemanns Liv og Digtning. 86.
 Biskop O. Laubs Levnet. 2. Tidsrum ved F. L. Münster og G. Schepelern. 1. Afdl. Brevvexl. m. Martensen. 86.
 Saml. af Skrifter til Erindr. om K. L. Rahbek og K. M. Rahbek. (Med Indledn. af Mynster). 31.
 Skau, P. L. Hans T. Schmidt, 2. Opl. 66.
 Andersen, A. Historikeren Vedel Simonsen. En litthist.-biogr. Skildring. 87.
 (Lehmann, O.) Laurids Skau og hans Taler. 44.
 Thiele, J. M. Om den danske Billedhugger B. Thorvaldsen. Med en hist. ordnet Fort. paa de Arbejder, han har udført. 49.
 Carstensen, W. og Lütken, O. Tordenskiold. 1—3.
57. Hansen, V. Falbe, og W. Scharling. Danmarks Statistik. 29—31. 86—87.
 Statistik, Danm.'s. Stat. Tabelværk. Rkk. 4. Ltr. D. 8, a—b. 86. — *m*.
58. Kvolsgaard, C. M. C. Fiskerliv i Vesterhanherred. 86.
 Kjøbenhavn. (Theaterdrkt.). Beretn. om d. kgl. Theaters Virksomhed 1876—86. 86. — *Tilsndt*.
 Kalkar, O. Oversigt ov. Viborg Kommunes Skolevæsen for Aar. 1883—84. Vib. 85; 1885. Vib. 86. — *frf*.
 Skattelign. og Ovrslg. for Vib. By 1887. 87.
 Extrakt af Viborg Kjøbstads rev. og decid. Regnskab for 1885. Vib. 86.
63. Kålund, P. E. Kr. Bidrag til en hist.-topogr. Beskr. af Island. II, 2. Østfjærdingen. 82.
64. Holm, G. og V. Garde. Den danske Konebaads-expedition til Grønlands Østkyst. 1—8. 86—87.

65. **Nielsen, Yngvar.** Bidrag til Norges Hist. i 1814. II, 4. 86.
Nielsen, Yngvar. Stormagternes Forhold til Norge og Sver. 1815—19. Aktmæssig fremst. Krstnia 86.
Poulsen, V. Fortæll. af Norges Hist. Krstn. 7—10. 86—87.
67. **Börjesson, M.** Riksdagen i Stockh. 1655. Prg. Norrk. 86.
Nilsson, A. Den svenska Riksdagen under Erik XIV's Regering. Prg. Karlst. 86.
- 68b. **Nielsen, Yngvar.** Om nogle middelalderske slægter i det vestenfj. Norge. Krstn. 78.
- 68c. **Asbjørnsen, P. Chr. A. Rosing.** Biographie. Krstn. 69.
Rosing, H. A. Rosings Alvorsliv. Et Minde. 71.
69. **Orderik Vital.** Hist. Beretn. om Normanner og Angelsaxere fra O. V.'s Kirkehist.: ovrs. ved P. Kierkegaard. 1. 86.
70. **Andresen, A.** Kæmpebyen London. 86.
Bille, C. St. A. Skizzer fra England. 56.
84. **Molboch, Chr. K. F.** En Maaned i Spanien. 2. Udg. 56.
89. **Treitschke, Hnr. v.** Deutsche Gesch. im 19. Jahrh. Th. 1, 3. Aufl. Lpz. 82; 2, 2. Aufl. 83; 3, 85.
94. **Bille, St.** Min Rejse til Kina 1864. 65.
Henningsen, J. Det himmelske Rige. Skitser fra China. 87.
101. **Dahl, F.** En sokratisk Legende. Prg. Slagls. 86.
Østergård, K. G. Washingtons levned. Odns. 87.
104. **Bilderatlas.** Kulturhist. I Alterthum. Bearb. v. Th. Schreiber. 2—10. Lpz. 85.
Bilderbogen. Münch. Til Hist. og Folkeliv. 848; 874.
Bilderbogen. — 800, 10, 28, 40, 44, 57, 66, 76, 85, 18, 93, 904.
Bilderbogen. Münch. Zur Gesch. d. Costüme, 48, 49, 50—60.
Geiger, L. Renaissance u. Humanismus in Ital. u. Deutsch. — 16. Allg. Gesch. hrsg. v. W. Oncken.

- (104) Rydberg, V. Medeltidens magi. Stockh. 65.
 107. Roscher, W. H. Ausführl. Lex. d. gr. u. röm. Mythologi. 9—10. Leipz. 86.
 115. Aarb. f. nord. Oldk. og Hist. 86. 2. Rkk. 1, 2—4. Annaler f. nord Oldk. og Hist. 1862 og 63. Arkiv Hist. o. s. v. 1886, 5—12; 87, 1—4. Månedsskr. Hist. osv., Odn. 86, 2—12; 87, 1—3. Saml. t. jysk Hist. og Top. 2, 1, 1—2. 86. Aalb. Tidsskr. Geogr. o. s. v. 8, 6—8; 9, 1—2. 86 & 87. Tidsskr. Hist. udg. af d. dnsk. hist. F. 5, 6, 1—2. 86—87. Tidsskr. — udg. af d. norske h. F. 2, 5, 2—3. 86. Krstn. Tidsskr. Hist. utg. af svenska h. f. 6, 2—4. Stockh. 86—87.
 116. Kildeskrifter. Hist. osv. 39—43. 86.

III. Litteraturhistorie.

118. Aarsberetn. og Medd. fra det st. kgl. Bibl. 3, 11. 86. Aarskatal. f. svenska bokhand. 1886. Stockh. 87. Akademien. Svenska. Förteckn. öfver —'s Handlinger. Stockh. 86. — *Fulgt m. Nord. Tidsskr. Ltrst.* Bogfortegn. Dansk. 1885, 13—17; 86, 1—9; 87, 1—2. Boghandlertid. Nord. osv. Aarg. 20, 46—54; 21. 1—46. 86; 87. Verzeichn. der Bücher osv. 1886, 1—2. — *Gv. fra N. Christensen.*
 119. Fortegn. ov. afd. Etsrd. Edv. Collins Bog-saml. I. 86; II, 87. Fortegn. ov. Conserv. R. Conradsens efterl. Saml. af Naturalier osv. 87. Fortegn. ov. H. P. Holsts Bogsaml. 86. — — afd. Prof. C. Holtens efterl. Bogsm. 87. Frtgn. ov. Dr Chr. H. Kalkarsefterl. Bogsm. 86. — — Conf. Tangs efterladte Bog-saml. 86.

120. **Aars, J.** Det græske epos. Prg. Krstn. Aars og Voss. 85.
121. **Delbanco, O. H.** Festskrift i Anl. af Boghandlerforen.'s Halvhundredaarsdag. 87.
Hansen, P. Ill. dansk Litthist. 24—31. 86.
 — *slut.*
Rønning, F. Rationalismens tidsald. I. 86.
122. **Halvorsen, J. B.** Norsk Forf.-Lex. 1814—80. 13—16. Krstnia. 86—87.
- 128a. **Lange, Thor.** Skildr. og Stemn. fra d. russ. Litt. 86.
131. Centralblatt osv. Lpz. 86, 18—53; 87, 1—18.

IV. Nationallitteratur.

132. Læsestykker, Græske, i dansk Ovr. Ud. af O. Borchsenius og Fr. Winkel-Horn. 86. — *frl.*
133. **Aristofanes.** Fuglene, Freden, Hvepsene. Ovr. af N. W. Dorph. 56, 58, 60.
Plutarks Levnedsskildr. ovr. af V. Ullmann. 10. 86.
Sofokles's Antigone til Skolebrug udg. af P. Groth. Krstn. 86. — *frl.*
Theokritos. Fem Digte. Illustr. af Lor. Frølich. Ovr. af Sig. Müller. 72.
136. **Ciceronis, M. Tullii.** Or. pro P. Quinctio, Sext. Rosc. Amer., Q. Rosc. com. recogn. C. F. W. Müller. Lips. 85. — *8 Aftr.*
Ciceronis, M. T. Tuscul. disp. Recogn. C. F. W. Müller. Lips. 86. — *4 Aftr.*
Hórazar, Bréf. G. Magnússon og J. Þorkelsson ísl. Prg. Rkjav. 86.
Plauti, T. M. Comoediæ. Rec. et enarr. J. L. Ussing. 5. 86.
Plautus. To Kom. i fri metr. Ovr. af J. Forchhammer. 86.
Tacitus, Corn. Den ældre rom. Kejsertid. Ovr. af O. A. Hovgård. 6—7. 86.
138. Folkeminder, Jyske, saml. af **Ev. Tang Kristensen,** 8. sml. Sagn og overtro fra Jyll. 2. sml. 1. afdl. 86.

- (138) Saml. af Selskabssange for Almuen. Udg. af N. Christensen. 1808. — *Gr. f. Dspl. II. Krohn.*
139. **Bøgh, Erik.** Udv. dram. Arb. 10—19. 86. — *slut.*
Drachmann, H. En Overkomplet. 76.
 — Tannhäuser. 77.
 — Vandenes Datter. 81.
 — Vildt og tæmnet. 81.
 (**Fibiger, Mathilde**). Tre Dramer. 57.
Gjellerup, K. Saint Just. 86.
Holst, H. P. A—ing—fo—hi. 77.
 — „De har en Datter“. 68.
 — Digte. And. Saml. 50.
 — En Sommerrejse i 1870. 70.
 — „Farbror“. 69.
 — Fædrelandske Romancer. 32.
 — Gioacchino. 44.
 — „Jens“. 63.
 — Udv. Digte. 75.
 — Ungdomsdigte (1830—40). 66.
 — Ved Dannevirke. 64.
 — Villiam og Emma. 46.
Hostrup, C. Karens Garde. 86.
Lembke, Sv. og Carl Møller. Medora. 86.
Schandorph, S. Unge Dage. 79.
Valløe, Kn. Efterl. Digte osv. 79.
Wilster, Chr. Digtinger. 3. Saml. 40.
Zetlitz, J. Udv. af Digte. Udg. af J. Utheim. 86.
140. **Blichert.** Ved Trehundredaarsfesten for Sorø Skoles Stiftelse. Prg. Sorø 86.
Clausen, J. Tale ved Rektorindsættelse. Prg. Aarh. 86.
Clausen, J. Ved Rektorinds. Prg. Rand. 86.
Dahlenborg, J. C. L. Ved Inds. som Rektor. Prg. Aarh. 86.
Gemzøe, H. M. Til Rkt. Whitte, da han havde været Rkt. i Rand. i 25 Aar. Prg. Rand. 86.
Gemzøe, H. M. Ved hans Indsætt. som Rektor. Prg. Rand. 86.
Götszche. Ved Afskedsfest for Rekt. Bloch. Prg. Fredrcia. 86.

- (140) **Secher, J. M.** Ved Afskedsf. for Rkt. Bloch. Prg. Fredrcia. 86.
Wamberg. Ved Trehundredaarsfesten for Sorø Skoles Stift. Prg. Sorø 86.
141. **Fønns, O.** Ved Afskedsf. for Rkt. Bloch. Prg. Fredrcia. 86.
 Kantate og Sange fra Borgerdydsskolen paa Kristianshavns Hundredaarsfest.
Richardt, Chr. Ved Afskedsf. for Rkt. Bloch. Prg. Fredrcia. 86.
Rosing, M. Kantate ved Trehundredaarsfesten for Sorø Skoles Stift. Prg. Sorø 86.
- 142a. **Hamerschaim b. V. U.** Færøisk Anthologi. 1. 86.
144. **Ibsen, H.** Rosmersholm. 86.
147. Den første og and. gram. afh. i Snorres Edda, udg. af V. Dahlerup og F. Jónsson. 86.
 Saga, Egils Skallagrimssonar. Udg. af F. Jónsson. 1. 86.
 Samf. til udg. af gml. nord. litt. XIII³, XVI, XVII¹. 87.
166. **Eberhard.** Hanna. Ved C. Kjerumgaard. 39.

V. Sprogvidenskab.

174. **Nyrop, Kr.** Adjectivernes kønsbøjn. i de roman. Sprog. 86. — *m.*
183. **Thoresen, V.** Lat. eksamens-versioner. 83. — *frl.*
187. Udsigt. Kort, over det philol.-hist. Samf.'s Virksomhed. Okt. 84 — Okt. 85, 86.
188. Tidsskr. Nord. f. Filol. Ny Rkk. 7, 3; 86. 8, 1; 87.
189. Arkiv f. nord. Filol. osv. 3, 3—4. 86 & 87.
190. Blandinger, udg. af Univrstjubilaets danske Samf. 4. 87.
Boysen, A. Ledetraad til Brug v. d. første Grammatikundervisn. 86. — *frl.*
Thorsen, P. K. Bidr. til norrøjsk lydlære. 86.
191. **Feilberg, H. F.** Bidrag til en ordb. ov. jyske almuesmål. 2. 87.
Kalkar, O. Ordb. t. d. æld. d. Spr. 11—12. 86—87.

196. **Noreen, Ad.** Altisländ. gram. Halle 84.
197. **Fritzner, J.** Ordb. o. d. g. norske Sprog. Kristn. 8—10. 86—87.
199. **Nordwall, J.** I rättstafningsfrågan. Prg. Vnrsbrg. 86.
200. **Lundgren, M. F.** Om fornsv. personnamn på ing och ung. Prg. Stockh. Nya elm. 86.
203. **Weber, T.** En Saml. alm. dansk—engelske Ord til Udenadslæren. 87. — *frf.*
204. **Rasmussen, H.** Engl.-dansk og dansk-engl. Ordb. til J. Kraghs engl. Læseb. f. de lav. Kl. Aalb. 85. — *fvl.*
Rasmussen, H. Engl. Stiløv. Aalb. 86. — *fvl.*
207. **Jung, C. F.** Franske Stiløv. 2. Afdel. 86. — *fvl.*
Storm, J. Franske Taleøv. 87. — *fvl.*
216. **Feilberg, K.** Et Kap. tysk Gr. Prg. Krst-sand. 85.
217. **Ankjær, E.** Ordsaml. til Tysk Elmbog. og Tyske elem. Stiløv. Aalb. 86. — *fvl.*
Weber, T. En Saml. alm. dansk-tyske Ord til Udenadslæren. 87. — *frf.*
218. **Ankjær, E.** Tyske element. Stiløv. 4. Udg. Aalb. 86. — *fvl.*
219. **Ankjær, E.** Tysk Elementarbog. 2. Udg. Aalb. 86. — *fvl.*
Gundersen, B. Tysk Læseb. f. Middelskolens højere Kl. Krstnia. 86. — *fvl.*
 Udvalg af tyske forf. Udg. af P. Voss. Krstn. 86. — *fvl.*

VI. Æsthetik og Kunst. VII. Filosofi.

VIII. Theologi

230. Katalog, Ill ov. Kunstudst. paa Charlb. 87.
232. — over W. Hansens Musikforl. 86. — *Gr. fra N. Christensen.*
 Skolesange for 2 og 3 lige St. Udg. af N. K. Madsen Steensgaard. 87. — *Gr. f. Udg. Steensgaard, N. K. Madsen.* Læreb. i Musikens Theori. 87. — *frf.*
243. **Kiepert, H.** Volks-Schul-Wandkarte v. Palæst. 2. Aufl. Brl. 83.

247. **Chrysostomus, Oluf.** Lamentatio ecclesiae. Udg. af H. Fr. Rørdam. 86.
Meddel. Nye., om d. dansk-am. Mission udg. af J. A. Heiberg. 2, 3—5. — *Gr. f. Lefolii.*
252. Viborg Stifts Synodal-Act. 1886. — *f.*
257. Saml. Kirkehist. 3, 5, 4—5; 6, 1. 86 og 87.

IX. Opdragelse og Undervisning.

259. Ungdom, Vor. Tidskr. 86, 3—6; 87, 1—2.
261. **Iversen, C.** Nogle Ord t. Overv. Prg. Hors. 86.
Regnskabsberetn. fra det lærde Skolev. og Sorø Akad. for Finansaaret 85—86. 87. — *Fra Universitetskvæsturen.*
- Tuxen, S. L.** Prof. Kromanns Forsl. belyst. 86.
268. **Darin, R.** Iakttagslr. ov. utbildn. af lär. i främnd. lefv. språk i Frankrike. Prg. Mlm. 86.
- Meyer, M.** Den prakt. Sproglæres Natursystem. III Fransk. 87.
- Schlyter, G. R.** Om latinundervisn. å skolans stadium. Prg. Karlskr. 86.
269. **Berg, C.** Lidt om Sløjd i Sv. og Norge. Prg. Fredrb. 86.
- Makenzie, M.** Stemmens Pleje og Udd. ovrs. af H. Mygind. 87.
Tidskr. i Gymnastik. Utg. af T. J. Hartelius och L. M. Törngren. II, 7—8. Stockh. 87.
270. **Berggren, Th.** Reseberätt. (Paris 1884). Prg. Vstrvik. 86.
- Bon, Jul.** Fra „Berlin“. Et Besøg i Kommune- og Fortsættelsesskolerne. 86. — *frl.*
- Ek, L. R.** Berätt. om en resa til Tyskl. 85.
Prg. Hud. 86.
- Kristiansen, O.** Lidt om den fr. latinskole. Prg. Krstn. Andrs. 85.
- Krüger, Chr.** Om Disciplenes Arb. paa Sk. og i Hj. Prg. Hels. 86.
- Sundbärg, G.** Den sv. skolordning af år 1649. Prg. Stockh. hgr. Rllvrk. 86.
271. **Linde, A. C. P.** Meddel. ang. de lærde Skol. osv. 1884. (2 Aftr.) 86. — *m.*

272. *Indbildsskrft. fra Undervsngsanst. i Danmark:* Aalborg, Aarhus, Fredericia, Frederiksborg, Helsingør, Herlufsholm, Hjørring, Horsens, Jelling, Jonstrup, Kbhvn. (Brgd. i K., paa Krstnsh., Hadersl. Lr., Hauch, Lyceum, Møtrpltn., Schnekl., Unv. Ref. 85, Kngns. Fødsf. 86, Polyt. Læreanst., v. West.), Kolding, Mødruvale, Nykjøb., Odense, Randers, Ranum, Reykjäv., Ribe, Roskilde, Rønne, Skaarup, Slagelse, Sorø, Thisted, Vejle, Viborg — *alle 1885. — m.*
Herlufsh. Kjer. Tilbageblik paa Processerne om Herl. 1573—75 Prg. 86.
 Lund, H. Brgdydssk. i Kbh. 1787—1887. 87.
 Helms, Joh. — paa Krstnsh. 1787—1837. 87.
 Kbhvn. Unv. Forel. og Øv. For- og Efteraar. 86. — *m.*
 Kbh. Unv. Fort. ov. Stud. osv. 86. — *m.*
 Goos, C. Aarb. for Kbhvns. Unvrst. 1883—84. 86. — *m. 2 Aftr.*
 Ribe Kinch, J. Skolens Bogsaml. 3. Ribe. 85.
 Mikkelsen, Kr. Tillæg til Fortegn. ov. Sklns. Bibl. omf. dets Tilvæxt 1876—85. Prg. 86.
 Michelsen. Beretn. om Festen paa Sorø Akad. i Anledn, af Trehundredaarsdagen for Skolens Stift. Prg. 86.
274. *Indbildsskr. f. Undrvsngsanst. i Norge:* Aalesund, Arendal, Bergen Kthdrslkl. — Tanks Skole, Frederikshald, Hamar, Kristiania (Aars og Voss, Andersen, Borger- og Realsk., Gjertsen, Kthdrslkl.), Krstnssand., Laurvig, Lillehammer, Molde, Skien, Tromsø, Thrndhjm. — *alle 85. — m.*
Hamar off. Skole. Det hornemannske Bibl. Katalogiseret af Christensen og Petersen. Prg. 85.
Lillehammer off. Sk. Anden Tillægskatalog ov. Sk.'s Bogsamling. Prg. 85.
275. *Indbildsskr. f. Undervsngsanst. i Sverige:* Falun, Gefle, Göteborg högr. latinlärov., — Reall., Halmstad, Helsingborg, Hernösand, Hudiksvall, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Karlstad,

- (275) Kristianstad, Linköping, Luleå, Lund Kthdrlskole., — priv. el. sk., Malmö, Norrköping, Nyköp., Skara, Stockh. (Beskow. Kgl. tekn. högskolan, Lyceum f. flick., Nya elmsk., Norrmalm, Högre reall., Södermalm, Wallinska flicksk.), Strengnäss, Sundsvall, Umeå, Upsala Fjellst. sk., — Kthdrl., Wenersb., Westervik, Westerås, Wexjö, Visby, Örebro Östersund — alle 1886 — alle *m.*

Upsala. Fjellst. skolan. Skolans stadgar. Prg. 86.
Östersund. Olsson, P. Förteckn. öfv. lärov.'s Mynt- och Medaljsml. III: Medeltidsmynt. Prg. 86.

X. Matematik. XI. Naturvidenskab.

279. Tidsskr. for Mathem. osv. 5, 4, 1—6. 86—87.
 282. Christensen, Knud Regneb. f. Realskolernes øv. Kl. 86. — *frl.*
 Rasmussen, S. og T. Thorbjørnsen. Hovedregningsopg. II Brøk. Aalb. 85. — *frl.*
 Rasmussen, S. og T. Thorbjørnsen. Tavleregningsopg. I Hele og benævnte Tal. 2. Opl. Aalb. 85. — *frl.*
 285. Buchwald, Em. og A. S. Steenberg. Plangeom. Konstruktionsb. 1—2. — *frl.*
 Halvorsen, J. S. Repetitionsgeom. f. Middelsk. Krstn. 87 — *frl.*
 Linnarsson, N. J. A. Elementar-Stereometri. Prg. Skara 86.
 287. Juel C. Bidrag til d. imag. Linies og d. imag. Plans Geometri. 85. — *m.*
 291. Naturen. Ill. Mndsskr. for pplr. Naturv. udg. af C. Krafft. Krstn. 86., 4—12.
 Naturen. Ill. Mndsskr. for pplr. Naturv. udg. af Bergens Mus. Red. af J. Brunchorst. Berg. 87, 1—4.
 292. Prytz, K. Naturlæren. En kortf. Vejledn. ved Underv. Nyt ændret Aftr. 87. — *frl.*
 Tidsskr. f. Physik og Chemi. 7, 4—12; 8, 1—3. 86—87.
 297. Ellinger, H. O. G. Læreb. i Magnetisme og Elektricitet. 87. — *frl.*

298. **Christensen, O. T.** Bidrag til Manganets og Fluorets Chemi. 86. — *m.*
303. Fortegn. ov. afd. Conserv. R. Conradsens efterl. Saml. af Naturalier osv., som sælges. 87.
304. **Fredholm, K. A.** Öfversigt af Norrbottens geologi. Prg. Luleå 86. Stockh. 86.
Jespersen, M. ¹⁾ Mingonn. ²⁾ Til Falsters Geologi. Prg. Nyk. 86.
306. **Bronn, H. G.** Die Klassen und Ordn. des Thierreichs. Gliederf. 16—17. Reptil. 50—55. Vögel 13—17. Säugeth. 29. 86—87.
Hejberg, P. V. Thylands Fugle. Vib. 86.
Vogt, C. og Fr. Specht. Pattedyr, beskr. og ill. Ovsr. af W. M. Schøyen. Krstn. 18—25. 86. — *slut. frl.*
308. **Adsersen, H.** Studier over „acut Rachitis“. 86. — *m.*
Fløystrup A. Om Kranioklasi. 86. — *m.*
Hansen, Th. B. Om Uterus' Formindskelse i Puerperiet. 86. — *m.*
Kragelund, Chr. Studier ov. Ledmusenes patologi. Anat. og Patogen. 86. — *m.*
Maar, L. Bidrag til Bedøm. af Discisio colli uteri. Odns. 86. — *m.*
Saxtorph, S. Den mod. Lithoklastik. 86. — *m.*

XII. Samfundsvidenskaber.

311. Kongeloven og dens Forhistorie. Ved A. D. Jørgensen. 86. — *m.*
 Kirkelove. Danske osv. (1536--1683). Udg. af H. F. Rørdam. II, 3. 86. — *m.*
 Love og Forordn. osv. Suppl. til Saml. af Love m. m. af mere alm. Interesse. Udg. af O. Damkier og Fr. Kretz. III, 1: 1785—1800. 85; III, 2: 1801—13. 86; IV, 1: 1814—21. 86. — *m.*
 Lovtidende, 1886, 15—56 med Till. 2—6; 1887, 1—20.
 Ministerialtidende A og B. 1886, 13—49, 1887, 1—15
 Saml. af Love og Anordn. af mere alm. Intrs. 1881—85. 5. — *slut. m.*

312. Heckscher, J. Kreditsalget og Sælgerens Standsningsed. 86. — *m.*
317. Bille, C. St. A. Tyve Aars Journalistik (1851—72), 1—3. 73—77.
Nutids-spørgsmål belyste i 3 Foredr. Udg. af L. Schrøder. 87.
Petersen. Ingemann-. Sparemærkesagen. Foredrag. 86. — *frf.*
319. Backhausen, F. V. Bogtrykkeri i Viborg. Till. til Prøve-Udvalget af Typer m. m. Blad 62—69. — *Gv. fra Trykkeriet.*
Jacobsen, J. Burmeister & Wains Mælkecentrifuge. Lithogr. — H. C. Petersen, *Gnrlagnt.*

XIII. Haandskrifter.

321. 7. En Pakke med Sognepræst Carl Hansens Ovsr. til Julius Cæsars Beretn. om d. gall. Krig. 82—83.
8. do. do. til Q. Curtius Rufus om Macedonerkongen Alexanders Bedrifter. 80—82.
9. do. do. til Floruses Romernes Hist. 79.
10. do. do. til Justinuses Philippiske Hist. 77—78.
11. do. do. til Sallusts Catil. og Jugurth. Krige. 75—76.
12. do. do. til Ciceros 3. Bog om Pligterne. 70—72.
13. do. do. til Plinius Cæcilius Secundus's Breve. Bg. 1—6 og 10. 79.
14. do. do. til Publ. Terentius Afers Comødie Pigen fra Andros. 82.
15. do. do. til Xenofons Cyrus's Felttog. 67—70.
16. do. do. til Xenofons Erindr. om Socrates. Ufuldendt. 52.
17. do. do. til Epictets Haandb., Ciceros Cato den ældre, Ciceros Lælius, Seneca: Om Sindets Rolighed og Seneca: Om Livets Kort-
hed. 54 og 66.

B. Disciplenes Bogsamling

havde 1. 4. 86 fra Regnskabsaaret 1885—86 et

Overskud af	Kr. 17.85 Ø.
og har i Aaret 1886—87 haft i Indtægt:	
fra 1 Mdlm. Bidr for Marts—Sptbr. .	Kr 1.17 Ø.
- 40 — — - Apr.—Sptbr.	„ 40.00 -
- 37 — — - Oktbr.—Marts.	„ 37.00 -
- 1 — — - Oktbr.—Nov.	„ 0.33 -
- 1 — — - Decbr.—Marts.	„ 0.67 -
- Salg af Fortegnelser	„ 3.35 -
Fundet paa Skolen	„ 0.12 -
Konfiskeret efter Leg i Timen	„ 0.05 -

i alt Kr. 100.54 Ø.

og i samme Tidsrum udgivet:

til Indkjøb af nye Bøger	„ 69.90 -
og til Indbinding	„ 17.65 -

saa at der til Regnskabsaaret 1887—

88 bliver i Behold Kr. 12.99 Ø.

Her meddeles nu for Hefteskrifternes Vedkommende en Fortegnelse over den Tilvæxt, Samlingen har haft siden d. 20. Maj 1885, da den i samme Aars Indbydelsesskrift givne Liste sluttedes, men for de selvstændige Værker kun, hvad der er anskaffet fra Afslutningen af det i Indbydelsesskriftet fra forrige Aar aftrykte Tillæg til Fortegnelsen, indtil d. 9. Maj d. A.

1. Smaastykker til Folkelæsning. Bnd. 13, 4—7; 14, 1—3.

Tidende, Illustreret, for Børn. Udg. af Nordahl Rolfsen. Aarg. 1, Berg. 1886; 2, 1—4. 87.

3. Bergsøe, Vlh. Fra den gamle Fabrik. 1—2. 3. Udg. 79. — *Gjentagen Anskaffelse.*

Etlar, Carit. I Stormvejr. Fortællinger. 86.

Ewald, H. F. Niels Ebbesen. Hist. Roman. 86.

Flood, Const. Stærke Jansen. Hist.-romant.

Episoder fra Krigsaarene 1807—14. Krstn. 87.

- (3) **Kielland, Alex. L.** Sne. 86.
Lie, Jonas. Kommandørens Døtre. Roman. 86.
Steenbuch, Axel. Tre Fortællinger. 85.
4. **Andersen, Magnus.** Sjægten Oceans Reise paa Atlanterhavet Sommeren 1886. Krstn. 87.
Jensen, C. Gowertz. Paa Jagt. Skitser og Skildringer af dansk Jægerliv. 87.
5. **Daudet, Alphonse.** Helten fra Tarascon. Humoristisk Roman. Paa Dansk ved N. J. Berendsen. 86.
 — — Tartarin paa Alperne. Humoristisk Roman. Paa Dansk ved N. J. Berendsen. 86.
Edgreen-Leffler, A. Chr. Sommerdrømme. Autoriseret Oversættelse. 1—2. 86.
Marryat. Peter Simple. 4. Udg. Ved J. P. V. Petersen. 85. — *Gjent. Ansk.*
Reuter, Fritz. Landmandsliv. En Fortælling. Ovr. fra Plattysk. 4. Udg. 82. — *Gjent. Ansk.*
6. **Reid, Mayne.** Skalpjægerne. Fortælling fra det fjerne Vesten. Bearbejd. for Ungdommen af Br. Hoffmann. Paa Dansk v. Vlh. Møller. 80.
 — — Buskdrengene. Oplevelser og Eventyr fra Sydafrika. Paa Dansk v. Vlh. Møller. 84.
Verne, Jules. Matthias Sandorf. Paa Dansk ved J. Götzsche. 86.
 — — Matthias Sandorfs Hævn. Paa Dansk ved J. Götzsche. 87.

C. Den naturhistoriske Samling

har modtaget følgende Gaver:

1. Et Hvepsebo; fra Snedkermester Preisler.
2. Guldmus (*Aphrodite aculeata*); fra Discipel Christian Bruun.
3. Spurvekonge-Sanger (*Sylvia Trochilus*); fra Discipel Chr. Christiansen.
4. Træ-Piber (*Anthus Arboreus*); fra samme.
5. Kjernebider (*Fringilla Coccothraustes*); fra samme.

6. Tangplanter (*Laminaria saccharina*, *Fucus serratus*); fra Discipel P. Severinsen.
7. Alm. Søpindsvin (*Echinus esculentus*); fra Discipel Benjamin Preisler.
8. Sortdrossel, Hun (*Turdus merula*); fra Discipel C. E. Petersen.
9. Fod af Kalkun; fra Discipel Carl Wohlsen.
10. Fod af Raa; fra Discipel Vald. Gregersen.
11. Sargassotang; fra Discipel Jens Lund.

Plantesaamlingen i Skolens Have er bleven vedligeholdt.

VII. Regnskabsvæsen.

I Regnskabsaaet fra 1. April 1886 til 31. Marts 1887 har Skolen haft følgende Indtægter:

Tiende, Arvefæste- og Leje-Afgifter	Kr. 19,619.08	Ø.
Afgifter af Kirker og Præstekald	„ 26.00	„
Renter af Skolens. Stipendiefondens, Nissens Legats og Foghs Legats Kapitaler	„ 6,284.36	„
Skolepenge	„ 10,923.40	„
Fra Læsø	„ 1,241.51	„
Extraordinære Indtægter	„ 136.00	„
Indbetalt af en forhenv. Discipel	„ 8.00	„

Tilsammen Kr. 38,238.35 Ø.

Hvorimod Udgifterne have været:

til Lønninger	„ 26,193.30	„
- Timeundervisning	„ 6,487.75	„
- Pensioner	„ 198.16	„
- Bogsaml. og videnskabel. Apparat	„ 840.00	„

At overføre Kr. 33,719.21 Ø.

	Overført Kr.	33,719.21 Ø.	
til Bygningers Vedligeholdelse . . .	„	1,076.70	„
- — Hovedstandsættelser	„	2,551.14	„
- Inventariets Vedligeholdelse . .	„	897.70	„
- Plantehaven	„	38.20	„
- Brændsel og Belysning	„	1,638.06	„
- Skatter og Afgifter	„	1,833.43	„
- Regnskabsførelse	„	781.82	„
- Forsk. løb. og tilfældige Udgift.	„	1,568.50	„
- Skydeøvelser	„	270.60	„
- Indsættelse i Sparekassen for Stipendiefonden og Nissens Legat	„	367.43	„
	Tilsammen Kr.	44,742.79 Ø.	
Hvorved frækommer en Merudgift af	„	6,504.44	„
Til Understøttelse af Disciple er betalt af Stipendiefondens Renter og Oplag Kr. 1170.00 Ø.			
af Nissens Legats Renter og Oplag .	„	914.62	„
og af Foghs Legats Renter	„	200.00	„
hvorved udkommer en Merudgift af	„	2,284.62	„
Til Indtægt er derimod ført Kassebeholdn. fra forr. A. Kr. 4,708.23 Ø.		8,789.06	„
samt f. alm. Skolefond modtagne . .	„	8,600.00	„
	„	13,308.23	„
hvorefter Kassebeholdn. bliver	Kr.	4,519.17 Ø.	

VIII. Bygninger og Løsøre.

Den i forrige Aars Indbydelsesskrift omtalte

Udvidelse af Skolens Svømmeplaade ved 2 Sidebroer, der i en ret Vinkel skyde frem fra Flaaden, er bleven udført; og ved den Plankevæg, der er anbragt paa Udkanten af dem, er det gjort umuligt fra nogen af Siderne at se ind over Flaaden mens den benyttes til Svømmeundervisning. Dernæst er den ligeledes ifjor omtalte Kaprobaad med tilhørende Skur blevet indkjøbt. Og endelig er der i Gymnastikhuset dels indlagt Gas, dels med Ministeriets Tilladelse for privat Regning blevet anbragt 3 af de Redskaber, der benyttes ved Undervisning i den saakaldte svenske Gymnastik efter det Lingske System, nemlig en Ribbevæg paa 15 Fag, en vandret Slingrøstige og et dobbelt Sæt Bomme. Medens der i den Anledning kan henvises til det Brevskifte, som meddeles nedenunder, skal her endnu meddeles, at disse Redskaber er blevet benyttede ved en Lærerindes Undervisning dels for Smaapiger, dels for voxne unge Piger.

Af Gymnastikredskaber til Skolens eget Brug er blevet anskaffet en Balancerbom.

Som Anskuelsesbilleder er der ophængt i Skolestuerne to Samlinger af Münchener Bilderbogen, hver bestaaende af 15 Ark opklæbete paa Lærred, den ene Samling henhørende til „die Welt in Bildern“, den anden til „Bilder aus dem Alterthum“.

Efter at Skolen sidste Sommer for tredie Gang i de sidste 20 Aar havde været stærkt truet med Brandfare ved en Ildløs, der ved Nattetid opkom i et Dampbageri, som kun ved en smal Smuge er skilt fra Skolens vestre Længe, saa at Ilden ved rask vestlig Vind upaatvivlelig vilde have angrebet Skolens nordre Længe og ødelagt Skolens paa Loftet

derover opstillede Bogsamling, uden at der vilde have været Mulighed for at redde noget af den, idet Røgen vilde have gjort det umuligt for enhver at færdes paa Bogsalene, blev der efter Raadførsel med Byens Brandinspektør gjort Indstilling om og af Ministeriet stillet til Raadighed de fornødne Pengemidler til at sikre den nordre Længe ved to i en ret Vinkel forenede Brandmure, hvoraf den ene vender ud mod den omtalte Smuge, og den anden afskjærer en Del af den vestre Længe, som i underste Etage indeholder en Forstue til de Skolestuer, der ere beliggende i den nordre Længe, og i den øverste et Forværelse foran Bogsamlingen, som desuden tjener til Opbevaringssted for Discipelbibliotheket.

Ombygningen af de gamle løse Kakkelovns-skjerme med faste og helt omsluttende Ovnkapper er bleven fortsat med endnu en Stue, hvorved der da som omtalt i forrige Aars Indbydelsesskrift er benyttet galvaniserede Jærnplader.

I Rektorlejligheden er der blevet anskaffet 5 Fag Forsatsvinduer til to Stuer, der ikke tidligere var forsynede dermed.

Efter at Ministeriet under 18. April d. A. havde tilskrevet Rektoratet saaledes:

Da der paa Ministeriets Budget for indeværende Finansaar haves et Beløb af 500 Kr. til Raadighed til Anskaffelse af de til Indførelse af Krikketøvelser ved samtlige offentlige lærde Skoler fornødne Redskaber, skal man herved meddele Hr. Rektoren til behagelig Efterretning, at der er truffet Foranstaltning til, at De ved Henvendelse til Bestyrelsen for Kjøbenhavns Boldtklub vil erholde tilstillet to fuldstændige Sæt Rekvisiter til Afbenyttelse for de

Disciple, der ønske at deltage i Spillet's Udøvelse," tilstillede Rektoratet den i Ministeriets Skrivelse nævnte Bestyrelse for Kjøbenhavns Boldklub en Anmodning om, at Viborg Kathedralskole maatte faa de af Ministeriet omtalte to Sæt Rekvisiter tilsendte. Og Bestyrelsen har derefter skriftlig svaret, at den har bestilt det fornødne Materiel hos sin sædvanlige Leverandør i England og derfra modtaget Meddelelse om, at det kan ventes hertil i Løbet af Maj Maaned og vil blive fremsendt til Skolen, saa snart det kommer Bestyrelsen i Hænde.

IX. Fra Rektoratets Brevmappe og Kopibog.

A. Af ministerielle Bestemmelser af mere almindelig Betydning er i Aarets Løb modtaget Meddelelse om følgende:

1. Om Kravet ved **Latinprøve for Farmaceuter** har Ministeriet under 16. Februar tilstillet Rektoratet ved en af Landets lærde Skoler en Skrivelse, hvori udtales, at man i Overensstemmelse med en fra Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler modtagen Indstilling maa finde det rigtigt, at Bestemmelsen i kongelig Anordning af 30. August 1881 § 7 om Prøven i Latin for Farmaceuter fremtidig anvendes saaledes, at de danske Stykker i den deri ommeldte lille Læsebog for Begyndere udelukkes fra Examinationen, og at Overhøringen i Grammatik med Analyse og Bøjning af hvert enkelt Ord væsentlig knyttes til den nævnte Læsebog, medens det dog tillige bør paases, at der ved Examinationen i Oversættelse af det foreskrevne Forfatterpensum skaffes Sikkerhed for, at Examinanden ikke har læst en Oversættelse udenad, men kjender de enkelte Ords Betydning og Form.

2. Om forskellige Forhold ved **Afgangs- og alm. Forberedelsesprøve** er der under 28. Marts d. A. udsendt følgende Cirkulære:

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution af 11. ds. at bifalde:

at den i kongelig Anordning af 5. Avgust 1871 § 6 indeholdte Bestemmelse om Kontrollen ved Afgangsexamen for studerende forandres derhen, at den beskikkede Kontrol fremtidig for de offentlige lærde Skolers Vedkommende ikke behøver at omfatte alle Fag, saaledes at det overlades til Undervisningsinspektionens Skjøn, efter det nærmere Kjendskab der haves til hver enkelt Skoles Lærerpersonele, at lade et eller flere Fag være ukontrollerede, imod at der i de paagjældende Fag af Skolens Rektor vælges to Censorer, af hvilke den ene altid skal høre til Skolens Lærerpersonele, til sammen med Examinator at bestemme Fagkaraktererne;

at Tidsbestemmelserne i kongelig Anordning af 5. Avgust 1871 § 6 og i kongelig Anordning af 30. Avgust 1881 § 14 for Afholdelsen af Afgangsexamen for studerende og af almindelig Forberedelsesexamen om Sommeren forandres derhen, at de nævnte Examener fremtidig afholdes i Tiden mellem den 10. Juni og den 15. Juli, samt at det bestemmes, at den almindelige Forberedelsesexamen ved Paaske afholdes i Tiden mellem den 15. Marts og 20. April;

at den ved kongelig Anordning af 30. Avgust 1881 § 14 Skolerne indrømmede Tilladelse til at modtage Privatister til den almindelige Forberedelsesexamen hæves, saaledes at disse fra førstkommende Sommerexamen at regne ville have at underkaste sig Examen ved Examenskommissionen i Kjøbenhavn.

Hvilket herved meldes Hr. til behagelig Efterretning med Tilføjende, at man under Dags Dato har ansat hidtilværende Bestyrer af Thisted Realskole, Professor Müller, som Undervisningsin-

spektør for de kommunale og private Realskoler fra den 1. April d. A. at regne, i hvilken Egenskab han vil have at fungere som Formand for Examenskommissionen i Kjøbenhavn for Privatister.

3. Og om de sidstnævnte Forhold under 30. April fremdeles et Cirkulære af følgende Indhold:

Paa Grund af et ikke ringe Antal dærom indkomne Andragender vil Ministeriet efter Omstændighederne herved tilstaa samtlige Skoler udenfor Kjøbenhavn, der have Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen, endnu for indeværende Aar, men ogsaa kun for dette, Tilladelse til at modtage Privatister til Prøven. I Henhold hertil forlænges for denne Gang Fristen for Indsendelse af Indmeldelse af Examinander indtil den 10. Maj (istedenfor den 1. Maj).

Med Hensyn til forskjellige indkomne Forespørgsler skal Ministeriet derhos til nærmere Forklaring af dets Cirkulære af 28. Marts d. A. tilføje:

at Bestemmelsen om, at der kun skal være én Censor tilstede, ogsaa gjælder for de Fag, hvormed der er forbunden skriftlig Prøve,

at Forslaget, som Skolen har at gjøre om en Censor i de Fag, hvori der ikke skal beskikkes nogen af Undervisningsinspektøren, opføres som hidtil paa Indmeldelseslisten, der sendes til Ministeriet,

at Retten til ved Skolerne selv at afholde Tillægsexamen i et eller to Sprog ikke berøres af Cirkulæret,

at Enhver, der ikke i det mindste i de to sidste Aar før Examen har deltaget fuldstændig i Skolens Undervisning, er at betragte som Privatist, Bekjendtgjørelse af 28. Maj 1859, Post 3, jfr. Ministeriets Skrivelse af 28. Juni 1883 (Meddelelser om det lærde Skolevæsen for 1882—83, S. 158).

B. Vedrørende **Gymnastikundervisningen**, særlig den saakaldte **svenske** efter det Lingske System indgik Rektoratet under 28. Januar f. A. til Ministeriet med følgende Indstilling:

Det kan ikke fejle, at Ministeriet jo maa være blevet opmærksom paa den svenske Gymnastik. Efter at denne allerede for 17 Aar siden var traadt offentlig frem her hos os gjennem et af Bestyreren for et for den anlagt Institut; Prof. Ca. Max Ny-cander, udgivet Skrift: „Svensk Gymnastik“. Kbhvn. 1869, førte den vel nok her en inden en temmelig snever Kreds indskrænket Tilværelse, idet den her som i andre Lande egentlig kun betragtedes og brugtes som Sygegymnastik. Men i den Skikkelse, hvori den — omtrent en Snes Aar efter at F. Nachteggall under Indflydelse af den tyske Filan-tropin her til Lands i 1799 havde aabnet sin pri-vate Anstalt for Gymnastik, som 5 Aar efter blev til et kongeligt Institut — først fremtraadte i vort Naboland som en Frugt af Pehr Henrik Lings med sjælden Omsigt og gennemtrængende Hensyn til Anatomis og Fysiologiens Lærdomme ihærdig fortsatte Bestræbelser, og hvortil den siden efter-haanden er bleven udviklet ved flere dygtige Mænds, Lægers saa vel som Gymnastikeres, udholdende Ar-bejde i samme Aand — i denne Skikkelse, hvori den nu drives ved det „gymnastiska Centralinsti-tutet“ i Stokholm, i det den ikke egentlig frem-træder som en Forskole for Krigsvæsenet men snarere med bestemt diætetisk og hygiejnisk Sigte som tjenende hele Folkeopdragelsen — i denne Skikkelse er den først i den allersidste Tid bleven kjendt hos os i videre Kredse, medens der foreligger Vidnesbyrd om, at den samtidig har vundet Ind-gang i Belgien, England, Frankrig, Amerika og flere Steder. Men er det saaledes end først sent, den har faaet Indpas her til Lands, saa synes den ogsaa nu at ville udbrede sig des hurtigere. Ikke blot er der netop i denne Vinter 12, for det meste yngre Mænd, — som i sidste Efteraar hos Læreren i Gymna-stik ved Universitetet i Lund, Kaptejn Norlander, med 3 Timers daglig Undervisning har gennemgaaet et Kursus paa 2 Maaneder —, der ved flere af Landets Højskoler, større saa vel som mindre, arbejder paa at uddanne Lærere, der kan lede Øvelser i samme

Retning ved andre Højskoler og Skyttekredse; men ogsaa i Kjøbenhavn er denne Gymnastik i mere eller mindre fuldstændig Skikkelse indført ved flere Lærestanstalter, blandt andre ved det gymnastiske Institut, der ledes af Krigsassessor Povl Petersen, som derved uddanner Lærere og Lærerinder, der vil optage Arbejdet andensteds. Nu er det alligevel ikke min Mening, at jeg vil fremtræde med et Forslag om at faa denne Gymnastik i sin Helhed indført enten ved de lærde Skoler i Almindelighed eller særlig ved den, hvis Ledelse er mig betroet. Skulde der træffes en didhørende Afgjørelse, vilde det vel nok ikke være uden Betænkelighed at lade den blive truffen alene efter militære Hensyn; i saa Fald vilde der vel nok være Fare for, at Tanken om Nødvendigheden af en Forbindelse mellem Skolens og Hærens Gymnastik kunde svække den Vægt, der burde tillægges de almindelige pædagogiske og diætetiske Grunde. Alligevel vilde jeg i det mindste ikke for Tiden kunne gjøre noget Skridt i den antydede Retning; dertil savner jeg ikke blot det fornødne Overblik over en saadan Foranstaltnings Rækkevidde, men ogsaa i andre Henseender tilstrækkelig Klarhed og Sikkerhed. Men da der tilstodes Viborg Kathedralskole Midler til Opførelsen af det fortrinlige Gymnastikhus, som den nu har, blev dette kostbare Foretagende udtrykkelig anbefalet som en Foranstaltning, der ogsaa kunde gjøre Gavn i videre Omraade end blot for Skolen selv. Det benyttes da ogsaa virkelig af Byens Gymnastikforening, som ledes af Skolens Gymnastiklærer, Adj. Petersen, og af nogle mindre Børneskoler, som ellers slet ikke vilde kunne drive Gymnastik med deres Elever. Og nu er der en Elev af den omtalte kjøbenhavnske Gymnastiklærer, Krigsass. Povl Petersen — en Datter af mig selv — der i den nærmeste Fremtid agter her i Byen at aabne en Undervisning i Gymnastik for unge Piger. Udsigten hertil var det da maaske nok, der i Efteraaret, den Gang Kaptejn Amsinck paa sin Inspektionsrejse var her i Byen, foranledigede mig

til at bringe den svenske Gymnastik paa Tale med ham, i det jeg omtalte det som en Mulighed, at jeg vilde gjøre Skridt til at faa Katredralskolen forsynet med de til denne Gymnastik fornødne Redskaber. Til stor Glæde for mig blev denne Tanke imødekommet med stor Velvillie fra Kaptejnens Side. Ved Hjælp af nogle Arbejdstegninger, jeg ved hans Hjælp har faaet fra en Snedker i Kjøbenhavn, der i større Omfang har udført hidhørende Arbejder, samt Tegninger og Beskrivelser, der findes dels i Bjørnstads „Haandbog i Gymnastik for Seminarier og Skoler“, Kristiania 1877, dels i Kaptajn Norlanders „Kort Redegjørelse for den svenske Gymnastik“, Kolding 1885, har jeg ladet Skolens Snedker udføre Tegninger til de betydeligste hidhørende Redskaber, afpassede til at kunne anbringes i Skolens Gymnastikhus; Udkastene til dem har jeg forelagt Kand. Povl la Cour, som var iblandt dem, der i Efteraaret gennemgik det tidligere omtalte Kursus i Lund og nu ved Askov Højskole forestaar Uddannelsen af Lærere til Tjeneste andensteds, og i Henhold til de Vink. han har givet mig. er saa de to Blade Tegninger udførte, som samtidig hermed i en Rulle tilstilles Ministeriet, men som jeg maatte bede om at faa tilbagesendte med Besvarelsen af denne min Skrivelse, i hvilken Retning Afgjørelsen saa end maatte falde. Derefter har jeg forhandlet om Sagen med Skolens Gymnastiklærer, Adj. Petersen, og han har ikke blot erklæret, at de ny Redskaber ikke ville kunne træde hindrende i Vejen for de hidtil brugte Øvelser, men han har ogsaa istemmet mit Ønske om for Skolens egen Skyld at faa den forsynet med de vedkommende Redskaber, i det han er af den Formening, at det vilde være særdeles heldigt, om det kunde blive muligt for Skolen at optage flere af de hidhørende Øvelser blandt dem, Undervisningen efter det nu gjældende Reglement lægger Vind paa. Efter et Overslag fra den oven omtalte Mester vilde der medgaa til Snedkerarbejdet ved en Ribbevæg, passende til saa stor en Del af Sko-

lens søndre Væg, at den ikke vil komme i Vejen ved Brugen af den nu langs dennes vestlige Del anbragte Skraastang, men, hvis denne en Gang skulde blive helt afløst af de neden omhandlede Bomme, med Lethed vil kunne udvides til at dække hele Væggen, medens den uden stor Vanskelighed helt kan fjærnes naar Salen bruges som Festsal, et Beløb af 200 Kr.;

to Sæt Bomme, indrettede til med Lethed at kunne opstilles tværs over Salen og igjen borttages under selve Undervisningen, alt efter dennes Krav, 150 Kr.;

en lodret Stige, 4 Fod bred, og en vandret do. paa ni Ruder i Længden og tre i Bredden, begge indrettede til dels at kunne bringes til Side tæt op ad Væggen, naar det gjælder om at have hele Pladsen ryddelig i Salen, dels at kunne helt fjærnes ved festlige Lejligheder ligesom de nuværende Klatrerredskaber, 100 Kr.;

og endelig til Malerarbejdet ved samtlige de nævnte Redskaber 50 Kr.;

saa at det hele vil komme til at koste 500 Kr.

Idet jeg da herved anholder om Ministeriets Tilladelse til at maatte anvende dette Beløb i det herved omhandlede Øjemed, og ikke kan undlade at andrage paa, at det maatte stilles til Skolens Raadighed i den nærmeste Fremtid, for at de paa-gjældende Arbejder snarest mulig maatte kunne blive udførte, har det ikke undgaaet mig, at det ikke er nogen belejlig Tid, jeg fremtræder med dette mit Andragende paa. Men dels var Sagen endnu ikke kommen til at staa som en Mulighed for mig, da Skolens Budgetforslag blev indgivet sidste Sommer — dette har først været Tilfældet fra den Tid af, da mine Ytringer derom i Efteraaret fandt saa velvillig en Imødekommen hos Kaptejn Amsinck —, dels kunde jeg, efter saaledes at være bleven kjendt med dennes Stilling til Sagen, ikke anse det for forsvarlig gjort af mig, om jeg indkom med mit Andragende uden at have forberedt dette saa omhyggelig som mulig ved at faa de temmelig

vidtløftige indledende Skridt og Forarbejder. Tegninger og Overslag udførte saa paalidelig som mulig, dels vilde jeg endelig. saa fremt Ministeriet virkelig kan give mine her udtalte Tanker sit Bifald, anse det for en slem Sinkelse, hvis Udførelsen skulde udsættes saa længe. som det vilde være nødvendigt, hvis mit Forslag først skulde kunne indgives i Forbindelse med det nærmest forestaaende Budgetforslag og derefter kun fremmes paa sædvanlig Maade. — Endnu kan jeg i Henhold til Forhandlinger, jeg derom skriftlig har ført med den ovenfor oftere omtalte Gymnastiklærer ved Universitetet i Lund, Kaptejn Norlander, og efter Aftale med Kathedralskolens Gymnastiklærer, Adj. Petersen, ikke undlade at forespørge, om der ikke skulde kunne tilstaaes denne en Hjælp af 150—200 Kr. til en Rejse til Lund henimod Paaske og et Ophold der paa en halv Snes Dage, for at han der selv kunde tage de hidhørende Øvelser i Øjesyn og saaledes selv danne sig en paalidelig Mening saavel om den paagjældende Undervisnings Ledelse i Almindelighed, som særlig om, hvorledes flere eller færre af de dertil hørende Øvelser bedst kunde foretages ved Siden af eller i Forbindelse med vor nuværende Gymnastikundervisning. Maatte jeg komme til Kundskab om, at Ministeriet kunde være villigt til at lade mig gjøre bestemte Skridt til en fuldstændigere Indførelse af svensk Gymnastik her ved Skolen, da vilde jeg se mig om efter en yngre, med den dertil fornødne aandelige Dannelse udrustet Mand, der — maaske med Understøttelse fra Ministeriet — kunde være villig til at gjennemgaa et paa Uddannelsen af Lærere beregnet Kursus, helst hos Kaptejn Norlander i Lund, eller maaske under Poul la Cour i Askov.

Derefter tilskrev Ministeriet under 14. April Rektoratet som følger:

I Anledning af Hr. Rektorens Indstilling i behagelig Skrivelse af 28. Januar d. A. om Anskaffelse af Apparater til Brug ved Undervisning i

svensk Gymnastik ved Viborg Kathedralskole, samt om at der maa tilstaaes Skolens Gymnastiklærer Understøttelse til at rejse til Lund for at gjøre sig bekendt med den nævnte Art Gymnastik, har Ministeriet begjært sig Gymnastikinspektøren, Kammerherre Wegeners Betænkning meddelt, hvorefter man fra ham har modtaget den i Afskrift hoslagte Skrivelse.

Da Ministeriet ganske kan henholde sig til Gymnastikinspektørens Bemærkninger over Sagen, finder man ikke at kunne bifalde Deres Forslag om Anskaffelse for Skolens Regning af de omhandlede Apparater, eller om at yde Gymnastiklæreren Understøttelse til en Rejse til Lund i det angivne Øjemed, hvorimod der intet vil være til Hinder for, at Hr. Rektoren paa egen Bekostning anskaffer Apparater til Brug ved svensk Gymnastik og lader disse opsætte i Skolens Gymnastiklokale, dog uden at deri ligger nogen Billigelse af, at de benyttes ved Disciplenes Gymnastikundervisning.

Hvilket tjenstligst meddeles Dem til behagelig Efterretning

og fremsendte i Gjenpart Gymnastikinspektørens under 15. Marts afgivne Betænkning af følgende Indhold:

Efter at have gjort mig bekendt med Rektor Lefolii's Skrivelse af 28. Januar d. A. til det høje Ministerium angaaende Bemyndigelse til at maatte anvende ca. 500 Kr. paa Indretningen af forskjellige Apparater til Brug ved eventuel Indførelse af svensk Gymnastik, dels for private Kursus for Piger og dels for mulig at optage forskjellige til denne Gymnastik hørende Øvelser ved Undervisningen for Skolens Elever, samt endvidere om at maatte anvende en Sum af 150—200 Kr. til en Rejseunderstøttelse til Kathedralskolens Gymnastiklærer, Adjunkt Petersen, for i en halv Snes Dage i Lund at gjøre sig bekendt med de til den svenske Gymnastik hørende Øvelser, skal jeg bemærke, at jeg desangaaende har konfereret med Kaptejn Amsinck,

som i forrige Aar, med Ministeriets Tilladelse, inspicerede Gymnastikundervisningen ved Viborg Kathedralskole, og til hvem Rektor Lefolii den Gang henvendte sig om Sagen, og end videre, at jeg har konfereret med Kaptejnen om Forslaget i sin Helhed og navnlig om den „svenske Gymnastik“, som Kaptejnen paa en Rejse i Sverige, hvilken han med Ministeriets Understøttelse foretog for nogle Aar siden, har gjort sig nøje bekendt med, og har besøgt Centralinstituttet i Stockholm.

Den svenske Gymnastik har i sin hele Oprindelse særdeles meget tiltalende, fordi den kun omfatter Øvelser, der have til Hensigt at uddanne alle Legemets Muskler efter en bestemt Plan; den kan derfor ogsaa for saa vidt kaldes rationel, som det kan siges om den, at hver enkelt Øvelse skal styrke bestemte Muskler og tjene til disses gradvise Udvikling, navnlig ved Paavirkning af Nerve- og Blodsystemet. Dette søges opnaaet ved en Mængde dels fritstaaende Øvelser og dels Redskabsøvelser, som over et temmelig langt Tidsrum skulle foretages for at naa fra de mindre til de mere udviklende Øvelser i en stedse stigende Skala. Som Følge af dennerationelle, til Dels videnskabelige Methode, kan det ikke nægtes, at den svenske Gymnastik, trods de Afvexlinger, der findes indenfor hver enkelt Øvelsesrække, let kommer til at lide noget under Ensformighed, baade fordi Forskjellen i de enkelte Øvelser tit kun er meget ringe, og fordi hele den svenske Gymnastik, som den nu til dags øves saavel ved Centralinstituttet i Stockholm som ved de forskjellige Undervisningsanstalter næsten i hele Sverige, udelukker en saadan Mængde af gymnastiske Øvelser — saasom Trapez- og Barreøvelser, Øvelser i Ringe og Reck —, da de svenske Lærere anse dem for skadelige i nogle Retninger og for stærkt udviklende i andre. De her nævnte, om jeg saa maa sige, nyere gymnastiske Øvelser have efterhaanden vundet Indpas her i Landet og synes i langt højere Grad at tiltale den danske Ungdom end de svenske Øvelser, hvor smukke disse end ere i Formen. At

den svenske Gymnastik, som Rektoren udtaler i sin Skrivelse, har vundet Indpas i enkelte Lande, hidrører fra, at dels svenske Lærere, for at gjøre deres gymnastiske Uddannelse frugtbringende, have nedsat sig i disse Lande og forstaaet at samle en Kreds om sig, som har følt sig tiltalt ved de formskønne Øvelser og i hvert Fald i dem have set noget nyt, og dels at svenske Gymnastikere have produceret sig i deres Øvelser, særlig i Belgien og England; men det er dog derfor langt fra, at det kan siges, at disse Lande kun øve svensk Gymnastik. Her i Danmark har denne ganske vist ogsaa mange Velyndere; men der er dog derfor ingen Grund til at kaste Vrag paa vor egen Gymnastik og gaa over til et helt nyt System, blot fordi Lærere ved Folkehøjskoler finde de svenske Øvelser bedre end de danske.

En Ting, som Rektor Lefolii sikkert ikke har skjænket fornøden Overvejelse, er Uddannelsen af Lærerne. De svenske Gymnastiklærere, som for største Delen ere Officerer — og kun ganske enkelte civile Personer, der have bestaaet Artium —, uddannes alene ved Centralinstituttet i Stockholm i et toaarigt Kursus, som baade er praktisk og theoretisk, dette sidste endog i en meget væsentlig Grad, for saa vidt som der fordres meget nøje Kjendskab til Anatomi og Fysiologi. Kursus afsluttes med en Prøve saavel i de praktiske som i de theoretiske Fag. Naar nu Rektoren gjentagende henviser til det hos Kaptejn Norlander i Lund af 12 unge Mænd gennemgaaede Kursus i 2 Maaneder med 3 Timers daglig Undervisning, der sikkert væsentlig har været praktisk, og formener, at disse Mænd derefter ere skikkede til ikke alene at undervise i svensk Gymnastik, men ogsaa til at uddanne Lærere heri, saa forekommer det mig, at man paa ingen Maade har tilstrækkelig Garanti hverken for de førstes eller de sidstes fremtidige Dygtighed som Lærere i dette Fag, og at man snarere kan vente, at der fremkommer et Vrængebillede af den svenske Gymnastik end denne i alle sine smukke Former,

støttet til et grundigt Kjendskab til Anatomien og Fysiologien. Rektoren anfører tillige, at der i Krigsassessor Povl Petersens Kursus læres svensk Gymnastik, men dette er langt fra Tilfældet. Hr. Petersen har ganske vist i sine Forøvelser medtaget en Del af de svenske Øvelser, ligesom han ogsaa lærer sine Elever Øvelser paa Ribbevæggen og i den svenske Stige, men han har derfor langt fra adopteret det svenske System, idet han over Forberedelsesøvelser, Springning, Voltigering og Klavring efter det danske System, samt lægger megen Vægt paa de netop af Svenskerne saa stærkt dadlede Trapez-, Ringe-, Reck- og Barreøvelser, ligesom han ogsaa stadig over Smidighedsøvelser, som heller ikke findes i det svenske System.

Naar Rektor Lefolii i sin Skrivelse endvidere paa-beraaber sig Kaptejn Amsincks imødekommende Udtalelser ved dennes Inspektion af Skolen i Oktober f. A., da har jeg nærmere erkyndiget mig herom. Kaptejnen har ganske rigtig udtalt sig velvillig om den svenske Gymnastik i Almindelighed, men dog derfor ikke lagt Skjul paa de mange og store Vanskeligheder, der vilde være forbunden med at indføre den hos os i sin Helhed. Da Rektoren udtalte, at hans Datter i Kjøbenhavn gjenemgik et Kursus i Gymnastik hos Povl Petersen for senere i Viborg at kunne undervise unge Piger deri, og ved samme Lejlighed forespurgte, om nogle af de Apparater, som brugtes ved Undervisningen deri, som Ribbestol, svensk Stige m. m., kunde anbringes i Kathedralskolens smukke Gymnastiksal, besvaredes dette bekræftende og imødekommende, selvfølgelig under den Forudsætning, at disse Apparater kun skulde benyttes ved Datterens Gymnastik med unge Piger, som Rektor forment, skulde finde Sted der i Salen. Det er selvfølgelig under denne Forudsætning og kun under den, at Kaptejnen har været Rektor behjælpelig med de omtalte Tegninger; og det kan jo heller ikke tænkes, at Kaptejnen, som nylig paa dertil givne Foranledning har udarbejdet en Lærebog, der har faaet Autorisation til Anven-

delse i Landets Undervisningsanstalter for mandlige Individuer, selv skulde række Haand til, at der 2 a 3 Aar efter indførtes et helt andet og nyt System eller enkelte Øvelser af dette i en af Landets Latin-skoler.

Uagtet Rektor i sin Skrivelse ikke ligefrem udtaler, at han ønsker den svenske Gymnastik indført, saa stilles dog denne Mulighed i Udsigt; men det maa da nøje betænkes, at et helt System-skifte paa dette Omraade er en Sag, der kun meget langsomt kan gennemføres, selv om man var tilbøjelig dertil, hvilket dog ingenlunde er Tilfældet, saa længe det ikke med langt større Eftertryk kan paavises, at den her i Landet i største Delen af et Aarhundrede fulgte Fremgangsmaade ved Ungdommens gymnastiske Uddannelse er forkastelig. At gaa over til et helt andet System kræver først og fremmest, at nogle unge, dertil skikkede Mænd gennemgaa et fuldstændigt Kursus i dette og lære det saa nøje at kjende i alle dets Enkeltheder, at de ere skikkede til igjen paa egen Haand at uddanne andre Lærere; og først naar dette har fundet Sted i nogle Aar med bevislig godt Resultat, saa at der haves en fast uddannet Lærerstok, kan der være Tale om at indføre det. Det fremgaar formentlig heraf, at jeg paa ingen Maade kan tiltræde den Anskuelse, at unge Mænd, som have gennemgaaet et to Maaneders Kursus, selv med 3 Timers daglig Undervisning, i den Tid kunne have trængt saaledes ind i et helt nyt Systems Aand, at de kunne føre dette ud i Livet, naar der i Systemets eget Land bruges to Aar for at oplære Mennesker af den dannede Klasse i dette Fag.

Støttet til det her anførte kan jeg ikke skjønne, at Staten skal bidrage til Anskaffelse af Apparater, der bruges ved en hel anden Gymnastik end den, der er brugelig her i Landet, og som ved den i 1883 udgivne autoriserede Lærebog er foreskrevet for alle Landets civile Undervisningsanstalter. Da det imidlertid kan siges, at Gymnastik for Piger for Tiden staar paa Dagsordenen og vist i en ikke

fjern Fremtid maa optages som et obligatorisk Fag i alle Pigeskoler, vil der maaske nok være Sandsynlighed for, at de i Rektor Lefolii's Skrivelse omtalte Apparater blive anvendelige ved denne Gymnastik, selv om ikke det svenske System bliver lagt til Grund for denne i sin Helhed. Under Forudsætning heraf og under Henvisning til den Passus i Rektors Skrivelse, som omtaler, at det nye Gymnastiklokale for Kathedralskolen blev opført med den Tanke for Øje, at ogsaa andre end Skolens Elever maatte benytte det til Undervisning i Gymnastik, skal jeg henstille, at det tillades Rektor paa egen Bekostning at lade de nævnte Apparater opsætte, dog uden at der deri ligger en Billigelse af, at de maa benyttes ved Gymnastikundervisningen med Skolens Elever. Som Følge heraf og begrundet paa, hvad jeg foran har udtalt om Læreruddannelsen, kan jeg ikke se, at en Rejse til Lund i en halv Snes Dage kan være til nogen som helst væsentlig Nytte for Skolens Gymnastiklærer, Adjunkt Petersen; thi til en rigtig Forstaaelse af den svenske Gymnastik og til at sætte sig ind i enkelte af Systemets Øvelser eller til at fælde en uhildet Dom over det ene eller det andet Systems Fortrin, er denne Tid, selv for en Mand, der har givet sig af med Gymnastikundervisning, virkelig for kort og vil snarere bidrage til at vildlede end til at vejlede.

Det Brevskifte, her er meddelt — ikke uden Ministeriets Tilladelse — er jo nu mer end et Aar gammelt; og det kunde for Tidens Skyld alt have været optaget i forrige Aars Indbydelsesskrift. Men dels var Pladsen deri, den Gang Ministeriets Skrivelse indløb, allerede optagen af andre Sager; dels passer Meddelelsen af det nu bedre til Forholdene, idet der derved gives Forklaring om Anledningen til de Foranstaltninger, der nu er trufne i Skolens Gymnastikhus og findes omtalte ovenfor Sd. 95. Thi der er den i Rektoratets Indstilling omtalte Gym-

nastikundervisning for unge Piger, saa vel voxne som smaa, nu bleven given i den forløbne Vinter, men rigtig nok udelukkende efter det Lingske System, idet den i Indstillingen nævnte Lærerinde sidste Sommer ved Askov Højskole gennemgik et derpaa beregnet Kursus hos en Lærerinde fra Centralinstituttet i Stockholm. Imidlertid har da Sagen ogsaa gaaet sin Gang i vort Fædreland; og den Fremgang den svenske Gymnastik her har gjort, er vel nok større, end det stod til at vente, den vilde blive, den Gang Indstillingen herfra indgik til Ministeriet. Spørgsmaalet om dens Indførelse hos os, enten helt eller delvis, er blevet bragt frem og drøftet under livligt Ordskifte, saavel mundtlig som skriftlig; den er bleven indført ved mange Skoler rundt omkring i Landet, om end hidtil væsentlig blot ved de friere stillede Skoler for voxne, ved Folkehøjskoler; svenske Gymnastikere har gjentagne Gange givet Forestillinger baade i Kjøbenhavn og andensteds i Landet; og Ministeriet har nu beskikket en Kommission, der har skullet søge klarere Indsigt i Sagen først ved et Ophold i Sverig, som dog har været noget større end det, der i fjor søgtes Lejlighed aabnet til for Læreren her ved Skolen, og derefter til Sammenligning ogsaa under et Ophold i Tyskland gjøre sig nærmere kjendt med den Gymnastik, der drives der. Det er da en selvfølgelig Ting, at det Skjøn, denne Kommission kommer til at afgive, vil faa en afgjørende Betydning for Beskaffenheden af den Gymnastikundervisning, der herefter i en længere Fremtid vil blive given ved vore offentlige Skoler. Og for mig staar det som ønskeligt, at dette Skjøn maa falde ud til Fordel for den svenske Gymnastik. Det er vel kun i tem-

melig stærkt begrænset Omfang, jeg har haft Lejlighed til at se Fremstillinger og Øvelser i denne Retning. Men selv om jeg virkelig havde sét mere deraf, er det dog ikke efter det Indtryk, en blot Tilskuer faar ved en saadan Lejlighed, at han kan danne sig en i alle Henseender sikker og tilforladelig Overbevisning. Det, hvori den svenske Gymnastik især sætter sin Styrke, er den forholdsvis ligelige Brug og Udvikling af Legemets forskjellige Muskler og Organer, ved hver Dags Øvelse først en jevnt fremadskridende Kraftanstrengelse, derefter en ligesaa bestemt beregnet gradvis Aftagen heraf og Overgang til en hvilende Tilstand, og endelig en i alle Enkeltheder omhyggelig anlagt Bestræbelse for at undgaa enhver Bevægelse og Øvelse, der paa nogen Maade kan øve en skadelig Indflydelse paa Legemet eller en Del af det. Og til at danne sig en paalidelig Anskuelse om, hvor vidt dette virkelig er opnaaet, eller hvor meget eller lidt der har manglet i, at den hidtil hos os brugte Gymnastik har ladet disse Hensyn faa den Vægt, der ustridig maa tilkomme dem, naar Talen er om Barndommens og den tidligere Ungdoms Udvikling, dertil savner jeg aldeles den fornødne Indsigt i Anatomi og Fysiologi. Saaledes kan det ikke være andet, end at den Overbevisning jeg har, maa være begrundet i et andet Forhold. Og dette ligger da for mig deri, at det ikke er blot Gymnastikere af Faget, der har ordnet den svenske Gymnastik i dens Helhed og i alle Enkeltheder, men ved Siden af saadanne eller rettere fremfor disse har Videnskabsmænd og Læger, der har nydt eller endnu nyde stor Anseelse i deres Land, omhyggelig overvejet alt og haft en afgjørende Indflydelse paa Fastsættelsen af de Øvelser, der

bruges, og den Fremgangsmaade, der følges. Derimod har, saa vidt vides, intet saadant været Tilfældet med den hos os hidtil brugte Skolegymnastik. Ved dennes Ordning har man fra først af væsentlig fulgt i de tyske Turnforeningers Spor; og hos dem var det ikke hygiejniske Hensyn, der var afgjørende. Under den senere Udvikling er Skolernes Gymnastik væsentlig bleven behandlet og betragtet som en Forskole for Hæren; at skaffe Soldaten den Smidighed, det Mod og den Aandsnærværelse og Fortrøstning til egne Kræfter, han behøvede, var det, der væsentlig tilsigtedes. Et virkelig lægevidenskabeligt Skjøn har ikke været medbestemmende ved Optagelsen af ny Øvelser. Og det skal ikke nægtes, at flere af disse maa have størt Værd som øvende den unge i at bruge sine Kræfter saaledes, at han i paakommende Tilfælde kan vide, det beror paa ham selv, om han skal overvinde de Vanskeligheder, der møde; Kræfterne dertil har han. Men det lader sig neppe heller nægte, at mange af disse ny Øvelser — det er Trapez og Ringe, Barre og Reck, jeg nærmest har for Øje, men til Dels gjælder det samme de saakaldte Smidighedsøvelser — dels i alt for høj Grad forudsætte særlige Anlæg, saa at der maa være mange, der ikke kan komme synderlig vidt dermed, hvorfor der ogsaa ved dem snarere synes at stiles imod akrobatisk Færdighed end blot imod en sund legemlig Udvikling; dels overlades det under Udførelsen alt for meget til den enkelte, hvor vidt han føler sig i Stand til eller har Lyst til at foretage endnu en eller anden Bevægelse eller indlade sig paa et eller andet nyt Vovestykke; og endelig medføre disse Øvelser afgjort den store Ulempe, at kun en enkelt kan

være i Virksomhed ad Gangen, og alle Deltagerne nødes til at staa uvirksomme i længere Tid. Alligevel forekommer det mig, at der ved mange af disse Øvelser er saa meget tiltrækkende, at jeg nødigt vilde se dem udelukkede; kun maatte det dels gøres til en frivillig Sag, hvorvidt nogen havde Lyst til at være med derved, eller dette maatte bestemmes efter et Valg fra Lærernes Side, saa at disse derved kun tog dem med, der viste sig i Besiddelse af særlige Anlæg dertil; dels maatte der med samvittighedsfuld Omhu vaages over, at ingen Deltager nogen Sinde kom til at indtage Stillinger, der kunde indvirke fordærvelig paa noget af Legemets Organer. I det hele og store maatte for hele Skoleungdommen Arbejdet i Gymnastiktimen afgjort ordnes og anlægges som en ren Udviklingsgymnastik efter bestemte hygiejniske Hensyn, hvad der vil sige det samme som, at det svenske System efter den Lingske Ordning helt maatte optages.

Udsigt

over

Afgangs- og Aarsprøven

i

Viborg Kathedralskole og dens Forberedelsesskole
1887.

Fredagen d. 10. Juni.

- 8—12. 6. og 5. Kl. *Udarb. i Mdrsml., bnd. Opg.*
 4. st. og Rlkl. *Udarb. i Modersml.*
 4—8. 6. og 5. Kl. *Ovrstls. fra Latin.*
 4. st. og Rlkl. *Arithm. Udarbdls.*

Lørdagen d. 11. Juni.

- 8—12. 4. st. og Rlkl. *Geometr. Udarbdls.*
 4—8. 4. Kl. st. Afdl. *Latinsk Stil.*
 4. Kl. Rlafdl. *Praktisk Regning.*

Mandagen d. 13. Juni.

- 8—12. 6. og 5. Kl. *Fransk Stil.*
 4. Kl. Rlafdl. *Ovrstls. fra Engelsk.*
 4—8. 6. og 5. Kl. *Udarb. i Mdrsml., fri Opg.*

Torsdagen d. 16. Juni.

10. 4. Kl. st. Afdl. Nr. 1—12. **Geografi** (aabnes
 med Nr. 1).
 4. 4. Kl. st. Afdl. 13—18; Rl. **Geografi.** (13; 1).

Fredagen d. 17. Juni.

8. 4. Kl. Rlafdl. og st. 13—18. **Naturhist.** (2; 15).
 4. 4. Kl. st. Afdl. 1—12. **Naturhist.** (3).

Tirsdagen d. 21. Juni.

8. 6. Kl. 1—8. **Dansk og Oldnord.** (7).
 4. 6. Kl. 9—15; Prv. **Dansk og Oldnord.** (15).

Fredagen d. 1. Juli.

9. 6. Kl. 9—15; Priv. **Naturlære.** (9).
 4. 6. Kl. 1—8. **Naturlære.** (1).

Lørdagen d. 2. Juli.

8. 4 Kl. Rlafdl. **Mathematik.** (3).
 8—11. 3. stud. og Rkl. *Geometr. Udarb.*
 11—2. 3. stud. Kl. *Latinsk Stil.*
 12—2. 2. stud. Kl. *Fransk Stil.*
 4. 4. Kl. st. Afdl. 1—12. **Tysk.** (10).

Mandagen d. 4. Juli.

8. 6. Kl. 1—9. **Tysk.** (3).
 4. Kl. st. 11—18 og Rl. **Fransk.** (15; 2).
 8—11. 3. stud. og Rkl. *Dansk Stil.*
 2. stud. og Rkl. *Regning.*
 1. Kl. *Dansk Stil.*
 Kl. b. *Regning.*
 11—2. 3. stud. og Rkl. *Arithm. Udarb.*
 2. stud. Kl. *Latinsk Stil.*
 Kl. a. *Dusk. Dikt. og Gjenfort.*
 12—2. 5. Kl. 1—9. **Fransk.** (8).
 4. 6. Kl. 14—15; Priv. **Fransk.** (9).
 4. Kl. Rlafdl. **Naturlære.** (3).

Tirsdagen d. 5. Juli.

8. 6. Kl. 1—8. **Fransk.** (6).
 6. Kl. og 4. Kl. Rlafdl. **Engelsk.** (7; 5)
 4. 6. Kl. 10—15; Priv. **Tysk.** (11).
 4. Kl. st. Afd. 1—9. **Fransk.** (5).

Onsdagen d. 6. Juli.

8. 4. Kl. st. 13—18 og Rl. **Tysk.** (17; 5).
 8—11. 5. Kl. 1—9. **Latin.** (3).
 3. stud. og Rkl. *Fransk Stil og Oers.
 fra Engelsk.*
 2. stud. og Rkl. **Historie.** (5; 4).
 1. Kl. *Regning.*

(Onsdagen d. 6. Juli.)

- 8—11. Kl. a. *Regning.*
 11. 4. stud. Kl. 10—18; Priv. **Latin.** (13).
 11—2. 5. Kl. 10—18 (Opt.). **Latin.** (12).
 3. stud. og Realkl. **Geometri.** (5; 7).
 2. stud. og Rlkl. *Dansk Stil.*
 1. Kl. stud. Afdl. *Latinsk Stil.*
 4. 6. Kl. 1—5. **Latin.** (5).
 4. Kl. Realafdlng. **Dansk.** (4).
 4—6. 3. Rlkl. **Naturlære.** (1).

Torsdagen d. 7. Juli.

8. 6. Kl. 6—11. **Latin.** (10).
 8—11. 5. Kl. **Historie.** (15).
 4. Kl. stud. Afdl. *Fransk Stil.*
 1. Kl. **Geometri** (15)
 Kl. b. *Dnsk. Dikt. og Gjenfort.*
 Kl. a. **Religion.** (6).
 11—2. 3. og 2. Rlkl. og 1. Kl. Rl. **Engelsk.** (4; 5; 3).
 2. stud. Kl. **Latin.** (1).
 Kl. b. **Geografi.** (13).
 4. 6. Kl. 12—15; Priv. **Latin.** (15).
 4—7. 5. Kl. **Engelsk.** (13).
 3. Rl. og stud. Kl. **Naturhist.** (5; 7).
 1. Kl. stud. Afdl. **Latin.** (1).

Fredagen d. 8. Juli.

8. 4. Kl. st. Afdl. 10—18. **Græsk.** (17).
 8—9. 5. Kl. **Tysk.** (14).
 8—11. 2. Rl. og stud. Kl. **Geometri.** (3; 5).
 Kl. b. **Historie.** (11).
 11—2. 2. stud. og Rlkl. **Geografi.** (6; 5).
 1. Kl. **Arithmetik.** (13).
 Kl. a. **Tysk.** (4).
 12—2. 5. Kl. 1—9. **Græsk.** (6).
 4. 4. Kl. st. Afdl. 1—9. **Græsk.** (8).

(Fredagen d 8 Juli.)

4.	3. stud. og Rlkl.	Arithmetik (8; 6).
	1. Kl.	Historie. (8).
	Kl. a.	Geografi. (10).

Lørdagen d. 9. Juli.

8.	4. Kl. Rl. og st. Afdl.	13—18. Historie. (4; 18).
8—11.	2. Rl. og stud. Kl.	Religion. (3; 4).
	1. Kl.	Naturhist. (11).
	Kl. b.	Dansk. (1).
11—2.	3. Rl. og stud. Kl.	Historie. (3; 5).
	2. stud. og Rlkl.	Tysk (3; 2).
	1. Kl.	Dansk. (17).
	Kl. b.	Naturhist. (16).
12—2.	5. Kl. 10—18 (Opt.)	Fransk. (17).
4.	6. Kl. 9—15. Priv.	Græsk. (11).
	3. stud. og Rlkl.	Fransk. (2; 1).
	2. Rl. og stud. Kl.	Arithmetik. (1; 8).
	1. Kl.	Tysk. (5).

Mandagen d. 11. Juli.

8.	6. Kl. 1—8.	Græsk. (3)
	4. Kl. st. Afdl. 1—6.	Mathematik. (6).
8—11.	Kl. b.	Religion (8).
11—2.	3. Rl. og stud. Kl.	Tysk. (2; 3).
12—2.	5. Kl. 10—18. (Opt.)	Græsk. (15).
	Kl. a.	Dansk. (2).
4.	4. Kl. st. Afdl. 1—12.	Historie. (12).
4—6.	3. stud. Kl.	Græsk. (4).
	2. Rl. og stud. Kl.	Naturhist. (6; 7).
	1. Kl.	Religion. (6).

Tirsdagen d. 12. Juli.

8.	6. Kl. 9—15. Priv.	Historie. (9).
	4. Kl. st. Afdl. 7—12.	Mathematik. (12).

(Tirsdagen d. 12. Juli.)

8—11.	5 Kl.	Dansk og Oldnord. (1).
	Kl. b.	Fransk. (3).
12—2.	3. stud. Kl.	Latin. (1).
	Kl. a.	Naturhist. (12).
4.	6. Kl. 1—8.	Historie. (1).
	4. Kl. stud Afdl. 13—18 og P. Jensen.	Mathematik. (18).
	2. og 3. Realkl.	Dansk. (7; 7)
	1. Kl.	Fransk. (3).

Onsdagen d. 13. Juli.

8—11.	5. Kl.	Naturlære. (17).
	3. stud. og Rlkl.	Geografi. (6; 4).
	2. stud. og Rlkl.	Fransk. (2; 1).
	Kl. b.	Tysk. (6).
	Kl. a.	Historie. (8).
11.	4. Kl. st. Afdl. 1—9.	Latin. (4).
11—2.	1. Kl.	Geografi. (10).

Torsdagen d. 14. Juli Kl. 5 Efterm. holdes Skolens Aarsfest til Kundgjørelse af Prøvernes Udfald, hvorefter Sommerferien begynder.

Tirsdagen d. 5. Juli holdes Optagelsesprøven baade for Forberedelsesskolens Vedkommende og for dem, der andenstedsfra er indmeldte til en af de fire nederste Klasser i Kathedralskolen, og **Prøven begynder ufravigelig Kl. 8.** Fire Disciple, der skal prøves til 5. Kl., blive i vedkommende Fag prøvede i Bogstavorden efter 5. Klasses Overhørelse i Faget, som oven for er antydet ved Mærket „(Opt.)“.

Undervisningen aabnes igjen i det ny Skoleaar Fredagen d. 19. Avgust Kl. 8.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Aarsfesten indbydes Disciplenes Forældre og Foresatte saa vel som enhver som helst, der ellers maatte have Siud til at følge med Skolen og dens Gjer-ning.

Rektoratet for Viborg Kathedralskole d. 3. Juni 1887.

Jl. Jl. Lefolii.
